

STANOVISKO REPUBLIKOVEJ ÚNIE ZAMESTNÁVATEĽOV

Návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony

<https://www.slov-lex.sk/elegislativa/legislativne-procesy/SK/LP/2025/96>

Materiál v pripomienkovom konaní do 04.04.2025

Stručný popis podstaty materiálu najmä jeho relevancie z pohľadu RÚZ

Ministerstvo hospodárstva SR predkladá materiál do medzirezortného pripomienkového konania na základe Plánu legislatívnych úloh vlády SR na rok 2025

Cieľom a obsahom materiálu je najmä:

Predkladaný návrh zákona transponuje a implementuje požiadavky v oblasti reformy dizajnu vnútorného trhu s elektrinou, ktoré sú upravené najmä nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1747 z 13. júna 2024 o zlepšení koncepcie trhu s elektrinou (ďalej len „nariadenie (EÚ) 2024/1747“) a smernicou Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1711 z 13. júna 2024 o zlepšení koncepcie trhu s elektrinou v Únii (ďalej len smernica (EÚ) 2024/1711). Trendy v oblasti redizajnu vnútorného trhu s elektrinou zahŕňajú o. i. efektívne dosahovanie cieľov energetickej únie a cieľa dosiahnuť klimatickú neutralitu najneskôr do roku 2050, integráciu nových prvkov sústavy a účastníkov trhu s elektrinou. Ďalším legislatívnym aktom, ktorým sa čiastočne zaoberá predkladaná transpozícia do slovenskej legislatívy, je smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/2413 z 18. októbra 2023, ktorou sa mení smernica (EÚ) 2018/2001, nariadenie (EÚ) 2018/1999 a smernica 98/70/ES, pokiaľ ide o podporu energie z obnoviteľných zdrojov, a ktorou sa zrušuje smernica Rady (EÚ) 2015/652. Predkladaný návrh zákona tiež predstavuje čiastočnú transpozíciu smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1788 z 13. júna 2024 o spoločných pravidlách pre vnútorné trhy s obnoviteľným plynom, so zemným plynom a s vodíkom, ktorou sa mení smernica (EÚ) 2023/1791 a zrušuje smernica 2009/73/ES. Čiastočná transpozícia je zameraná najmä na úpravu certifikácie prevádzkovateľa vodíkovej prepravnej siete a úpravu pravidiel fungovania vnútorného trhu s vodíkom.

Návrh zákona má nadobudnúť účinnosť 01.01.2026, okrem vymedzených ustanovení, ktoré nadobudnú účinnosť neskôr.

Postoj RÚZ k materiálu

Predkladaný návrh sa predkladá s primárnym cieľom transpozície legislatívy EÚ. RÚZ k návrhu predkladá nižšie uvedené pripomienky.

Pripomienky RÚZ k predkladanému materiálu

1. Všeobecná zásadná pripomienka k návrhu ako celku

Z návrhu nového znenia ustanovení, ktorými sa rozširuje pôsobnosť zákona aj na činnosti súvisiace s vodíkom nedostatočne riešia situácie, kde výrobné podniky vyrábajú a spracúvajú vodík pre technologické a výrobné účely a pre tieto účely vodík prepravujú potrubnými rozvodmi, pričom ich účelom nie je komerčná distribúcia alebo preprava vodíka mimo ich vymedzeného územia a prioritne si vodík vyrábajú ako surovinu pre ďalšie spracovanie alebo upotrebenie v rámci ich výrobného procesu (napr. tiež ako chladivo, alebo reaktant a pod.).

2. Všeobecná zásadná pripomienka k čl. I ako celku

Navrhujeme do zákona č. 251/2012 Z. z. doplniť systémy podpory nefosílnej flexibility ako aj samotnej definície nefosílnej flexibility v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a rady (EÚ) 2024/1747. Keďže predmetom novely zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov je implementácia nariadenia Európskeho parlamentu a rady (EÚ) 2024/1747, návrh systémov podpory nefosílnej flexibility ako aj samotná definícia nefosílnej flexibility by mali byť uvedené v primárnej národnej legislatíve.

3. Zásadná pripomienka k čl. I., novelizačný bod 10

Navrhujeme úplne vypustiť novelizačný bod č. 10 a nezavádzať definíciu zariadenia na uskladňovanie elektriny v domácnosti.

Odôvodnenie:

Nepovažujeme za vhodné zavádzať akýkoľvek nový limit vo vzťahu k MZE/ZUE a už vôbec nie vzťahovať tento limit ku „kapacite batérie (energii)“ keď je výkon zariadenia definovaný striedačom. Z návrhu vôbec nie je zrejmé, aký je zmysel zavedenia tohto pojmu, nevysvetľuje ho ani dôvodová správa.

4. Zásadná pripomienka k čl. I., novelizačný bod 11

: V § 2 písm. b) bod 46. navrhujeme upraviť znenie tohto bodu nasledovne:

„46. flexibilným pripojením pripojenie zariadenia na výrobu elektriny, alebo uskladňovanie elektriny s inštalovaným výkonom vyšším ako 100 kW vrátane alebo odberného elektrického zariadenia s maximálnou rezervovanou kapacitou väčšou ako 100 kW vrátane do sústavy na napäťovej úrovni veľmi vysokého napätia alebo vyššej, ktoré umožňuje obmedzenie a reguláciu dodávky elektriny do prenosovej alebo do distribučnej sústavy alebo odberov elektriny z prenosovej alebo z distribučnej sústavy,

Doterajší štyridsiaty piaty a štyridsiaty šiesty bod sa označujú ako štyridsiaty siedmy a štyridsiaty deviaty bod.

Odôvodnenie:

Považujeme za nereálne riadiť dispečerským systémom odber/dodávku potencionálne na viac ako 2,5 milióna deliacich miest užívateľov - preto navrhujeme tieto pravidlá vymedziť pre zariadenia, u ktorých je vysoká pravdepodobnosť, že disponujú zariadením na riadenie alebo komunikáciu s dispečingom prevádzkovateľa regionálnej distribučnej sústavy a v tom zmysle upraviť aj definíciu flexibilného pripojenia.

5. Zásadná pripomienka k čl. I., - vloženie nového novelizačného bodu

V čl. I sa za bod 10 vkladá nový bod 11, ktorý znie takto:

„11. V § 2 písm. b) 43. bod znie:

43. flexibilitou schopnosť sústavy prispôbiť sa variabilite modelov výroby a spotreby, ako aj dostupnosti siete v príslušných trhových časových rámcoch.“.

Ostatné body sa primerane prečísľujú.

Odôvodnenie:

Vzhľadom na to, že predmetom novely zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov je implementácia nariadenia Európskeho parlamentu a rady (EÚ) 2024/1747, príslušná definícia by mala byť zosúladená s predmetným nariadením, keďže presahuje do ďalších novelizačných bodov ako je hodnotenie potrieb flexibility sústavy na národnej úrovni.

6. Zásadná pripomienka k čl. I., - vloženie nového novelizačného bodu

Navrhujeme do §2 písm. b doplniť definíciu organizátora zdieľania.

Odôvodnenie:

Vzhľadom na definované práva a povinnosti organizátora zdieľania v § 35b je nevyhnutné, aby bolo zrejmé, kto je relevantným subjektom- organizátorom zdieľania. To čo je možné identifikovať cez práva a povinnosti nie je postačujúce ako zákonná definícia nového subjektu, vrátane uvedenia jeho kompletných práv, povinností a rozsahu vykonávaných činností

7. Zásadná pripomienka k čl. I., novelizačný bod 12

V § 2 písm. b) bod 50 navrhujeme tento bod vypustiť alebo doplniť jednoznačné zadefinovanie, či sa jedná o pripojenie v spoločnom striedači alebo pripojenie v rovnakom odovzdávacom mieste.

Odôvodnenie:

Nerozumieme z akého dôvodu bol zavedený tento pojem „spoločné uskladňovanie elektriny“ v zákone sa tento pojem ďalej nepoužíva. Ak je potreba tento pojem ponechať musí byť jednoznačne určené, či sa myslí pripojenie v spoločnom striedači alebo len o pripojenie v rovnakom odovzdávacom mieste. Navrhované znenie pôsobí zmätočne a bude spôsobovať problémy v aplikačnej praxi.

8. Zásadná pripomienka k čl. I., novelizačný bod 13

Znenie „prípadne kedy dohodnutá cena za dodávku elektriny môže zahŕňať dohodnutý spôsob zmeny ceny v závislosti na zmenách nákladov plnenia alebo iných okolností, ktoré vznikajú bez možnosti ich zaistenia alebo ovplyvnenia dodávateľom elektriny,“ je z nášho pohľadu nejasné a môže priniesť výkladové a praktické problémy. Odporúčame spresniť.

9. Zásadná pripomienka k čl. I., novelizačný bod 13

V bode 13 § 2 písmeno b) bod 68 znie takto:

„68. referenčnou cenou elektriny cena elektriny, ktorej metodiku určenia stanovuje príslušný všeobecne záväzný právny predpis.“.

Odôvodnenie:

Stanovenie metodiky určenia referenčnej ceny v samotnej zmluve o vyrovnávacom režime je netransparentné, čo je v rozpore s Článkom 19d bodu 2 písm. d) nariadenia Európskeho parlamentu a rady (EÚ) 2024/1747 „Všetky systémy priamej podpory cien vo forme dvojsmerných rozdielových zmlúv a rovnocenné systémy s rovnakými účinkami sa navrhnu s cieľom odmeny prostredníctvom otvoreného, jasného, transparentného a nediskriminačného súťažného ponukového konania; ak takéto súťažné ponukové konanie nie je možné uskutočniť, dvojsmerné rozdielové zmluvy alebo rovnocenné systémy s rovnakými účinkami a uplatniteľné realizačné ceny sa navrhnu tak, aby sa zabezpečilo, že rozdelenie príjmov podnikom nespôsobí neprimerané narušenie hospodárskej súťaže a obchodu na vnútornom trhu;“

10. Zásadná pripomienka k čl. I., novelizačné body 13, 18 a 100

návrhoch týkajúcich sa úprav a doplnení v § 2, § 3 a § 26a zákona č. 251/2012 Z. z. sa vypúšťa slovné spojenie „z jadrového paliva“ vo všetkých výskytoch a vo všetkých gramatických tvaroch.

Odôvodnenie:

Z dôvodu zachovania potrebnej technologickej neutrality sa navrhuje, aby zavedenie vyrovnávacieho režimu spojeného s uzavretím zmluvy o vyrovnávacom režime nebolo obmedzené len na technológiu výroby elektriny z jadrového paliva, ale aby sem mohli byť zahrnuté aj iné zdroje na báze iných technológií. Ide najmä o prípady, ak potreba takéhoto prevádzkového režimu vyplynie napr. zo záverov a odporúčaní hodnotenia primeranosti zdrojov pripojených do elektrizačnej sústavy v SR, ktoré vypracúva a zverejňuje ministerstvo. Akceptácia tejto pripomienky nie je v rozpore so zámerom predkladateľa, a to uzatvárať zmluvy o vyrovnávacom režime (aj) s prevádzkovateľmi zdrojov na výrobu elektriny z jadrového paliva.

11. Zásadná pripomienka k čl. I., novelizačný bod 13

Navrhujeme upraviť definíciu v navrhovanom šesťdesiatom bode nasledovne:

„60. zmluvou o flexibilnom pripojení zmluva o pripojení do prenosovej sústavy alebo do distribučnej sústavy na napäťovej úrovni veľmi vysokého napätia alebo vyššej, v ktorej je dohodnuté oprávnenie prevádzkovateľa prenosovej sústavy alebo prevádzkovateľa distribučnej sústavy obmedzovať využitie pripojovacej kapacity pre prístup do sústavy pre dodávky alebo odber elektriny alebo to obmedzovaním výroby elektriny za stanovených alebo dohodnutých podmienok riadenia prenosovej alebo distribučnej sústavy bez náhrady za takéto obmedzenie,

Odôvodnenie:

Navrhujeme úpravu tohto ustanovenia. Považujeme za nereálne riadiť dispečerským systémom odber/dodávku potencionálne na viac ako milión deliacich miestach užívateľov.

Čo sa týka určenia pravidiel obmedzovania, prevádzkovateľ distribučnej sústavy môže predpísať použitie riešenia (napr. autonómnej automatiky) viazaného na deltaU, ktoré si postráži výkonovú bilanciú obmedzovaním výroby na zdroji v bode pripojenia aj bez väzby na dispečing; bude však potrebné zaviesť prísny sankčný mechanizmus pre dodržiavanie deltaU kritéria.

Považujeme za potrebné zdôrazniť, že výroba ovplyvňuje napäťové pomery v sústave, nie kapacitná bilancia a prípadné dodávanie/nedodávanie do distribučnej sústavy. Model riadenia výkonu zdroja / výroby na zdroji je zavedený napríklad v Španielsku. Royal Decree-Law 23/2020 o energetickej transformácii definuje flexibilné pripojenie ako: Technickú schopnosť výrobných zariadení dynamicky upravovať svoju výrobu elektriny, pričom technické požiadavky určí prevádzkovateľ sústavy (Rýchlosť zmeny výkonu, Presnosť regulácie, spoľahlivosť komunikačných protokolov, schopnosť okamžitej odpovede na signály riadenia)
Je dôležité stanoviť čo je myslené pod pojmom pripojovacia kapacita, či sa tým myslí maximálna rezervovaná kapacita alebo niečo iné. Takto je definícia nejasná.

12. Zásadná pripomienka k čl. I., - vloženie nového novelizačného bodu

V čl. I sa za bod 13 vkladá nový bod 14, ktorý znie:

„14. V § 2 písm. b) sa za šesťdesiaty ôsmy bod vkladá šesťdesiaty deviaty bod, ktorý znie: „špecifickou distribučnou sústavou sústava ŽSR s osobitnými podmienkami, vzhľadom na špecifiká, ktoré ovplyvňujú fungovanie distribučnej sústavy ŽSR ako miestnej distribučnej sústavy.“.“

Nasledujúce body sa primerane prečísľujú.

Odôvodnenie:

MDS ŽSR sa technologicky značne odlišuje od regionálnych distribučných sústav (RDS), rozlohou je veľmi rozsiahla (celá SR) a jej výkonové zaťaženie je výrazne nerovnomerné. Je to špecifická MDS ŽSR s osobitnými podmienkami, ktoré sa u iných RDS a MDS nevyskytujú. MDS ŽSR má viacero napäťových úrovní (25 kV, 3 kV jednosmerná, 1,5 kV jednosmerná, 22 kV, 110 kV), na železničnej dopravnej ceste sú prevádzkované pohyblivé odberné miesta (hnacie koľajové vozidlá) železničných dopravcov.

13. Zásadná pripomienka k čl. I., novelizačný bod 16

V § 2 sa písmeno d) dopĺňa o nový bod

„Miestnou vodíkovou sieťou sieť potrubí používaných na dopravu vodíka s vysokým stupňom čistoty na účel jeho ďalšieho technologického spracovania alebo úpravy v rámci vymedzeného územia“.

Odôvodnenie:

Návrh zmeny zákona v doplnených ustanoveniach o vodíku nezohľadňuje potreby a technologickú realitu iných spoločností ako prepravcov a distribútorov plynu. V takýchto spoločnostiach sa vodík, často spolu s aj inými technickými plynmi prepravuje, spracúva pre technologické účely pri ktorých tiež vzniká alebo sa pre ich účely na iných výrobných jednotkách vyrába. Toto platí pre celé spektrum rôznych procesných technických plynov. Tieto riešenia sú už v praxi implementované a funkčné niekoľko dekád. Spoločnosti majú na nakladanie s týmito plynmi vydané platné povolenia ÚRSO pre oblasť plynárenstva. Je nelogické aby z komplexu týchto priemyselných plynov bol z týchto technologických celkov osobitne vyčlenený len vodík a upravovaný v časti jeho prepravy. Z tohto dôvodu je potrebné aby takéto rozvody a preprava vodíka v rámci výrobných areálov nebola predmetom regulácie upravujúcej komerčnú diaľkovú prepravu a distribúciu vodíka koncovým odberateľom.

14. Zásadná pripomienka k čl. I., novelizačný bod 16

V § 2 sa písmeno d) navrhovanom bode 6 dopĺňa navrhované upresnenie

„vodíkovou prepravnou sieťou potrubná sieť na dopravu vodíka na vymedzenom území, ktorá zahŕňa vodíkové prepojenia alebo ktorá je priamo pripojená k zásobníkom vodíka, vodíkovým terminálom alebo dvom či viacerým vodíkovým prepojeniam alebo ktorá primárne slúži na dopravu vodíka do iných vodíkových sietí, zásobníkov vodíka alebo vodíkových terminálov; vodíkovou prepravnou sieťou nie je potrubná sieť na dopravu vodíka, ktorá slúži výhradne na dopravu vodíka na časti vymedzeného územia miestnou vodíkovou sieťou,“

Odôvodnenie:

Doplnenie ustanovenie o návrh spresnenia čo nie je prepravou vodíka prepravnou sieťou.

15. Zásadná pripomienka k čl. I., novelizačný bod 16

V § 2 sa písmeno d) v navrhovanom bode 10 dopĺňa o text:

„distribúciou vodíka doprava vodíka vodíkovou distribučnou sieťou na účel jeho dopravy odberateľom vodíka. Distribúciou nie je doprava vodíka v rámci miestnej vodíkovej siete.“

Odôvodnenie:

Doplnenie ustanovenie o návrh spresnenia čo nie je distribúciou vodíka vodíkovou distribučnou sieťou.

16. Zásadná pripomienka k čl. I. – vloženie nového novelizačného bodu

V § 3 písm. b) bod 16 navrhujeme za slovo „vykurovanie“ vložiť čiarku a slová „alebo odberateľ elektriny v domácnosti, s ktorým žije v spoločnej domácnosti fyzická osoba, ktorej životné funkcie sú závislé od odberu elektriny alebo ktorá je ťažko zdravotne postihnutá 8) a elektrinu využíva na vykurovanie,“.

Odôvodnenie:

Závislosť životných funkcií od odberu elektriny alebo ťažké zdravotné postihnutie a využívanie elektriny na vykurovanie sú nezriedka prítomné u inej fyzickej osoby ako je priamo osoba odberateľa elektriny v domácnosti, a to u fyzickej osoby, ktorá s odberateľom elektriny v domácnosti žije v spoločnej domácnosti (napr. jeho dieťa, rodič, starý rodič, ...). Zákon na tieto situácie nemyslí a neumožňuje tak mať týmto osobám prospech zo zaradenia odberateľa elektriny v domácnosti medzi závislých odberateľov elektriny mimo domácnosti. Aktuálne to (hoci v rozpore s aktuálnym znením zákona) od 01.01.2025 umožňujú len pravidlá trhu, a to v zmysle ich § 11 ods. 2 písm. c). Pre ich rozpor s aktuálnym znením zákona je však ich aplikácia problematická

17. Zásadná pripomienka k čl. I., novelizačný bod 20

V § 3 sa písmeno d) bod 1. sa definícia vodíkoveho podniku upraví a doplní o text, ktorý znie:

„1. vodíkovým podnikom fyzická alebo právnická osoba, ktorá vykonáva aspoň jednu z týchto činností: výroba, doprava, dodávka, nákup alebo uskladňovanie vodíka alebo prevádzka vodíkoveho terminálu, a ktorá je zodpovedná za obchodné úlohy, technické úlohy alebo údržbu v súvislosti s týmito činnosťami, okrem koncových odberateľov vodíka a právnických alebo fyzických osôb, ktoré vodík vyrábajú pre vlastné potreby alebo prevádzkujú uzatvorenú miestnu vodíkovú sieť. Vodíkovým podnikom nie je fyzická alebo právnická osoba, ktorá vodík vyrába a distribuuje pre technologické účely a účely jeho ďalšieho priemyselného spracovania, úpravy alebo upotrebenia v rámci miestnej distribučnej siete, ktorú za týmto účelom prevádzkuje,“

Odôvodnenie:

Doplnenie ustanovenia o vymedzenie definície, že vodíkovým podnikom nie je osoba, ktorá si vyrába, spracúva a upravuje vodík v rámci vlastnej dedikovanej siete, ktorej účelom nie je všeobecná komerčná preprava alebo distribúcia koncovým odberateľom, keďže v týchto prípadoch ani nie je možné fungovanie takýchto sietí a rozvodov ako osobitného predmetu podnikania.

18. Zásadná pripomienka k čl. I., novelizačné body 25

V čl. I v novelizačnom bode 25 v § 4 odsek 6 znie:

„(6) Za aktívneho odberateľa sa považuje koncový odberateľ elektriny alebo skupina spoločne konajúcich koncových odberateľov elektriny, ktorí nepodnikajú v elektroenergetike a súčasne vyrábajú alebo uskladňujú elektrinu vo vlastných zariadeniach na výrobu elektriny alebo v zariadeniach na skladovanie elektriny a spotrebúvajú takúto elektrinu vo svojich odberných miestach alebo zdieľajú takúto elektrinu alebo poskytujú flexibilitu. Odberateľ elektriny v domácnosti alebo právnická osoba založená na iný ako podnikateľský účel, ktorá vykonáva aspoň jednu z činností aktívneho odberateľa podľa prvej vety, sa na účely tohto zákona považuje vždy za aktívneho odberateľa. Osoba podnikajúca v elektroenergetike, ktorá vykonáva aspoň jednu z činností aktívneho odberateľa podľa prvej vety, sa na účely tohto zákona považuje za aktívneho odberateľa vtedy, ak jej príjmy z podnikania v elektroenergetike v súčte za posledné účtovné obdobie nedosahujú podiel minimálne 50 % zo všetkých príjmov v súčte zo všetkých podnikateľských činností tejto osoby za posledné účtovné obdobie.“

Odôvodnenie:

Ide o návrh eurokonformnej definície aktívneho odberateľa, podľa ktorej sa neskúma formalisticky a štatisticky sumár činností účastníka trhu s elektrinou, ale účel výroby elektriny v lokálnom zdroji, tzn. charakter a účel spotreby takto vyrobenej elektriny.

19. Zásadná pripomienka k čl. I., novelizačný bod 27

V čl. I v bode 27 sa v § 6 odsek 5 dopĺňa písmenom j), ktoré znie:

„j) výroba, uskladňovanie a dodávka elektriny elektrickými hnacími vozidlami, ktorými sa rozumejú všetky vozidlá, ktoré sú pripojené do miestnej distribučnej sústavy, odoberajú z nej elektrinu pre pohon vozidla a dodávajú elektrinu do miestnej distribučnej sústavy, pričom časť elektriny sa spotrebuje v miestnej distribučnej sústave a nespotrebovaná časť v miestnej distribučnej sústave sa dodá do regionálnej distribučnej sústavy.“

Odôvodnenie:

Rekuperácia - dodávka elektriny odobranej v inom čase, vznikajúca premenou kinetickej energie vlaku pri brzdení železničných hnacích vozidiel (HKV) pomocou elektrodynamikkej rekuperačnej brzdy. Je to nepredikovateľný zdroj a nové a modernizované HKV majú povinnosť rekuperovať v zmysle príslušných nariadení Európskej komisie.

20. Zásadná pripomienka k čl. I. – vloženie nového novelizačného bodu

Navrhujeme v § 10 ods. 6 vypustiť písmeno b). Doterajšie písmená c) až f) sa označujú ako písmená b) až e).

Odôvodnenie:

Považujeme sankciu vo forme zrušenia povolenia, ak regulovaný subjekt nevykoná opatrenia, ktoré mu boli uložené kontrolou za príliš prísnu. Toto ustanovenie je navyše formulované, tak že v takomto prípade úrad musí zrušiť povolenie, nie je to len jeho možnosť, ktorú by mohol zvážiť. Bola by veľmi zaujímavá situácia, ak by opatrenia uložené kontrolou odignorovala niektorá z regionálnych distribučných sústav. Pristúpil by aj v takom prípade úrad k zrušeniu povolenia, ak je to jeho povinnosť?

21. Zásadná pripomienka k čl. I. – vloženie nového novelizačného bodu

Navrhujeme doplniť v § 10 odsek 6 písmeno e) nasledovne:

„e) porušil závažným spôsobom povinnosti ustanovené týmto zákonom alebo osobitným predpisom. 20a a k náprave nedôjde ani na základe rozhodnutia úradu o uložení opatrení na odstránenie zistených nedostatkov.“

Odôvodnenie:

Spresnenie a vyprecizovanie ustanovenia, aby bolo v praxi lepšie aplikovateľné.

22. Zásadná pripomienka k čl. I. – vloženie nového novelizačného bodu

V § 10 odsek 7 navrhujeme upraviť znenie nasledovne:

„(7) Ak úrad zrušil povolenie podľa odseku 6 písm. e), tej istej osobe nie je možné vydať povolenie po dobu jedného roka odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, ktorým bolo povolenie zrušené. Povolenie nie je možné vydať ani osobe zriadenej alebo ovládanej osobou, ktorej bolo v posledných piatich rokoch zrušené povolenie podľa odseku 6 písm. e) a osobe, ktorej štatutárny orgán alebo člen štatutárneho orgánu bol alebo je v čase podania žiadosti o vydanie povolenia štatutárnym orgánom alebo členom štatutárneho orgánu osoby, ktorej bolo v posledných piatich rokoch zrušené povolenie podľa odseku 6 písm. e).“

23. Zásadná pripomienka k čl. I. – vloženie nového novelizačného bodu

V § 10 navrhujeme vypustiť odseky 8 až 16 a za § 10 vložiť nové ustanovenia § 10a a § 10b, ktoré vrátane nadpisu znejú:

„§ 10a

Prevádzkovateľ distribučnej sústavy poslednej inštalácie

(1) Ak prevádzkovateľovi miestnej distribučnej sústavy úrad zruší povolenie na distribúciu elektriny alebo je úradom zmenené tak, že už nie je vydané vo vzťahu k zariadeniam tvoriacim miestnu distribučnú sústavu takéhoto prevádzkovateľa miestnej distribučnej sústavy (ďalej len „dotknutá distribučná sústava“), je prevádzkovateľ distribučnej sústavy poslednej inštalácie povinný dočasne, najviac však po dobu uvedenú v odseku 3, poskytovať prostredníctvom dotknutej distribučnej sústavy pripojenie do dotknutej distribučnej sústavy, prístup do dotknutej distribučnej sústavy, distribúciu elektriny a ďalšie s tým spojené a súvisiace regulované služby do existujúcich odberných miest a odovzdávacích miest pripojených do dotknutej distribučnej sústavy (ďalej spoločne len „distribučné služby“), ak

a) nie je vo vzťahu k dotknutej distribučnej sústave úradom vydané inej osobe povolenie na distribúciu elektriny alebo nie úradom vykonaná inej osobe zmena povolenia na distribúciu elektriny tak, že je vydané vo vzťahu k dotknutej distribučnej sústave,

b) nejde o prípad, kedy do dotknutej distribučnej sústavy nie sú pripojené žiadne odberné miesta a odovzdávacie miesta, alebo nejde o prípad, kedy sú do dotknutej distribučnej sústavy pripojené len odberné miesta a odovzdávacie miesta

1. užívateľa sústavy, ktorého povolenie na distribúciu elektriny úrad zrušil alebo bolo úradom zmenené tak, že už nie je vydané vo vzťahu k dotknutej distribučnej sústave (ďalej len „pôvodný prevádzkovateľ miestnej distribučnej sústavy“),

2. osoby blízkej pôvodnému prevádzkovateľovi miestnej distribučnej sústavy,

3. osoby, v ktorej má pôvodný prevádzkovateľ miestnej distribučnej sústavy podiel na hlasovacích právach,

4. osoby, ktorá má v pôvodnom prevádzkovateľovi miestnej distribučnej sústavy podiel na hlasovacích právach, alebo

5. osoby, ktorá je štatutárnym orgánom alebo členom štatutárneho orgánu alebo kontrolného orgánu osôb uvedených v predchádzajúcich bodoch 1 až 4,

c) pôvodný prevádzkovateľ miestnej distribučnej sústavy doručil prevádzkovateľovi distribučnej sústavy poslednej inštalácie informácie a doklady uvedené v odseku 13 a umožnil prevádzkovateľovi distribučnej sústavy poslednej inštalácie na jeho žiadosť obhliadku dotknutej distribučnej sústavy, a

d) dotknutá distribučná sústava nie je technicky nevyhovujúca.

(2) Prevádzkovateľom distribučnej sústavy poslednej inštalácie je prevádzkovateľ regionálnej distribučnej sústavy, do ktorej je dotknutá distribučná sústava pripojená.

(3) Ak sú splnené podmienky uvedené v odseku 1, prevádzkovateľ distribučnej sústavy poslednej inštalácie je povinný poskytovať distribučné služby odo dňa nasledujúceho po dni zániku povolenia na distribúciu elektriny príslušného prevádzkovateľa miestnej distribučnej sústavy alebo jeho zmeny podľa ods. 1 (ďalej len „deň začatia poskytovania distribučných služieb prevádzkovateľom distribučnej sústavy poslednej inštalácie“), najviac však počas jedného roka odo dňa začatia poskytovania distribučných služieb prevádzkovateľom distribučnej sústavy poslednej inštalácie. Ak podmienky uvedené v odseku 1 splnené nie sú, prevádzkovateľ distribučnej sústavy poslednej inštalácie o tejto skutočnosti bezodkladne informuje úrad.

(4) Dotknutá distribučná sústava sa považuje za technicky nevyhovujúcu, ak

a) táto skutočnosť vyplýva zo správ, ktoré prevádzkovateľ miestnej distribučnej sústavy doručil prevádzkovateľovi distribučnej sústavy poslednej inštalácie v súlade s odsekom 13 písm. d),

b) ak sú správy, ktoré prevádzkovateľ miestnej distribučnej sústavy doručil prevádzkovateľovi distribučnej sústavy poslednej inštalácie v súlade s odsekom 13 písm. d) neaktuálne,

c) ak sú správy, ktoré prevádzkovateľ miestnej distribučnej sústavy doručil prevádzkovateľovi distribučnej sústavy poslednej inštalácie v súlade s odsekom 13 písm. d) neúplné,

d) ak prevádzkovateľ miestnej distribučnej sústavy nedoručil prevádzkovateľovi distribučnej sústavy poslednej inštalácie správy v súlade s odsekom 13 písm. d) alebo

e) ak to vyplýva z iných skutočností zistených prevádzkovateľom distribučnej sústavy poslednej inštalácie.

(5) Dňom začatia poskytovania distribučných služieb prevádzkovateľom distribučnej sústavy poslednej inštalácie je ukončené poskytovanie distribučných služieb pôvodným prevádzkovateľom miestnej distribučnej sústavy, a týmto dňom zanikajú všetky zmluvy medzi užívateľmi sústavy a pôvodným prevádzkovateľom miestnej distribučnej sústavy, ktorých predmetom je poskytovanie distribučných služieb alebo ktorejkoľvek z nich. O tejto

skutočnosti je pôvodný prevádzkovateľ miestnej distribučnej sústavy povinný bezodkladne informovať všetkých dotknutých užívateľov sústavy. Zodpovednosť pôvodného prevádzkovateľa miestnej distribučnej sústavy za škodu spôsobenú dotknutým užívateľom sústavy tým nie je dotknutá.

(6) Dňom začatia poskytovania distribučných služieb prevádzkovateľom distribučnej sústavy poslednej inštancie je ukončená dodávka elektriny na krytie strát v dotknutej distribučnej sústave uskutočňovaná príslušným dodávateľom elektriny pre pôvodného prevádzkovateľa miestnej distribučnej sústavy, a týmto dňom zanikajú všetky zmluvy o dodávke elektriny na krytie strát v dotknutej distribučnej sústave uzatvorené medzi pôvodným prevádzkovateľom miestnej distribučnej sústavy a príslušným dodávateľom elektriny.

(7) Dňom začatia poskytovania distribučných služieb prevádzkovateľom distribučnej sústavy poslednej inštancie sa stáva prevádzkovateľ distribučnej sústavy poslednej inštancie výlučným užívateľom zariadení tvoriacich dotknutú distribučnú sústavu a to až do ukončenia poskytovania distribučných služieb prevádzkovateľom distribučnej sústavy poslednej inštancie. Dňom začatia poskytovania distribučných služieb prevádzkovateľom distribučnej sústavy poslednej inštancie užívacie práva pôvodného prevádzkovateľa miestnej distribučnej sústavy ako aj akýchkoľvek iných osôb k zariadeniam tvoriacim miestnu distribučnú sústavu zanikajú.

(8) Odo dňa začatia konania voči prevádzkovateľovi miestnej distribučnej sústavy, ktorého predmetom je zrušenie jeho povolenia na distribúciu elektriny alebo jeho zmena tak, že už nebude vydané vo vzťahu zariadeniam tvoriacim dotknutú distribučnú sústavu, až do jeho skončenia, a počas poskytovania distribučných služieb prevádzkovateľom distribučnej sústavy poslednej inštancie, až do jeho ukončenia, nie je možné zariadenia tvoriace dotknutú distribučnú sústavu previesť a ani nemôžu prejsť na inú osobu.

(9) Odo dňa začatia konania voči prevádzkovateľovi miestnej distribučnej sústavy, ktorého predmetom je zrušenie jeho povolenia na distribúciu elektriny alebo jeho zmena tak, že už nebude vydané vo vzťahu zariadeniam tvoriacim dotknutú distribučnú sústavu, až do jeho skončenia

a) prevádzkovateľ miestnej distribučnej sústavy nesmie zriadiť v dotknutej distribučnej sústave nové odberné miesto a ani odovzdávacie miesto, pričom ak tak urobí, takéto zariadenie nového odberného miesta a odovzdávacieho miesta vrátane všetkých za tým účelom vykonaných úkonov sú neplatné,

b) prevádzkovateľ miestnej distribučnej sústavy nesmie vo vzťahu k existujúcemu odbernému miestu a odovzdávaciemu miestu pripojenému do dotknutej distribučnej sústavy zmeniť jeho maximálnu rezervovanú kapacitu, pričom ak tak urobí, takáto zmena maximálnej rezervovanej kapacity vrátane všetkých za tým účelom vykonaných úkonov sú neplatné,

c) je prevádzkovateľ miestnej distribučnej sústavy povinný zdržať sa konania, ktoré by malo za následok obmedzenie alebo znemožnenie poskytovania distribučných služieb prevádzkovateľom distribučnej sústavy poslednej inštancie.

(10) Počas poskytovania distribučných služieb prevádzkovateľom distribučnej sústavy poslednej inštancie je pôvodný prevádzkovateľ miestnej distribučnej sústavy a vlastník zariadení tvoriacich dotknutú distribučnú sústavu povinný zdržať sa konania, ktoré by malo za následok obmedzenie alebo znemožnenie poskytovania distribučných služieb prevádzkovateľom distribučnej sústavy poslednej inštancie a je povinný poskytnúť prevádzkovateľom distribučnej sústavy poslednej inštancie pri poskytovaní distribučných služieb potrebnú súčinnosť.

(11) Vlastník zariadení tvoriacich dotknutú distribučnú sústavu má za ich užívanie voči prevádzkovateľovi distribučnej sústavy poslednej inštancie nárok na náhradu. Vlastník zariadení tvoriacich dotknutú distribučnú sústavu si nárok na túto náhradu môže u prevádzkovateľa distribučnej sústavy poslednej inštancie uplatniť po ukončení poskytovania distribučných služieb prevádzkovateľom distribučnej sústavy poslednej inštancie, najneskôr však v lehote jedného roka odo dňa ukončenia poskytovania distribučných služieb prevádzkovateľom distribučnej sústavy poslednej inštancie. Ak sa prevádzkovateľ distribučnej sústavy poslednej inštancie a vlastník zariadení tvoriacich dotknutú distribučnú sústavu na výške náhrady nedohodnú, každý z nich môže podať súdu návrh na rozhodnutie o výške náhrady do jedného roka odo dňa uplatnenia si nároku u prevádzkovateľa distribučnej sústavy poslednej inštancie. Výška takejto náhrady nesmie prekročiť sumu zodpovedajúcu 30 % odplaty za distribučné služby zníženej o platbu tarify za straty pri distribúcii elektriny, platbu odvodu do Národného jadrového fondu a sankčné platby podľa

príslušného cenového rozhodnutia alebo iného správneho aktu úradu, ktorú užívatelia sústavy uhradili prevádzkovateľovi distribučnej sústavy poslednej inštancie za poskytovanie distribučných služieb prevádzkovateľom distribučnej sústavy poslednej inštancie počas celého obdobia poskytovania distribučných služieb prevádzkovateľom distribučnej sústavy poslednej inštancie.

(12) Náklady vzniknuté prevádzkovateľovi distribučnej sústavy poslednej inštancie pri poskytovaní distribučných služieb prevádzkovateľom distribučnej sústavy poslednej inštancie počas celého obdobia poskytovania distribučných služieb prevádzkovateľom distribučnej sústavy poslednej inštancie zohľadní úrad v konaní o cenovej regulácii.

(13) Ak úrad začne voči prevádzkovateľovi miestnej distribučnej sústavy konanie, ktorého predmetom je zrušenie povolenia na distribúciu elektriny alebo jeho zmena tak, že už nebude vydané vo vzťahu k zariadeniam tvoriacim dotknutú distribučnú sústavu, takýto prevádzkovateľ miestnej distribučnej sústavy je povinný najneskôr v lehote 10 dní odo dňa doručenia oznámenia úradu o začatí takéhoto konania doručiť úradu a prevádzkovateľovi distribučnej sústavy poslednej inštancie

a) zoznam zariadení tvoriacich dotknutú distribučnú sústavu s uvedením ich technickej špecifikácie, umiestnenia a deliacich miest medzi zariadeniami tvoriacimi dotknutú distribučnú sústavu a zariadeniami jednotlivých užívateľov sústavy,

b) schému zapojenia zariadení tvoriacich dotknutú distribučnú sústavu,

c) miestne prevádzkové predpisy zariadení tvoriacich dotknutú distribučnú sústavu,

d) poslednú správu o vykonaní odbornej prehliadky a odbornej skúšky, úradnej skúšky a opakovanej úradnej skúšky zariadení tvoriacich dotknutú distribučnú sústavu,

e) zoznam existujúcich odberných miest a odovzdávacích miest pripojených do dotknutej distribučnej sústavy s uvedením všetkých ich obchodných a technických parametrov, vrátane ich typových diagramov odberu elektriny,

f) zoznam určených meradiel merajúcich elektrinu na existujúcich odberných miestach a odovzdávacích miestach pripojených do dotknutej distribučnej sústavy s uvedením všetkých ich identifikačných údajov a technických parametrov, vrátane doby platnosti ich overenia a ich umiestnenia,

g) zoznam užívateľov sústavy v odberných miestach a odovzdávacích miestach pripojených do dotknutej distribučnej sústavy s uvedením všetkých ich identifikačných údajov,

h) zoznam dodávateľov elektriny dodávajúcich elektrinu do odberných miest pripojených do dotknutej distribučnej sústavy s uvedením všetkých ich identifikačných údajov,

i) zoznam výkupcov elektriny a odberateľov elektriny odoberajúcich elektrinu v odovzdávacích miestach pripojených do dotknutej distribučnej sústavy s uvedením všetkých ich identifikačných údajov,

j) zoznam subjektov zúčtovania, ktorý prevzali zodpovednosť za odchýlku v odberných miestach a odovzdávacích miestach pripojených do dotknutej distribučnej sústavy s uvedením všetkých ich identifikačných údajov,

k) kópie všetkých zmlúv týkajúcich sa poskytovania distribučných služieb do existujúcich odberných miest a odovzdávacích miest pripojených do dotknutej distribučnej sústavy uzatvorených takýmto prevádzkovateľom miestnej distribučnej sústavy za účelom verifikácie údajov oznámených podľa tohto odseku.

(14) Odo dňa začatia poskytovania distribučných služieb prevádzkovateľom distribučnej sústavy poslednej inštancie sa má za to, že distribučné služby sú prevádzkovateľom distribučnej sústavy poslednej inštancie poskytované:

a) v prípade pripojenia do dotknutej distribučnej sústavy na základe zmluvy o pripojení do distribučnej sústavy medzi užívateľom sústavy, ktorý je koncovým odberateľom elektriny, výrobcom elektriny, prevádzkovateľom zariadenia na uskladňovanie elektriny alebo prevádzkovateľom miestnej distribučnej sústavy a prevádzkovateľom distribučnej sústavy poslednej inštancie, pričom sa na tento právny vzťah vzťahujú primerane práva a povinnosti vyplývajúce zo zmluvy o pripojení podľa tohto zákona, osobitných predpisov a prevádzkového poriadku prevádzkovateľa distribučnej sústavy poslednej inštancie. Za maximálnu rezervovanú kapacitu pripojenia sa považuje maximálna rezervovaná kapacita, ktorá bola dohodnutá medzi takýmto užívateľom sústavy a pôvodným prevádzkovateľom miestnej distribučnej sústavy.

b) v prípade prístupu do dotknutej distribučnej sústavy, distribúcie elektriny a ďalších s tým spojených a súvisiacich regulovaných služieb do odberného miesta na základe rámcovej distribučnej zmluvy medzi užívateľom sústavy, ktorý je dodávateľom elektriny do odberného miesta a prevádzkovateľom distribučnej sústavy poslednej inštancie, pričom sa na tento právny vzťah vzťahujú primerane práva a povinnosti vyplývajúce zo zmluvy o prístupe do distribučnej sústavy a distribúcii elektriny a rámcovej distribučnej zmluvy podľa tohto zákona, osobitných predpisov a prevádzkového poriadku prevádzkovateľa distribučnej sústavy poslednej inštancie. Za rezervovanú kapacitu pripojenia príslušného odberného miesta sa považuje rezervovaná kapacita, ktorá bola dohodnutá medzi dodávateľom elektriny a príslušným koncovým odberateľom elektriny.

c) v prípade prístupu do dotknutej distribučnej sústavy do odovzdávacieho miesta na základe zmluvy o prístupe do distribučnej sústavy a distribúcii elektriny medzi užívateľom sústavy, ktorý je výrobcom elektriny, prevádzkovateľom zariadenia na uskladňovanie elektriny alebo prevádzkovateľom miestnej distribučnej sústavy a prevádzkovateľom distribučnej sústavy poslednej inštancie, pričom sa na tento právny vzťah vzťahujú primerane práva a povinnosti vyplývajúce zo zmluvy o prístupe do distribučnej sústavy a distribúcii elektriny podľa tohto zákona, osobitných predpisov a prevádzkového poriadku prevádzkovateľa distribučnej sústavy poslednej inštancie. Za rezervovanú kapacitu pripojenia sa považuje rezervovaná kapacita podľa osobitného predpisu.

(15) Zmluvy uvedené v odseku 14 zanikajú dňom ukončenia poskytovania distribučných služieb prevádzkovateľom distribučnej sústavy poslednej inštancie do príslušného odberného miesta alebo odovzdávacieho miesta.

(16) Ak pôvodnému prevádzkovateľovi miestnej distribučnej sústavy povolenie na distribúciu elektriny zanikne alebo je úradom zmenené tak, že už nie je vydané vo vzťahu k dotknutej distribučnej sústave, túto skutočnosť úrad bezodkladne zverejní na svojom webovom sídle a oznámi prevádzkovateľovi distribučnej sústavy poslednej inštancie a organizátorovi krátkodobého trhu s elektrinou. Úrad zároveň oznámi prevádzkovateľovi distribučnej sústavy poslednej inštancie a organizátorovi krátkodobého trhu s elektrinou, či vydal inej osobe povolenie na distribúciu elektriny alebo vykonal inej osobe zmenu existujúceho povolenia na distribúciu elektriny tak, že je vydané vo vzťahu k dotknutej distribučnej sústave.

(17) Bezodkladne po doručení oznámenia úradu podľa ods. 16 je prevádzkovateľ distribučnej sústavy poslednej inštancie povinný informovať úrad a organizátora krátkodobého trhu s elektrinou, či sú podmienky uvedené v odseku 1 splnené a či bude distribučné služby poskytovať. Ak bude prevádzkovateľ distribučnej sústavy poslednej inštancie distribučné služby poskytovať, túto skutočnosť prevádzkovateľ distribučnej sústavy poslednej inštancie zároveň oznámi všetkým dotknutým užívateľom sústavy, pričom je ich povinný zároveň informovať o dôvodoch poskytovania distribučných služieb prevádzkovateľom distribučnej sústavy poslednej inštancie, dobe ich poskytovania, možnostiach ich ukončenia a o povinnosti uhrádzať cenu za distribučné služby.

(18) Na základe oznámenia prevádzkovateľa distribučnej sústavy poslednej inštancie úrad vydá prevádzkovateľovi distribučnej sústavy poslednej inštancie písomné potvrdenie o začatí poskytovania distribučných služieb prevádzkovateľom distribučnej sústavy poslednej inštancie, v ktorom uvedie identifikačné údaje prevádzkovateľa distribučnej sústavy poslednej inštancie, zariadenia dotknutej distribučnej sústavy a dátum začatia poskytovania distribučných služieb prevádzkovateľom distribučnej sústavy poslednej inštancie.

(19) Prevádzkovateľ distribučnej sústavy poslednej inštancie uplatňuje ceny za distribučné služby podľa cenového rozhodnutia úradu alebo iného príslušného správneho aktu úradu vydaného prevádzkovateľovi distribučnej sústavy poslednej inštancie.

(20) Poskytovanie distribučných služieb prevádzkovateľom distribučnej sústavy poslednej inštalácie pred uplynutím lehoty uvedenej v odseku 3 končí dňom právoplatnosti rozhodnutia úradu, ktorým úrad vydá inej osobe povolenie na distribúciu elektriny alebo vykoná zmenu existujúceho povolenia na distribúciu elektriny inej osobe tak, že je vydané vo vzťahu k dotknutej distribučnej sústave; o tejto skutočnosti úrad bezodkladne informuje prevádzkovateľa distribučnej sústavy poslednej inštalácie.

(21) Poskytovanie distribučných služieb prevádzkovateľom distribučnej sústavy poslednej inštalácie pred uplynutím lehoty uvedenej v odseku 3 končí vo vzťahu k príslušnému odbernému miestu alebo odovzdávaciemu miestu aj dňom zániku zmluvy uvedenej v odseku 14 prislúchajúcej k takémuto odbernému miestu alebo odovzdávaciemu miestu.

(22) Ku dňu začatia poskytovania distribučných služieb prevádzkovateľom distribučnej sústavy poslednej inštalácie určí prevádzkovateľ distribučnej sústavy poslednej inštalácie množstvo odobratej elektriny na odberných miestach a množstvo dodanej elektriny na odovzdávacích miestach pripojených do dotknutej distribučnej sústavy, na základe odpočtu určených meradiel vykonaného prevádzkovateľom distribučnej sústavy poslednej inštalácie alebo pomocou použitia typových diagramov odberu elektriny, a to najneskôr v lehote 5 pracovných dní odo dňa začatia poskytovania distribučných služieb prevádzkovateľom distribučnej sústavy poslednej inštalácie.

(23) Ku dňu ukončenia poskytovania distribučných služieb prevádzkovateľom distribučnej sústavy poslednej inštalácie určí prevádzkovateľ distribučnej sústavy poslednej inštalácie množstvo odobratej elektriny na odberných miestach a množstvo dodanej elektriny na odovzdávacích miestach pripojených do dotknutej distribučnej sústavy, na základe odpočtu určených meradiel vykonaného prevádzkovateľom distribučnej sústavy poslednej inštalácie alebo pomocou použitia typových diagramov odberu elektriny, a to najneskôr v lehote 5 pracovných dní odo dňa ukončenia poskytovania distribučných služieb prevádzkovateľom distribučnej sústavy poslednej inštalácie.

(24) Počas poskytovania distribučných služieb prevádzkovateľom distribučnej sústavy poslednej inštalácie nie je možné v dotknutej distribučnej sústave vykonať pripojenie v novom odbernom mieste, pripojenie v novom odovzdávacom mieste a ani zmeniť technické parametre pripojenia v existujúcom odbernom mieste a odovzdávacom mieste, s výnimkou zníženia ich maximálnej rezervovanej kapacity.

(25) Vlastník zariadení tvoriacich dotknutú distribučnú sústavu je povinný nahradiť prevádzkovateľovi distribučnej sústavy poslednej inštalácie všetky náklady, ktoré prevádzkovateľovi distribučnej sústavy poslednej inštalácie vynaložil pri plnení svojich povinností ako prevádzkovateľa distribučnej sústavy podľa tohto zákona a osobitných predpisov vo vzťahu k zariadeniam dotknutej distribučnej sústavy. Na zabezpečenie pohľadávky prevádzkovateľa distribučnej sústavy poslednej inštalácie voči vlastníkovi zariadení tvoriacich dotknutú distribučnú sústavu na úhradu nákladov podľa prvej vety sa dňom začatia poskytovania distribučných služieb prevádzkovateľovi distribučnej sústavy poslednej inštalácie zriaďuje a vzniká vo vzťahu k zariadeniam tvoriacim dotknutú distribučnú sústavu záložné právo. Takto vzniknuté záložné právo môže byť kedykoľvek počas trvania záložného práva prevádzkovateľovi distribučnej sústavy poslednej inštalácie registrované v Notárskom centrálnom registri záložných práv zriadenom podľa osobitného zákona, a to na základe potvrdenia úradu podľa odseku 18.“

§ 10b

Prevádzkovateľ distribučnej siete poslednej inštalácie

Túto právnu úpravu je potrebné spracovať v spolupráci s prevádzkovateľom distribučnej siete, tak, aby zohľadňovala špecifiká týkajúce sa plynárenstva. Ako základ je možné samozrejme vziať navrhovanú právnu úpravu § 10a.“

Odôvodnenie:

Doterajšie ustanovenia § 10, ktoré doň boli vložené narychlo bez riadnej diskusie a odborného pripomienkovania v rámci MPK neriešia dostatočne problematiku, vnášajú len nové aplikačné problémy pre všetky zúčastnené strany - viď existujúci precedens v priemyselnom parku Chemes. Z tohto dôvodu navrhujeme nové ustanovenie, ktoré komplexne rieši problematiku a celý proces prevzatia a prevádzkovania cudzej distribučnej sústavy iným subjektom.

24. Zásadná pripomienka k čl. I. – vloženie nového novelizačného bodu

V § 11 ods. 1 navrhujeme vypustiť slová „a vo verejnom záujme“ a v § 11 ods. 8 vložiť novú prvú vetu, ktorá znie: „Držiteľ povolenia alebo ním poverená fyzická osoba alebo právnická osoba pri výkone oprávnení podľa odseku 1 koná vo verejnom záujme.“

Odôvodnenie:

Elektrické vedenia a elektroenergetické zariadenia distribučnej sústavy alebo prenosovej sústavy sú strategickými stavbami, nesúcimi zásadný ekonomický či hospodársky význam pre rozvoj ekonomiky, priemyslu, zamestnanosti, a to najmä v menej rozvinutých regiónoch. Prostredníctvom týchto zariadení sú realizované nielen hospodárske, ale aj politické ciele, ku ktorým sa zaviazala Slovenská republika – ako napríklad rozvoj elektromobility, rozvoj obnoviteľných zdrojov elektriny, zdieľanie elektriny či podporné služby pre zabezpečenie bezpečnosti a spoľahlivosti celej elektrizačnej sústavy SR. Prostriedky na výstavbu elektroenergetických zariadení sú poskytované aj z verejných zdrojov, ako napríklad z Plánu obnovy a odolnosti SR. Zákon č. 251/2012 Z.z. upravuje povinnosť prevádzkovateľov regionálnych distribučných sústav alebo prevádzkovateľa prenosovej sústavy SR vypracovávať plán rozvoja sústavy, ktorý obsahuje zoznam plánovanej obnovy a rozšírenia sústavy a v ktorom sú pretavené požiadavky a pripomienky účastníkov trhu s elektrinou. Nejedná sa teda o jednostranný, súkromnoprávny dokument vydávaný zo strany prevádzkovateľa sústavy, ale naopak, o dokument, v procese tvorby ktorého je zaangažovaná široká verejnosť, podliehajúci vecnej regulácii. Plán rozvoja sústavy je vypracovaný na základe reálnych požiadaviek na pripojenie k distribučnej sústave od všetkých odberateľov – štátne orgány, fyzické osoby a právnické osoby a zákonných požiadaviek na zabezpečenie spoľahlivosti a kvality distribúcie a prenosu elektrickej energie. Problematické a často krát neriešiteľné v rámci prípravy stavieb je samotné majetkové vysporiadanie stavby. Zákon priznáva prevádzkovateľom regionálnych distribučných sústav alebo prevádzkovateľovi prenosovej sústavy sumu oprávnení na vstup a výkon činností na cudzích pozemkoch mimo zastavaného územia obcí. S cieľom eliminovať Navrhovaná zmena jednoznačným spôsobom, vylučujúc tak nejednoznačnosť výkladu a postupu stavebných úradov v procesoch povoľovania stavieb, klasifikuje oprávnenia prevádzkovateľov distribučných a prenosovej sústavy ako oprávnenia vo verejnom záujme.

25. Zásadná pripomienka k čl. I. , novelizačný bod 38

V § 11 ods. 1 písm. f) navrhujeme slovo „pozemkoch“ nahradiť slovom „nehnutelnostiach“.

Odôvodnenie:

Ide o precizáciu ustanovenia s cieľom jednoznačným spôsobom zadefinovať objekt uplatňovania zákonných vecných bremien ako vecných práv k nehnuteľnostiam.

26. Zásadná pripomienka k čl. I. , novelizačný bod 38

V § 11 ods. 1 písm. f) navrhujeme vypustiť slová „mimo zastavaného územia obce“.

Odôvodnenie:

Problematické a často krát neriešiteľné je samotné majetkové vysporiadanie stavby, kedy v prípade stavieb zriaďovaných v intravilánoch obcí je nevyhnutné pre umiestnenie stavby zabezpečiť dohodu a súhlas osobitne s každým vlastníkom, čo v mnohých prípadoch, či už z dôvodu absencie aktualizovaných územných plánov alebo z dôvodu extrémnej rozdrobenosti pozemkového vlastníctva a neusporiadania vlastníckych vzťahov, znemožňuje samotnú investičnú prípravu a povoľovanie stavieb elektrických vedení a elektroenergetických zariadení distribučných sústav a prenosovej sústavy. Navrhované rozšírenie oprávnení prevádzkovateľov sústav nemá vplyv na finančné vysporiadanie dotknutých vlastníkov, keďže ustanovenia zákona č. 251/2012 Z.z. priznávajú vlastníkom dotknutých nehnuteľností nárok na primeranú jednorázovú náhradu kompenzujúcu jednak vznik zákonného vecného bremena, ako aj obmedzenia z titulu existencie ochranných pásiem elektrických vedení.

27. Zásadná pripomienka k čl. I. – vloženie nového novelizačného bodu

V § 11 navrhujeme doplniť nový odsek 18, ktorý znie: „Na účely uskutočnenia stavby elektrického vedenia alebo elektroenergetického zariadenia prenosovej sústavy alebo distribučnej sústavy a ich súčastí, možno potrebné pozemky a stavby tiež vyvlastniť. Podmienky vyvlastnenia a vyvlastňovacie konanie upravuje všeobecný predpis o vyvlastňovaní xx.“

XX zákon č. 282/2015 Z. z. o vyvlastňovaní pozemkov a stavieb a o nútenom obmedzení vlastníckeho práva k nim a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Odôvodnenie:

Zákon č. 251/2012 Z.z. priznáva prevádzkovateľom regionálnych distribučných sústav alebo prevádzkovateľovi prenosovej sústavy sumu oprávnení na vstup a výkon činností, vrátane umiestňovania a realizácie stavieb na cudzích pozemkoch mimo zastavaného územia obcí. Týmto oprávneniam priznáva status tzv. zákonných vecných bremien,

ktoré sa ako farchy zapisujú v katastri nehnuteľností. V niektorých prípadoch (napr. pri výstavbe uzatvorených areálov elektrických staníc) je žiadúce upraviť majetkové pomery spôsobom zohľadňujúcim trvalý charakter stavieb umiestnených na pozemku a záber pozemkov bez možnosti ich súbežného využitia iným spôsobom než na umiestnenie stavby. Navrhované doplnenie zákona reflektuje na obdobnú úpravu v osobitných predpisoch, napr. v zákone č. 513/2009 Z.z. o dráhach a o zmene a doplnení niektorých zákonov, kde obdobným spôsobom priznáva možnosť využitia inštitútu vyvlastnenia pre umiestňovanie verejnej infraštruktúry. Navrhované doplnenie odkazuje na postupy a pravidlá vyvlastnenia, vrátane zabezpečenia ochrany práv dotknutých vlastníkov a ich nárokov na finančnú kompenzáciu, upravené v osobitnom zákone.

28. Zásadná pripomienka k čl. I. – vloženie nového novelizačného bodu

V § 12 ods. 4 písm. b) bod 9 navrhujeme doplniť pri záväznom stanovisku obce / samosprávneho kraja odkaz na príslušné ustanovenie stavebnej legislatívy.

Odôvodnenie:

Navrhujeme pri záväznom stanovisku obce / samosprávneho kraja odkázať na príslušné ustanovenie stavebnej legislatívy z dôvodu zachovania právnej istoty. Potreba vyplýva z aplikačnej praxe prevádzkovateľov regionálnych distribučných sústav pri komunikácii s obecnými úradmi, magistrátmi a samosprávnymi krajmi.

29. Zásadná pripomienka k čl. I. – vloženie nového novelizačného bodu

V § 12 ods. 9 navrhujeme lehotu 20 pracovných dní zmeniť na lehotu 30 pracovných dní.

Odôvodnenie:

Navrhovanou zmenou sa zabezpečí zosúladenie termínov so zákonom o OZE v súvislosti so zasielaním návrhu Zmluvy o pripojení a stanovenia technických podmienok pripojenia.

30. Zásadná pripomienka k čl. I. – vloženie nového novelizačného bodu

V § 12 ods. 10 navrhujeme za slovo „zamietne“ vložiť slová „alebo zruší“.

Odôvodnenie:

Navrhujeme doformulovať možnosť zrušenia platného vydaného Osvedčenia zo strany MHSR. V aplikačnej praxi sa stáva, že žiadateľ upustí od svojho zámeru, avšak neexistuje proces, ktorým by bolo možné zrušiť platné Osvedčenie, čím sú blokové územné a kapacitné závery v sústave.

31. Zásadná pripomienka k čl. I. – vloženie nového novelizačného bodu

: Navrhujeme v § 12 ods. 16 upraviť, resp. jasne zadefinovať, či v danej lehote (3 roky od právoplatnosti osvedčenia) stačí, ak má predmetná stavba vydané územné rozhodnutie / stavebné povolenie alebo stačí, ak začalo územné / stavebné konanie alebo má byť energetické zariadenie v danej lehote pripojené do sústavy / uvedené do prevádzky. Aplikačná prax prináša nejasný výklad tohto ustanovenia

32. Zásadná pripomienka k čl. I., novelizačný bod 61

Odporúčame zvážiť vytvorenie jednotného znenia výhod a rizík spojených s daným typom ocenenia, na ktoré by bol každý dodávateľ povinný upozorniť, a to buď priamo v právnom predpise alebo na webom úradu, na ktorý by bolo možné odkázať.

Odôvodnenie:

Z dôvodu dosiahnutia účelu smernice.

33. Zásadná pripomienka k čl. I., novelizačný bod 64

V čl. I v bode 64 v § 17 odsek 21 znie:

„(21) Ak tento zákon neuvádza inak, práva koncového odberateľa elektriny a povinnosti ostatných účastníkov trhu s elektrinou voči koncovému odberateľovi elektriny podľa odsekov 1 až 20 zostávajú nedotknuté aj v prípade, že koncový odberateľ elektriny pôsobí ako aktívny odberateľ.“

Odôvodnenie:

Vzhľadom na úpravy navrhované v súvislosti so zavedením inštitútu zdieľania navrhujeme upraviť predmetné ustanovenie tak, aby sa umožnilo plnohodnotné uplatnenie zákonných výnimiek z navrhovaného pravidla prostredníctvom formulácie „ak tento zákon neuvádza inak“

34. Zásadná pripomienka k čl. I. – vloženie nového novelizačného bodu

V čl. I sa za bod 64 vkladá nový bod 65, ktorý znie:

„65. V § 17b ods. 1 sa vypúšťa veta: „Zraniteľný odberateľ má právo uzavrieť zmluvu o združenej dodávke elektriny za cenu regulovanú úradom alebo zmluvu o združenej dodávke plynu za cenu regulovanú úradom kedykoľvek v priebehu kalendárneho roka.“.

Nasledujúce body sa primerane prečísľujú.

35. Zásadná pripomienka k čl. I. – vloženie nového novelizačného bodu

V čl. I sa bod 65 vypúšťa a bod 66 sa nahrádza nasledovným znením:

„66. V § 17b odseky 2 až 4 znejú:

„(2) Zmluva o združenej dodávke elektriny za cenu regulovanú úradom a zmluva o združenej dodávke plynu za cenu regulovanú úradom sa uzatvára na dobu určitú v trvaní jedného kalendárneho roka. To neplatí pre zmluvu so zraniteľným odberateľom podľa odseku 5, ktorá sa uzatvára na dobu do konca kalendárneho roka, v ktorom zraniteľnému odberateľovi vznikne prvýkrát právo ukončiť zmluvu podľa odseku 3 prvej vety.

(3) Ak zraniteľný odberateľ neurobí do 30. septembra prejav vôle ukončiť zmluvu o združenej dodávke elektriny za cenu regulovanú úradom alebo zmluvu o združenej dodávke plynu za cenu regulovanú úradom k 31. decembru, zmluva sa obnovuje na nasledujúci kalendárny rok. Tým nie je dotknuté právo zraniteľného odberateľa podľa § 17 ods. 6 a 11.

(4) Ak zraniteľný odberateľ odoberá elektrinu alebo plyn za cenu nepodliehajúcu cenovej regulácii a súčasne nemá uzatvorenú zmluvu o združenej dodávke elektriny alebo zmluvu o združenej dodávke plynu na dobu presahujúcu 31. december kalendárneho roka, právo na dodávku elektriny alebo dodávku plynu za cenu regulovanú úradom podľa osobitného predpisu²⁾ si uplatní tak, že najneskôr do 30. septembra požiada dodávateľa elektriny poskytujúceho univerzálnu službu alebo dodávateľa plynu poskytujúceho univerzálnu službu o uzatvorenie zmluvy o združenej dodávke elektriny za cenu regulovanú úradom alebo zmluvy o združenej dodávke plynu za cenu regulovanú úradom na nasledujúci kalendárny rok. Tým nie sú dotknuté ustanovenia § 17 ods. 6 a 11.“.

Nasledujúce body sa primerane prečísľujú.

Odôvodnenie:

Podľa aktuálne platného znenia zákona regulovaní zákazníci so zmluvami na dobu neurčitú môžu jednoducho vypovedať zmluvu a prejsť na neregulovaný produkt, pričom v prípade nepriaznivých podmienok na trhu môžu opätovne požiadať o uzatvorenie zmluvy za regulovanú cenu, čo vytvára nevyvážený vzťah zákazníka a dodávateľa, kedy riziko výkyvov cien znáša len dodávateľ. Pre dodávateľa je nevýhodné, ak môže zákazník voľne prechádzať medzi regulovanou a neregulovanou cenou elektriny bez obmedzení, z niekoľkých dôvodov:

a) Nerovnováha rizika – Dodávateľia, ktorí predávajú komoditu za neregulované ceny, znášajú vyššie riziko výkyvov tržových cien. Ak zákazníci môžu kedykoľvek prejsť na regulovanú cenu, využijú výhodu nižšej ceny, keď tržové ceny stúpajú, ale opustia neregulovaný trh, kedy by mali platiť vyššiu cenu, čím prenášajú riziko výhradne na dodávateľa.

b) Narušenie obchodnej stratégie – Dodávateľia si plánujú nákup komodity na základe dlhodobých zmlúv a predpokladaného odberu. Ak zákazníci môžu kedykoľvek odísť, dodávateľia nemajú istotu v plánovaní nákupov, čo môže viesť k finančným stratám alebo vyšším cenám pre ostatných zákazníkov.

c) Krízové dotovanie – Ak si zákazníci vyberajú regulovanú cenu len vtedy, keď je výhodná, a odchádzajú na voľný trh pri priaznivých podmienkach, systém regulovaných cien je finančne neudržateľný. Dodávateľia musia prenášať náklady na stabilizáciu cien na iných zákazníkov.

d) Dlhodobá nestabilita trhu – Možnosť neobmedzeného prechodu medzi režimami znižuje motiváciu zákazníkov viazať sa na dlhodobé zmluvy, čím sa oslabuje stabilita dodávateľského trhu. To môže viesť k menšej konkurencii a vyšším cenám v dlhodobom horizonte.

e) Administratívna záťaž – Časté prechody medzi regulovaným a neregulovaným trhom zvyšujú administratívne náklady dodávateľov na spracovanie nových zmlúv, výpovedí a úprav fakturácie.

Z uvedených dôvodov navrhujeme uvedení legislatívnu zmenu procesu prechodu medzi regulovaným a neregulovaným segmentom, ktorá by mala pomôcť stabilizovať trh a znížiť riziko pre dodávateľov, čím by sa zabezpečila férovejšia cenová politika pre všetkých odberateľov.

36. Zásadná pripomienka k čl. I. – vloženie nového novelizačného bodu

V čl. I sa za bod 64. vkladajú nové body 65. a 66. v nasledovnom znení:

65. V § 17b ods. 2 znie:

„(2) Zmluva o združenej dodávke elektriny za cenu regulovanú úradom a zmluva o združenej dodávke plynu za cenu regulovanú úradom sa uzatvára na dobu neurčitú alebo na dobu určitú v trvaní dvanásť po sebe nasledujúcich kalendárnych mesiacov s možnosťou automatického opakovaného predĺžovania trvania zmluvy na ďalších dvanásť po sebe nasledujúcich kalendárnych mesiacov, pokiaľ odberateľ nedoručí dodávateľovi výpoveď v lehote podľa odseku 3.“

66. V § 17b ods. 4 znie:

„(4) Ak zraniteľný odberateľ odoberá elektrinu alebo plyn za cenu nepodliehajúcu cenovej regulácii, právo na dodávku elektriny alebo dodávku plynu za cenu regulovanú úradom podľa osobitného predpisu²⁾ si uplatní tak, že požiada dodávateľa elektriny alebo dodávateľa plynu o uzatvorenie zmluvy o združenej dodávke elektriny za cenu regulovanú úradom alebo zmluvy o združenej dodávke plynu za cenu regulovanú úradom. Podmienkou pre nadobudnutie účinnosti zmluvy podľa predchádzajúcej vety je ukončenie zmluvy o dodávke elektriny/plynu alebo zmluvy o združenej dodávke elektriny/plynu za cenu nepodliehajúcu cenovej regulácii spôsobom vyplývajúcim zo zákona alebo zo zmluvy.“

Nasledujúce body sa primerane prečísľujú.

Odôvodnenie:

K bodu 65.:

Aktuálna úprava obsiahnutá v ods. 2 v § 17b Zákona o energetike predstavuje podľa nášho názoru neprimeranú ochranu odberateľa a zároveň zbytočnú administratívnu záťaž pre dodávateľa. Sme toho názoru, že uzatvorenie zmluvy s viazanosťou na 12 mesiacov s možnosťou autoprolongácie je bežnou praxou v obchodnom styku. Odberatelia uvedenú zmluvnú prax evidujú a rozumejú jej obsahu a rovnako rozumejú spôsobu, akým môžu zmluvu na dobu určitú v prípade záujmu ukončiť, resp. akým spôsobom môžu „zastaviť“ prolongáciu zmluvy na ďalšie obdobie. V prípade úpravy výslovného súhlasu odberateľa s prolongáciou zmluvy ide o pomerne neštandardný prvok v rámci zaužívaných zmluvných vzťahov. Je pravdepodobné, že odberatelia nebudú na túto úpravu reflektovať, a teda nebudú zasielať dodávateľovi súhlas s predĺžením zmluvy na dobu určitú, čo bude mať za následok zmenu ich zmluvy na zmluvu uzatvorenú na dobu neurčitú. Uvedená zmena zmluvného vzťahu „zo zákona“, t. j. bez aktívnej účasti, resp. výslovnej požiadavky odberateľa tak bude pre odberateľa minimálne „prekvapivá“ a môže na strane odberateľa vyvolať nespokojnosť. Sme toho názoru, že táto právna úprava vnáša chaos do zmluvných vzťahov, pričom jej pridaná hodnota pre odberateľa je otázna.

K bodu 66.:

Navrhujeme úpravu spôsobu prechodu z neregulovaného režimu do režimu regulovaného, ktorého aktuálne nastavenie poškodzuje dodávateľov a spôsobuje im straty. Dodávateľ odberateľovi obstaráva zazmluvnené množstvo elektriny/plynu za dohodnutú neregulovanú cenu na celé obdobie trvania zmluvy a predčasné ukončenie zmluvy počas jej trvania má za následok, že dodávateľ musí zvyšný nakúpený objem predať na trhu za aktuálne ceny, ktoré môžu byť nižšie ako ceny, za ktoré danú komoditu v čase uzatvorenia zmluvy obstaral. Rozumieme zámeru zákonodarcu, ktorý mal predmetnou úpravou záujem umožniť odberateľom voľnejší prechod do regulovaného režimu v porovnaní s predchádzajúcou právnou úpravou (povinnosť odberateľa podať žiadosť o uzatvorenie zmluvy s regulovanou cenou do 31.3. s účinnosťou zmluvy od 1.1. nasledujúceho kalendárneho roka), avšak nesúhlasíme s aktuálnou úpravou, ktorá nerešpektuje platné zmluvné vzťahy a umožňuje odberateľom prechod do regulovaného segmentu v podstate kedykoľvek bez ohľadu na viazanosť predchádzajúcej zmluvy. Sme toho názoru, že prechod z neregulovaného režimu do regulovaného by mal byť realizovaný až po riadnom ukončení predchádzajúcej zmluvy. Obdobne, ako je tomu pri zmene dodávateľa. Motívom odberateľa pre zmenu dodávateľa je vo väčšine prípadov lepšia cena, pričom odberateľ môže túto lepšiu cenu získať až po tom, čo riadne ukončí svoju zmluvu s predchádzajúcim

dodávateľom. Rovnaký princíp by mal platiť aj v prípade, ak chce odberateľ získať lepšiu cenu prechodom z neregulovaného režimu do režimu regulovaného.

37. Zásadná pripomienka k čl. I., novelizačný bod 67

V čl. I bod 67 sa vypúšťa.

Odôvodnenie:

Navrhovaná právna úprava podľa nášho názoru neprimeraným spôsobom zasahuje do princípov zmluvnej voľnosti a rovnosti strán aplikovateľných v súkromnom práve, najmä v obchodných záväzkových vzťahoch medzi podnikateľmi a do mechanizmov trhového hospodárstva. Navrhovaná právna úprava sa totiž týka plošne všetkých koncových odberateľov a teda sa navrhuje zákonodarcom aplikovať aj na prípady, kedy nejde o kategóriu zraniteľných odberateľov, ale aj štandardné podnikateľské subjekty, ktoré sú častokrát veľkí nadnárodní podnikatelia s nezanedbateľnými finančnými zdrojmi a vyjednávacou silou ohľadne rokovania o obsahu zmluvy (zmluvných podmienok). Týmto sa narušá rovnosť zmluvných strán (podnikateľov), ktorá je, ako sme uviedli vyššie, jedným z kľúčových princípov v súkromnoprávných vzťahoch a obzvlášť v obchodných záväzkových vzťahoch, v neprospech dodávateľa. Ten pri navrhovanej právnej úprave už nebude môcť reagovať na objektívne udalosti na trhu alebo podmienky vyplývajúce zo zmien legislatívy a zmien zavedených ostatnými účastníkmi na trhu s elektrinou, ktorých postavenie a ich predpisy sú fakticky nadradené dodávateľom, bez rizika, že odberateľ rozbehnutý kontrakt vypovie, ak nebude súhlasiť so zmenami (a dodávateľ zostane napr. s nakúpeným FW, ktorý si odberateľ objednal za ním kontrahovanú cenu). A to najmä v prípade dlhodobějších kontraktov môže na strane dodávateľov spôsobiť negatívne následky. Dodávame, že postavenie dodávateľov možno, aj s ohľadom na nutnosť reagovať na volatilný trh a celkovú svetovú ekonomiku a geopolitický vývoj v tomto smere prirovnáť napr. k bankám alebo poisťovniam, ktoré sú tiež do istej miery regulované, avšak ich zmluvná voľnosť regulačnými orgánmi zďaleka nie je nastavená tak tvrdo, ako je to v prípade dodávateľov energií, pričom prijatím predmetnej právnej úpravy by boli dopady na dodávateľov ešte tvrdšie.

Navrhovaná úprava stavia dodávateľov zároveň do neistoty a nepredvídateľnosti čo sa týka plánovania, resp. limituje vyššie uvedené možnosti reagovať na faktický vývoj na trhu a môže tiež vyústiť až do rozhodnutia niektorých (najmä menších) dodávateľov prestať poskytovať dlhodobé produkty práve z dôvodu, že nebudú môcť nevyhnutne v rámci svojich obchodných podmienok reagovať na trhové/legislatívne zmeny, čo bude mať v konečnom dôsledku negatívny dopad na samotných odberateľov, keďže dlhodobější kontrakty sú často krát pre odberateľa výhodnejšie než tie krátkodobé, pretože dodávateľovi umožňujú rozumne rozložiť podnikateľské riziko. Dodávateľ sa tak fakticky stáva rukojemníkom koncového odberateľa odkázaným na okolnosti (vývoj trhu), voči ktorým nemôže nijakým spôsobom zasiahnuť ani sa brániť.

38. Zásadná pripomienka k čl. I., novelizačný bod 67

Navrhujeme doplniť ustanovenie takto:

„Dojednanie, ktoré umožňuje dodávateľovi elektriny zmeniť cenu za dodávku elektriny alebo iné dohodnuté podmienky dodávky elektriny dohodnuté v zmluve o dodávke elektriny alebo združenej dodávke elektriny s pevnou cenou na dobu určitú Z INÝCH DÔVODOV AKO SÚ UVEDENÉ V §2 PÍSM. b) BOD 61., alebo vypovedať zmluvu pred uplynutím doby trvania záväzku zo zmluvy o dodávke elektriny alebo združenej dodávke elektriny s pevnou cenou na dobu určitú bez toho, aby koncový odberateľ porušil povinnosti koncového odberateľa podľa takej zmluvy, je neplatné.“

Odôvodnenie:

Týmto navrhujeme odstránenie rozporu v príslušných ustanoveniach zákona.

39. Zásadná pripomienka k čl. I. – vloženie nového novelizačného bodu

Navrhujeme doplniť nový § 17ca. Obsahom návrhu je osobitná úprava podmienok dodávky plynu koncovým odberateľom plynu na výrobu tepla a dodávku tepla.

(A) Navrhujeme nový § 17ca (ostatné písmena sa premenujú):

§ 17ca Osobitné ustanovenia pre dodávku plynu pre koncového odberateľa plynu na výrobu tepla a dodávku tepla

(1) Ak ide o koncového odberateľa plynu, ktorý má záujem odoberať plyn na výrobu tepla a dodávku tepla za cenu ustanovenú úradom vo všeobecne záväznom právnom predpise v zmysle § 69 ods. 2 písm. z), právo na dodávku plynu za cenu stanovenú úradom si uplatní tak, že požiada dodávateľa plynu o uzatvorenie zmluvy o združenej

dodávke plynu alebo zmluvy o dodávke plynu a súčasne preukáže dodávateľovi plynu využitie plynu na uvedený účel spôsobom, za podmienok a v termíne stanovených úradom v pravidlách trhu.

(2) Koncový odberateľ plynu, ktorý požiada dodávateľa plynu o uzatvorenie zmluvy o združenej dodávke plynu alebo zmluvy o dodávke plynu podľa odseku 1 je povinný preukázať, že je držiteľom povolení na výrobu tepla a rozvod tepla^{60aa} a splniť obchodné podmienky dodávateľa plynu; odmietnutie uzatvoriť zmluvu o združenej dodávke plynu alebo zmluvu o dodávke plynu musí dodávateľ plynu odôvodniť.

(3) Cenu za dodávku plynu na výrobu tepla a dodávku tepla ustanovenú úradom vo všeobecne záväznom právnom predpise v zmysle § 69 ods. 2 písm. z) nie je možné priznať spätne.

(B) Doplnenie v § 69 ods. 2 písm. z):

dodávať plyn koncovému odberateľovi plynu na výrobu tepla a dodávku tepla podľa § 17ca, ktorého cena za služby obchodníka, ktorá sa skladá z ceny za komoditu a ostatných nákladov obchodníka na zabezpečenie plynu okrem nákladov na prepravu plynu a distribúciu plynu, nesmie byť vyššia ako hodnota ustanovená úradom vo všeobecnom záväznom právnom predpise, ktorý ustanoví podrobnosti o určení ceny za služby obchodníka pri dodávke plynu koncovému odberateľovi plynu na výrobu tepla a dodávku tepla.

Odôvodnenie:

Považujeme za potrebné doplniť zákonnú úpravu vo vzťahu k dodávke plynu koncovým odberateľom plynu odoberajúcich plyn na výrobu tepla a dodávku tepla za cenu ustanovenú úradom podľa § 69 ods. 2 písm. z) ZoE, ktorá je v tomto smere nedostatočná a ktorá bez ďalšieho upresnenia podmienok takejto dodávky plynu jednostranne stanovuje len povinnosť pre dodávateľov plynu dodávať plyn tejto „novej“ skupine koncových odberateľov. Je nevyhnutné, aby takýto koncový odberateľ plynu mal povinnosť požiadať dodávateľa plynu o uzatvorenie zmluvy a súčasne, aby preukázal účel využívania odoberaného plynu na výrobu tepla a dodávku tepla za regulovanú cenu, nakoľko bez preukázania týchto skutočností by dodávateľ plynu nemal vedomosť, že ide o oprávneného koncového odberateľa plynu, ktorému má povinnosť dodávať plyn na výrobu tepla a dodávku tepla za maximálnu cenu určenú úradom, čím by sa dodávateľ plynu dostal do porušenia jeho povinnosti bez toho, aby to akýmkoľvek spôsobom zavinil. Oznámenie a preukázanie účelu využívania plynu na výrobu tepla a dodávku tepla je nevyhnutné pre priznanie regulovanej ceny stanovenej úradom.

Poukazujeme na to, že absentujúca právna úprava dodávky plynu tejto skupine koncových odberateľov plynu dáva priestor pre uplatňovanie si ceny stanovenej úradom aj takým koncovým odberateľom, ktorí uzavrú zmluvu s trhovou cenou a následne po zverejnení ceny stanovenej úradom si budú uplatňovať u dodávateľa plynu regulovanú cenu a to aj spätne (keďže bude pre nich výhodnejšia). S cieľom zabrániť špekuláciám zo strany koncových odberateľov plynu a vzniku škody na strane dodávateľov plynu navrhujeme explicitne uviesť, že cenu regulovanú úradom nemožno priznať spätne.

Zároveň považujeme za potrebné v tomto smere precizovať aj právnu úpravu v pravidlách trhu čo do podmienok a termínu uplatnenia práva týchto koncových odberateľov plynu na dodávku plynu za cenu ustanovenú úradom.

40. Zásadná pripomienka k čl. I., - vloženie nového novelizačného bodu

Navrhujeme doplnenie novej vety do ustanovenia § 17d ods. 9

Navrhované ustanovenie § 17d ods. 9 Zákona o energetike navrhujeme upraviť nasledovne:

„(9) Podmienky a postup pri zmene dodávateľa elektriny, agregátora a dodávateľa plynu vrátane ukončenia zmluvného vzťahu s pôvodným dodávateľom elektriny, agregátorom a dodávateľom plynu upravujú pravidlá trhu. Úrad určí podmienky a postup pri zmene dodávateľa elektriny, agregátora a dodávateľa plynu tak, aby od 1. januára 2026 bolo možné vykonať technický proces zmeny dodávateľa elektriny, agregátora a dodávateľa plynu v ktorýkoľvek pracovný deň najneskôr do 24 hodín od podania žiadosti. Vykonaná zmena dodávateľa plynu je účinná k 1. plynárenskému dňu kalendárneho mesiaca, ku ktorému sa zmena požaduje.“

Odôvodnenie:

Zákon definuje dĺžku technického procesu zmeny dodávateľa, ale deň kedy zmena dodávateľa nadobudne účinnosť je potrebné v legislatíve doplniť. V plynárenstve sú všetky procesy nastavené na kalendárne mesiace, či už sú to výpovedné lehoty zmlúv o dodávke na dobu neurčitú, alebo dĺžka zmluvy o distribúcii a všetky poplatky z nej vyplývajúce, ale aj napríklad prekročenia kapacít sa zohľadňujú na báze mesiacov. Ak sa ustanovenie nedoplní bolo by potrebné zabezpečiť rozsiahlu revíziu všetkých procesov a legislatívy v plynárenstve, nakoľko od 1.1.2026 nebude nikde stanovený termín účinnosti zmeny dodávateľa. Navrhované doplnenie je v súlade so smernicou EÚ, z ktorého

ustanovenie zákona vyplýva a odberatelia budú mať od 1.1.2026 stále výrazné zlepšenie flexibility. Doplnenie odstráni neurčitost legislatívy, ktoré nastane od 1.1.2026.

41. Zásadná pripomienka k čl. I. – vloženie nového novelizačného bodu

V čl. I sa za bod 72. vkladá nový bod 73. v nasledovnom znení:

73. V § 17f sa vypúšťa odsek 9. Doterajší odsek 10 sa označuje ako odsek 9.

Nasledujúce body sa primerane prečísľujú.

Odôvodnenie:

V § 17f ods. 9 Zákona o energetike je upravená povinnosť dodávateľa uvádzať vo výúčtovacej faktúre informáciu o správnosti zaradenia odberateľa elektriny alebo odberateľa plynu do distribučnej tarify, do ktorej je jeho odberné miesto zaradené, a o možnosti preradenia odberateľa elektriny alebo odberateľa plynu do distribučnej tarify, a to zrozumiteľným spôsobom s porovnaním spotreby ostatných odberateľov elektriny alebo odberateľov plynu v jeho distribučnej tarife.

Spoločnosť SSE poukázala už pri MPK (LP/2024/76) k návrhu novely Zákona o energetike, ktorou bola predmetná povinnosť zavedená, že uvedené ustanovenie je v praxi nevykonateľné, nakoľko rozhodnutie o zaradení odberateľa do distribučnej tarify je v kompetencii príslušného PDS. Pre oblasť elektroenergetiky zároveň platí, že zaradenie do príslušnej distribučnej tarify závisí od spôsobu využívania daného odberného miesta, t. j. či je alebo nie je určené na vykurovanie, prípadne o aký typ vykurovania sa jedná, pričom priznanie tzv. kúrenárskej sadzby podlieha schváleniu zo strany PDS. T. j. informácia o spotrebe odberateľov (ktorú má dodávateľ k dispozícii a ktorú reálne môže zohľadniť pri vyhodnotení) je v prípade tzv. kúrenárskych taríf irelevantná. Objem spotreby je zásadný len pre určenie jednotarifnej sadzby DD1 alebo DD2.

Dodávatelia ešte pred zavedením predmetnej povinnosti dobrovoľne prispievali k zvyšovaniu povedomia odberateľov o možnosti ich preradenia do vyhovujúcej distribučnej sadzby. Spoločnosť SSE napr. na svojom webovom sídle už dávnejšie zverejnila prehľadný nástroj, prostredníctvom ktorého si každý odberateľ môže vybrať vhodnú sadzbu v závislosti od spôsobu využívania elektriny na svojom odbernom mieste. Odberateľ sa v prípade záujmu môže obrátiť aj na zákaznícku linku/centrá, kde mu pracovníčky po konzultácii s odberateľom a zistení podrobností k jeho odberovým pomeroch rovnako ochotne overia vhodnosť jeho sadzby a odporúčia mu adekvátnu sadzbu. Len uvedený postup zabezpečí správne zaradenie odberateľa do príslušnej distribučnej sadzby.

42. Zásadná pripomienka k čl. I. novelizačný bod 78

V § 19 odsek 2 navrhujeme upraviť písmeno j) nasledovne:

„j) inštalácie a minimálnych funkcionálnych zariadení na riadenie výkonu zariadení na výrobu elektriny alebo zariadení na uskladňovanie elektriny s celkovým inštalovaným výkonom nad 100 kW vrátane v odovzdávacom mieste pripojenia alebo odpojovania od sústavy pri flexibilnom pripojení,“

Odôvodnenie:

Zrejme nie je cieľom navrhovanej novely inštalovať zariadenia na riadenie zdrojov s výkonom napr. 10 kW do SCADA systému prevádzkovateľov regionálnych distribučných sústav. Cena zariadení potrebných komunikačných riadiacich systémov by pri zdrojoch s výkonom menším ako 100 kW mohla násobne prekročiť cenu samotného zdroja.

43. Zásadná pripomienka k čl. I. – vloženie nového novelizačného bodu

V § 19 ods. 5 navrhujeme v poslednej vete presnejšie vyšpecifikovať zastavenie konania.

Odôvodnenie:

Navrhujeme jednoznačne vyšpecifikovať, o aké zastavenie konania ide a že sa viaže na vykonanie uloženej povinnosti zmeny návrhu. Potreba vyplýva z aplikačnej praxe.

44. Zásadná pripomienka k čl. I. novelizačný bod 86

Navrhujeme upraviť znenie § 19 odsek 13 a 14 nasledovne:

„(13) Ak nemožno pripojiť zariadenie na výrobu elektriny alebo zariadenie na uskladňovanie elektriny s celkovým inštalovaným výkonom nad 100 kW vrátane v odovzdávacom mieste pripojenia z dôvodu nedostatku potrebnej kapacity na pripojenie v sústave alebo ak je možné pripojiť také zariadenie len s nižším než požadovaným výkonom a ak takéto pripojenie neohrozí bezpečnú a spoľahlivú prevádzku distribučnej sústavy, umožní prevádzkovateľ sústavy uzatvorenie zmluvy o flexibilnom pripojení a pripojení zariadenia na výrobu elektriny alebo zariadenia na uskladňovanie elektriny s možnosťou obmedzenia využitia kapacity na pripojenie v rozsahu a za podmienok dohodnutých v zmluve o flexibilnom pripojení a technických podmienkach pripojenia do sústavy bez náhrady za také obmedzenie využitia kapacity na pripojenie. Prevádzkovateľ sústavy nie je povinný pripojiť zariadenie na výrobu elektriny alebo zariadenie na uskladňovanie elektriny do prenosovej alebo distribučnej sústavy, pokiaľ žiadateľ o pripojenie neinštaloval zariadenia na riadenie výkonu zariadenia na výrobu elektriny alebo zariadenia na uskladňovanie elektriny, alebo odberného elektrického zariadenia za podmienok stanovených v technických podmienkach pripojenia k sústave.

(14) Prevádzkovateľ sústavy musí informovať žiadateľa o pripojenie o opatreniach, ktoré je potrebné vykonať v ním prevádzkovanvej sústave a predpokladaných lehotách ich vykonania, aby mohol výrobca elektriny alebo prevádzkovateľ zariadenia na uskladňovanie elektriny s celkovým inštalovaným výkonom nad 100 kW vrátane v odovzdávacom mieste pripojenia využiť práva na pripojenie zariadenia k prenosovej alebo distribučnej sústave bez možnosti obmedzenia kapacity pripojenia do prenosovej alebo distribučnej sústavy bez náhrady za takéto obmedzenie. Prevádzkovateľ sústavy je povinný umožniť výrobcovi elektriny alebo prevádzkovateľovi zariadenia na uskladňovanie elektriny zmeniť flexibilné pripojenie na pripojenie bez možnosti obmedzenia kapacity pripojenia do prenosovej alebo distribučnej sústavy bez náhrady po vykonaní opatrení podľa prvej vety, pokiaľ nejde o flexibilné pripojenie v oblasti alebo časti prenosovej alebo distribučnej sústavy, kde prípadná výstavba alebo modernizácia prenosovej alebo distribučnej sústavy pre umožnenie zmeny flexibilného pripojenia na pripojenie bez možnosti obmedzenia kapacity nie je nákladovo účelná. Postup zmeny pripojenia a pravidiel vyhodnocovania a posudzovania nákladovej účelnosti stanovujú pravidlá trhu.“

Odôvodnenie:

Navrhujeme úpravu týchto ustanovení. Zrejme nie je cieľom legislatívy inštalovať zariadenia na riadenie zdrojov s výkonom napr. 10 kW do SCADA systému prevádzkovateľov regionálnych distribučných sústav. Navrhujeme uplatňovať iba pri napäťovej úrovni VVN a vyššej v zmysle paragraf 2 odsek b) bod 46, 60.

45. Zásadná pripomienka k čl. I., - vloženie nového novelizačného bodu

V čl. I sa za bod 91 vkladá nový bod 92, ktorý znie takto:

„92. V § 20 sa odseky 12 až 18 vypúšťajú.“

Ostatné body sa primerane prečísľujú.

Odôvodnenie:

Stav núdze v elektroenergetike z cenových dôvodov, ako je to predmetom odsekov 12 až 18 je v priamom rozpore so Smernicou 2019/944 a sieťovými predpismi týkajúcimi sa stavu núdze v sústavách prevádzkovateľov prenosových sústav EÚ. Stav núdze v elektroenergetike je fyzický stav elektrizačnej sústavy a jeho vyhlásenie sprevádzajú určené prevádzkové postupy. Jeho vyhlásenie pre určenie cien (ktoré majú podľa legislatívy byť určované na základe dopytu a ponuky) je neopodstatnené a môže skomplikovať postupy v prípade skutočného fyzického stavu núdze. Legislatíva EÚ už obsahuje nástroj ako sa vysporiadať so stavmi vysokých trhových cien, a síce vyhlásením stavu cenovej krízy (článok 66a smernice 2019/944) – teda nie je nutné miešanie s pojmom stavu núdze v elektroenergetike.

46. Pripomienka k čl. I., - vloženie nového novelizačného bodu

V čl. I sa za bod 99 vkladá nový bod 100, ktorý znie takto:

„100. Tretia hlava „Odvod z nadmerných príjmov“ sa vypúšťa.“

Ostatné body sa primerane prečísľujú.

Odôvodnenie:

Odvod z nadmerných príjmov bol zavedený iba do konca roku 2024. Vzhľadom k vypršaniu účinnosti opatrenia na úrovni EÚ (Nar. 2022/1854), neexistuje právny základ za ponechanie príslušných § v ZoE.

47. Zásadná pripomienka k čl. I., novelizačný bod 100

V bode 100 § 26a odsek 2 znie takto:

„(2) Ministerstvo môže určiť pre obdobie po 17. júli 2027 na základe nediskriminačného a transparentného výberového konania zariadenie na výrobu elektriny, pre ktoré výrobca elektriny získa právo uzavrieť zmluvu o vyrovnávacom režime na podporu podľa odseku 1.“

zároveň sa za odsek 2 vkladajú nové odseky 3 až 8, ktoré znejú takto:

„(3) Podmienky účasti vo výberovom konaní, obsah zmluvy uzatvárajanej s výrobcom určeným rozhodnutím ministerstva podľa odseku 8, požiadavky na zariadenie na výrobu elektriny alebo spôsob ich prevádzky a kritériá na vyhodnocovanie ponúk predložených vo výberovom konaní, určí ministerstvo v spolupráci s úradom.

(4) Ministerstvo môže v podmienkach účasti vo výberovom konaní podľa odseku 2 a 3 obmedziť maximálnu výšku aukčnej ceny elektriny.

(5) Oznámenie o začatí výberového konania, podmienky účasti vo výberovom konaní, obsah zmluvy uzatvárajanej s výrobcom určeným rozhodnutím ministerstva podľa odseku 7, požiadavky na zariadenie na výrobu elektriny alebo spôsob ich prevádzky a kritériá na vyhodnocovanie ponúk predložených vo výberovom konaní ministerstvo uverejní v Obchodnom vestníku a na svojom webovom sídle najmenej dva mesiace pred dátumom ukončenia prijímania ponúk.

(6) Ministerstvo môže zrušiť výberové konanie, ak sa podstatne zmenia okolnosti, za ktorých sa výberové konanie vyhlásilo, alebo žiadny z uchádzačov nesplnil podmienky účasti vo výberovom konaní. Ministerstvo môže v podmienkach účasti vo výberovom konaní určiť dôvody pre zmenu výberového konania alebo ďalšie dôvody pre zrušenie výberového konania.

(7) O vyhodnotení výberového konania a určení zariadení na výrobu elektriny výrobcov elektriny, na ktoré výrobcovia elektriny získajú právo uzatvoriť zmluvu o vyrovnávacom režime na podporu podľa odseku 1, vydá ministerstvo rozhodnutie. Rozhodnutie doručí ministerstvo všetkým uchádzačom vo výberovom konaní. Na rozhodnutie ministerstva podľa prvej vety sa všeobecný predpis o správnom konaní nevzťahuje.

(8) Výrobca elektriny určeným rozhodnutím ministerstva podľa odseku 7 má právo na uzatvorenie zmluvy o vyrovnávacom režime s obsahom, v akom bola zverejnená spoločne s oznámením o začatí výberového konania. Zmluva o vyrovnávacom režime vyžaduje písomnú formu.“

Odseky 3 až 8 sa primerane prečísľujú.

Odôvodnenie:

Žiadame o nahradenie rozhodnutia vlády o určení výrobcu elektriny z jadrového paliva, na ktorý bude uplatnený systém priamej podpory cien pre investície vo forme dvojsmernej rozdielovej zmluvy transparentnou aukciou, podobne ako je to v texte novelizačnom bode č. 14 zákona č. 309/2012 Z. z.

Priame určenie výrobcu elektriny, na ktorého bude uplatnený systém priamej podpory cien pre investície vo forme dvojsmernej rozdielovej zmluvy vládou SR je diskriminačné, netransparentné a v priamom rozpore s Článkom 19d bodu 2. písm. d) nariadenia Európskeho parlamentu a rady (EÚ) 2024/1747 „Všetky systémy priamej podpory cien vo forme dvojsmerných rozdielových zmlúv a rovnocenné systémy s rovnakými účinkami sa navrhnu s cieľom odmeny prostredníctvom otvoreného, jasného, transparentného a nediskriminačného súťažného ponukového konania; ak takéto súťažné ponukové konanie nie je možné uskutočniť, dvojsmerné rozdielové zmluvy alebo rovnocenné systémy s rovnakými účinkami a uplatniteľné realizačné ceny sa navrhnu tak, aby sa zabezpečilo, že rozdelenie príjmov podnikom nespôsobí neprimerané narušenie hospodárskej súťaže a obchodu na vnútornom trhu;“

48. Zásadná pripomienka k čl. I., novelizačný bod 100

V čl. I v novelizačnom bode 100 v § 26a ods. 1 sa na konci bodka nahrádza čiarkou a dopĺňajú sa slová: „ak podľa posúdenia primeranosti zdrojov podľa § 28a ods. 3 existuje nevyhnutná potreba výstavby zariadenia na výrobu elektriny pre režim základného pásma alebo iný režim prevádzky zariadenia na výrobu elektriny vrátane poskytovania flexibility a investor zariadenia na výrobu elektriny uspeje vo výberovom konaní podľa § 25.“

Odôvodnenie:

Poskytnutie podpory v rámci vyrovňavacieho režimu by malo byť odôvodnené potrebou vyplývajúcou z posúdenia primeranosti zdrojov a malo by mu predchádzať výberové konanie v zmysle článku 8 smernice 2019/944 (§ 25 zákona o energetike). Iný prístup nie je možné považovať za súladný so smernicou. V tejto súvislosti sú však relevantné najmä ciele transponovanej smernice v oblasti flexibility elektrizačnej sústavy, preto je potrebné pri udeľovaní stimulov majúcich povahu štátnej pomoci zohľadňovať aj príspevok obstarávaných nových kapacít k plneniu týchto cieľov.

49. Zásadná pripomienka k čl. I., - vloženie nového novelizačného bodu

V čl. I sa za bod 103 vkladá nový bod 104, ktorý znie takto:

„104. V § 28 ods. 2 písmene n) sa vypúšťa tento text: „a nakupovať regulačný výkon zariadení výrobcov elektriny alebo iných účastníkov trhu s elektrinou pre naplnenie podmienok určených ministerstvom na zavedenie kapacitného mechanizmu postupom podľa § 28a a v rozsahu schválenom ministerstvom“.“

Ostatné body sa primerane prečísľujú.

Odôvodnenie:

Ustanovenie je zmätočné. Navrhujeme upraviť znenie a zosúladiť s Nariadením 2019/943, pri kapacitnom mechanizme prevádzkovateľ prenosovej sústavy od subjektu nenakupuje regulačný výkon. Z Nariadenia: „kapacitný mechanizmus“ je opatrenie na zabezpečenie dosiahnutia potrebnej úrovne primeranosti zdrojov prostredníctvom odmeňovania zdrojov za ich dostupnosť, s výnimkou opatrení týkajúcich sa podporných služieb alebo riadenia preťaženia;

Nejde teda o regulačný výkon nakupovaný prevádzkovateľom prenosovej sústavy. Navrhujeme ustanovenie buď upraviť aby bola v súlade s Nariadením, alebo vypustiť.

50. Zásadná pripomienka k čl. I., - vloženie nového novelizačného bodu

V čl. I sa za bod 105 vkladá nový bod 106, ktorý znie takto:

„106. V § 28a odsek 6 a 7 navrhujeme upraviť v súlade s platnou legislatívou EÚ týkajúcou sa kapacitného mechanizmu alebo ustanovenia vypustiť.“

Ostatné body sa primerane prečísľujú.

Odôvodnenie:

Prevádzkovateľ prenosovej sústavy nenakupuje regulačný výkon od výrobcov spadajúcich pod kapacitný mechanizmus. Podporné služby a teda aj regulačné služby vrátane disponibility a regulačnej elektriny sú z definície kapacitného mechanizmu v nariadení 2019/943 priamo vyňaté.

Regulačný výkon je v týchto bodoch chybným označením kapacity, za ktorú je výrobca odmeňovaný kapacitným mechanizmom. Vytvára to zmätočnú textáciu a zamieňanie pojmov.

51. Zásadná pripomienka k čl. I., novelizačný bod 105

V bode 105 písmene an) sa na konci dopĺňajú slová „a pred jej predložením úradu ju verejne konzultovať“

Odôvodnenie:

Za účelom transparentnosti a včasnosti komunikácie o výsledkoch hodnotenia potrieb flexibility na národnej úrovni za účelom včasného návrhu prípadných opatrení, by bolo vhodné zorganizovať verejnú konzultáciu pred jej predložením úradu v súlade s osobitným predpisom.

52. Zásadná pripomienka k čl. I. – vloženie nového novelizačného bodu

V § 29 ods. 2 písm. b) navrhujeme doplniť nový bod 3, ktorý znie:

„3. ktoré sú potrebné v horizonte viac ako troch rokov v súvislosti s očakávaným budúcim rozvojom elektrizačnej sústavy na základe požiadaviek prevádzkovateľov distribučných sústav uvedených v odovzdávaných podkladoch pre desaťročný plán rozvoja“

Odôvodnenie:

Navrhujeme doplniť tento bod do ustanovenia § 29 ods. 2 písm. b) z dôvodu, že prevádzkovateľ prenosovej sústavy dlhodobo nereflektuje avizované potreby prevádzkovateľov regionálnych distribučných sústav a tvorbu dlhodobých územných rezerv nových 400/110 kV rozvodní.

53. Zásadná pripomienka k čl. I. – vloženie nového novelizačného bodu

Navrhujeme v § 31 ods. 3 písm. p) bod 7 za slovo „postihnutá“ vložiť čiarku a slová „a to v rozsahu podľa bodu 1, 2 a 4.“.

Odôvodnenie:

Precizovanie ustanovenia, ktoré vyplýva z aplikačnej praxe.

54. Zásadná pripomienka k čl. I. – vloženie nového novelizačného bodu

Navrhujeme v § 31 ods. 3 písm. p) za bod 7. vložiť nový bod 8, ktorý znie:

„8. identifikačné údaje fyzickej osoby, ktorá žije s odberateľom elektriny domácnosti v spoločnej domácnosti, ktorej životné funkcie sú závislé od odberu elektriny alebo ktorá je ťažko zdravotne postihnutá 8) a elektrinu využíva na vykurovanie, a to v rozsahu podľa bod 1, 2 a 4, ak ide o závislého odberateľa elektriny v domácnosti,“

Odôvodnenie:

Navrhovaná zmena reaguje na navrhovanú zmenu § 3 písm. b) bod 16 a umožňuje viesť v evidencii závislých odberateľov elektriny v príslušnom rozsahu aj osobné údaje fyzickej osoby, ktorá žije s odberateľom elektriny domácnosti v spoločnej domácnosti, ktorej životné funkcie sú závislé od odberu elektriny alebo ktorá je ťažko zdravotne postihnutá a elektrinu využíva na vykurovanie. Navrhovaná zmena zároveň v bode 7 precizuje rozsah evidovaných údajov na nevyhnutnú mieru.

55. Zásadná pripomienka k čl. I. novelizačný bod 113

Navrhujeme upraviť novelizačný bod nasledovne: V § 31 ods. 4 sa za text „§ 95 ods. 2 písm. k)“ vkladá čiarka a slová „neuvádza elektrické stanice s transformáciou veľmi vysokého napätia na vysoké napätie, do ktorých prevádzkovateľ distribučnej sústavy umožnil alebo umožňuje flexibilné pripojenie, s vymedzením potrebného vybudovania alebo zmodernizovania týchto častí distribučnej sústavy umožňujúce zmeny flexibilného pripojenia na pripojenie bez obmedzovania využitia pripojovacej kapacity, alebo vyhodnotenie neúčelovosti výstavby alebo modernizácie distribučnej sústavy „

Odôvodnenie:

Pôvodne navrhnuté ustanovenie by bolo obtiažne až nemožné vykonať v praxi.

56. Zásadná pripomienka k čl. I. novelizačný bod 115

Navrhujeme upraviť znenie odsekov 16 a 17 nasledovne:

„(16) Prevádzkovateľ distribučnej sústavy na svojom webovom sídle zverejňuje a najmenej raz za kalendárny mesiac aktualizuje údaje o počte prijatých a odmietnutých žiadostí o pripojenie k distribučnej sústave, voľnej distribučnej kapacite elektrických staníc s transformáciou veľmi vysokého napätia na vysoké napätie a výpočte voľnej distribučnej kapacity a informácie o podmienkach rezervácie distribučnej kapacity a informácie o podávaní žiadostí o pripojenie a podmienkach podávania žiadostí o pripojenie k distribučnej sústave a predkladania požadovaných dokladov k žiadosti o pripojenie v elektronickej forme. Prevádzkovateľ distribučnej sústavy ďalej zverejňuje na svojom webovom sídle mapu alebo tabuľku, ktorá obsahuje aspoň nasledujúce informácie o možnostiach pripojenia k distribučnej sústave:

a) pre napäťovú hladinu veľmi vysokého a vysokého napätia údaje o voľnej kapacite elektrických staníc s transformáciou veľmi vysokého napätia na vysoké napätie v ním prevádzkovannej distribučnej sústave,

- b) pre napäťovú hladinu nízkeho napätia údaje o voľnej kapacite elektrických staníc s transformáciou vysokého napätia na nízke napätie v ním prevádzkovannej distribučnej sústave,
c) vymedzenie elektrických staníc s transformáciou veľmi vysokého napätia na vysoké napätie, kde je možné pripojenie do sústavy vysokého napätia iba na základe zmluvy o flexibilnom pripojení s uvedením podmienok flexibilného pripojenia.

(17) Ustanovenie odseku 16 sa nevzťahuje na prevádzkovateľa miestnej distribučnej sústavy."

Odôvodnenie:

Je nereálne zverejňovať prehľadné dáta na podklade mapy. Po dohode s MHSR/URSO sme vypracovali systém a mechanizmus na zverejňovanie dát vo forme tabuľky a považujeme za nevhodné ho celý meniť.

57. Zásadná pripomienka k čl. I., novelizačný bod 116

V čl. I v bode 116 v § 34 odsek 1 písmeno h) sa za slová „z ktorého je elektrina zdieľaná“ dopĺňajú slová „a ďalšie informácie týkajúce sa zdieľanej elektriny v rovnakom rozsahu ako koncový odberateľ“ a čiarka na konci sa nahrádza bodkočiarkou a dopĺňajú sa slová „to platí aj pre subjekt zúčtovania zodpovedný za odchýlku v odbernom mieste a odovzdávacom mieste priradenom do skupiny zdieľania.“

Odôvodnenie:

Nielen dodávateľ, ale aj subjekt zúčtovania má právo na informácie týkajúce sa zdieľania elektriny v odberných a odovzdávacích miestach, za ktoré prevzal zodpovednosť za odchýlku, aby mohol čo najlepšie a najefektívnejšie predikovať objem elektriny, ktorý aktívny odberateľ odoberie od svojho dodávateľa a mal k dispozícii maximum dostupných informácií pre efektívne riadenie a minimalizáciu odchýlky.

58. Zásadná pripomienka k čl. I. – vloženie nového novelizačného bodu

Navrhujeme v § 32 ods. 3 písm. a) za slovo výroby vložiť čiarku a slová „elektriny, ktorá nie je výlučne na zabezpečenie neobmedzenej a neprerušenej distribúcie elektriny“.

Odôvodnenie:

Využívanie rôznych foriem výrobných zariadení výlučne pre potreby efektívneho prevádzkovania distribučnej sústavy nebráni účelu, ktorý sleduje ustanovenie § 32. Ich prínos pre efektívne a aj ekonomicky prospešné využívanie pri prevádzkovaní distribučnej sústavy je naopak nespochybniteľný.

59. Zásadná pripomienka k čl. I. – vloženie nového novelizačného bodu

Navrhujeme v § 32 doplniť nový odsek 13, ktorý znie: „Prevádzkovateľ distribučnej sústavy je oprávnený vyrábať elektrinu výlučne za účelom zabezpečenia neobmedzenej a neprerušenej distribúcie elektriny.“

Odôvodnenie:

Prevádzkovateľ distribučnej sústavy bude oprávnený prevádzkovať zariadenia na výrobu elektriny za účelom zabezpečenia prevádzkovania distribučnej sústavy pri plánovaných a neplánovaných prerušeníach distribúcie (dôvod: používanie dieselagregátov pri plánovaných a neplánovaných prerušeníach elektriny, prípadné nabíjanie batériových úložísk, ktoré by boli súčasťou distribučnej sústavy ako integrovaný prvok, z fotovoltík na strechách elektrických staníc a pod.).

60. Zásadná pripomienka k čl. I., novelizačný bod 120

V § 34 ods. 2 písm. ac) bode 2. sa na konci doplní bodkočiarka a pripája sa táto veta:

„za spravodlivý dôvod možno najmä považovať odlišnosti časového priebehu dodávky elektriny dodávateľom odberateľovi, odlišnosti vo veľkosti rizika vzniku odchýlky spôsobenej spotrebou odberateľa, možnostiach predikcie ako dodávky elektriny dodávateľom odberateľovi, tak aj celkovej spotreby elektriny dodávateľom, ale aj predikcie všetkých ďalších okolností ovplyvňujúce dodávku a spotrebu, a celkovej odchýlky, za ktorú dodávateľ prebral zmluvne zodpovednosť za koncového odberateľa.“

Odôvodnenie:

Navrhujeme doplniť do písmena ac) konkrétne v bode 2. definíciu pojmu „spravodlivý dôvod“, ktorý je obsiahnutý v predmetnom bode 2. Navrhované doplnenie zodpovedá zneniu z dôvodovej správy k predmetnému bodu 43. návrhu. Pojem spravodlivý dôvod môže byť vykladaný subjektívne a keďže dôvodová správa, ktorá obsahuje vymedzenie

tohto pojmu, nie je právne záväzná, považujeme za nevyhnutné pre účely zamedzenia odlišnej interpretácie jeho jasné vymedzenie aj priamo v zákone.

61. Zásadná pripomienka k čl. I., novelizačný bod 120

V čl. I bode 120 v § 34 ods. 2 písm. ac) druhom bode sa na konci bodka nahrádza bodkočiarkou a dopĺňajú sa slová „tým nie je dotknuté oprávnenie subjektu zúčtovania podľa § 35b ods. 12.“.

Odôvodnenie:

Všeobecná povinnosť dodávateľa spočívajúca v zákaze znevýhodňovať aktívnych odberateľov cenovými alebo inými podmienkami dodávky elektriny oproti koncovým odberateľom elektriny, ktorí elektrinu nezdediajú nesmie brániť dodávateľom a ostatným subjektom zúčtovania v možnosti uplatňovania takých zmluvných a cenových podmienok prevzatia zodpovednosti za odchýlku, ktoré mu umožnia preniesť riziko zvýšených nákladov na odchýlku súvisiacich so zdieľaním do ceny za poskytnutie služby prevzatia zodpovednosti za odchýlku. Pripomienka nadväzuje na navrhované doplnenie odseku 12 do § 35b.

62. Zásadná pripomienka k čl. I. novelizačný bod 121

Navrhujeme upraviť takto:

„(11) Dodávateľ elektriny je povinný zabezpečiť množstvo elektriny pre dodávku elektriny koncovým odberateľom elektriny, s ktorými uzatvoril zmluvy o dodávke elektriny alebo zmluvy o združenej dodávke elektriny, prijať opatrenia na predchádzanie rizika nepokrytia dodávok elektriny podľa zmlúv dojednaných s koncovými odberateľmi elektriny, A NA ZÁKLADE POŽIADAVKY predkladať úradu údaje o zabezpečenom množstve elektriny a informácie o prijatých opatreniach na predchádzanie rizika nepokrytia dodávok elektriny podľa zmlúv dojednaných s koncovým odberateľom elektriny.“

Odôvodnenie:

Navrhujeme, aby predkladanie predmetných údajov úradu bolo na základe požiadavky úradu. Sme toho názoru, že v zmysle pravidiel trhu sú úradu poskytované informácie o zabezpečenom množstve elektriny v mesačnej frekvencii. Poskytovanie informácií o prijatých opatreniach na predchádzanie rizika nepokrytia dodávok na pravidelnej báze podľa nášho názoru nezabezpečí naplnenie účelu predmetného ustanovenia. V čase kedy by informácia bola poskytovaná, mohla by evokovať dané riziko, pričom v skutočnosti, yb toto riziko neexistovalo.

63. Zásadná pripomienka k čl. I. – vloženie nového novelizačného bodu

V čl. I sa za bod 123 vkladá nový bod 124, ktorý znie:

„124. V § 35 sa odsek 3 dopĺňa písmenom m), ktoré znie:

„m) oznámiť subjektu zúčtovania, ktorý prevzal zodpovednosť za odchýlku najneskôr do troch dní uzatvorenie zmluvy, ktorej predmetom je zabezpečenie zdieľania elektriny spolu s informáciou o dátume začatie zdieľania elektriny a priradenie odberného miesta alebo odovzdávacieho miesta do skupiny zdieľania podľa § 35b ods. 9.“.

Nasledujúce body sa primerane prečísľujú.

Odôvodnenie:

V zmysle navrhovaného § 37 ods. 6 písm. w) má organizátor krátkodobého trhu s elektrinou poskytovať príslušné informácie dodávateľom elektriny len na požiadanie. Dodávateľ však o takéto informácie môže požiadať len keď sa dozvie, že jeho odberateľ zahájil zdieľanie elektriny. Navrhujeme preto, aby aktívny odberateľ, ktorý uzatvorí zmluvu o zdieľaní bol do troch dní povinný túto skutočnosť oznámiť svojmu dodávateľovi. Rovnako sa navrhuje oznámiť subjektu zúčtovania aj priradenie odberného alebo odovzdávacieho miesta do skupiny zdieľania.

64. Zásadná pripomienka k čl. I. – novelizačný bod 127

V navrhovanom § 35b ods. 2 je uvedený pojem „organizátor zdieľania“. Je potrebné doplniť jeho definíciu do príslušných ustanovení.

Odôvodnenie:

Chýba definícia organizátora zdieľania.

Organizátorom zdieľanie môže byť aj prevádzkovateľ distribučnej sústavy - VSD má koncepčné riešenie podpory zdieľania na lokálnej úrovni - v rámci jedného vývodu z transformátora, v rámci vývodov z jedného transformátora, na geografickej úrovni obce, časti obce ulice a pod - vylepšená a zdokonalená obdoba Rakúskeho modelu.

65. Zásadná pripomienka k čl. I. – novelizačný bod 127

V čl. I v bode 127 sa § 35b dopĺňa odsekom 12, ktorý znie:

„(12) Za prevzatie zodpovednosti za odchýlku na odbernom mieste alebo odovzdávacom mieste aktívneho odberateľa podľa odseku 10 patrí subjektu zúčtovania dohodnutá peňažná odplata. To platí aj pri prevzatí zodpovednosti za odchýlku aktívneho odberateľa, ktorý má uzatvorenú zmluvu o združenej dodávke elektriny za cenu regulovanú úradom podľa § 17b ods. 1.“

Odôvodnenie:

Legislatívnym podkladom pre prípravu tohto zákona je Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/2011. Smernica zavádza inštitút spoločného využívania energie, ktorý sa do slovenskej legislatívy prenáša v podobe zdieľania elektriny aktívnymi odberateľmi. Základným prvkom zdieľania je však zodpovednosť zúčastnených aktívnych odberateľov za odchýlku súvisiacu so zdieľaním. Poukazujeme pritom na recitál 24 smernice, podľa ktorej „Aktívni odberatelia, ktorí sa zúčastňujú na spoločnom využívaní energie, nesú finančnú zodpovednosť za nerovnováhu, ktorú spôsobia, bez toho, aby bola dotknutá možnosť aktívnych odberateľov preniesť svoju zodpovednosť za vyrovnanie odchýlky na iných účastníkov trhu.“ V slovenských podmienkach sa takmer 100 % maloobchodných zmluvných vzťahov realizuje formou združenej dodávky elektriny zahŕňajúcej aj prevzatie zodpovednosti za odchýlku. Do úvahy však samozrejme prichádza aj možnosť uzatvorenia samostatnej zmluvy o prevzatí zodpovednosti za odchýlku (§ 26 ods. 8 zákona o energetike).

Platí to bez výnimky aj na zákazníkov podliehajúcich cenovej regulácii, čo je celý segment domácností, nemalá časť podnikateľského sektora a aj časť sociálnych služieb. Cenová regulácia pritom nedovoľuje dodávateľovi preniesť zvýšené náklady súvisiace so zdieľaním na príslušnom odbernom alebo odovzdávacom mieste do koncovkej ceny elektriny, keďže platí povinná referencia na náklady na odchýlku prevádzkovateľov regionálnych distribučných sústav a strop vo výške 5,21 eur/MWh (vyhláška ÚRSO č. 154/2024 Z. z.). Z uvedeného vyplýva, že v súčasnosti nie je systém zdieľania pripravený na plošné zavedenie zdieľania medzi odberateľmi zaradenými do rôznych bilančných skupín tak, aby boli aktívni odberatelia pripravení zniesť skutočné náklady na odchýlku spôsobené zdieľaním, prípadne preniesť zodpovednosť na svojho dodávateľa korektným spôsobom. Myslíme si, že nie je možné zaviesť plošné zdieľanie medzi bilančnými skupinami bez toho, aby bol významne zúžený okruh regulovaných odberateľov alebo aby sa právo zdieľať týkalo len neregulovaných zákazníkov. Nie je prakticky možné plnohodnotne využívať len niektoré inštitúty európskeho práva, v tomto prípade spoločné využívanie energie (tzn. zdieľanie) bez plnohodnotného uplatňovania ostatných, napríklad ustanovení zakazujúcich plošnú cenovú reguláciu v sektore domácností a ostatných zraniteľných odberateľov. V tomto prípade ide dokonca o ustanovenie jednej a tej istej smernice o spoločných pravidlách vnútorného trhu s elektrinou, konkrétne článku 5 smernice (Trhové ceny dodávky) a článku 15a (Právo na spoločné využívanie energie). Inštitút zdieľania je logicky prepojený s právom na slobodnú voľbu dodávateľa, pričom platí, že nielen na koncového odberateľa, ale ani na dodávateľa nemožno prenášať náklady bez toho, aby existovala možnosť dohodnúť sa na takej cenotvorbe, ktorá riziká dodávky aktívnemu odberateľovi kompenzuje. Možnosť zmluvnej úpravy súčasne rozvíja konkurenčný trh, ktorý následne prináša nižšie ceny. Opačný postup znamená odchod dodávateľov z trhu pre regulovaných zákazníkov.

Preto navrhujeme doplniť do § 35b aj samostatné ustanovenie, ktoré výslovne upraví právo subjektu zúčtovania (vrátane dodávateľa na základe zmluvy o združenej dodávke elektriny) požadovať za prevzatie zodpovednosti za odchýlku na odbernom alebo odovzdávacom mieste zdieľajúceho aktívneho odberateľa peňažnú odplatu (cenu) v dohodnutej výške, a to vrátane prevzatia zodpovednosti za aktívneho odberateľa, ktorý odoberá elektrinu za regulované ceny.

66. Zásadná pripomienka k čl. I. – novelizačný bod 128

V čl. I v bode 128 sa v § 37 odsek 6 písm. w) vypúšťajú slová „na požiadanie“.

Odôvodnenie:

V zmysle navrhovaného § 37 ods. 6 písm. w) má organizátor krátkodobého trhu s elektrinou poskytovať príslušné informácie dodávateľom elektriny len na požiadanie. Dodávateľ nemusí mať vždy v relevantnom období vedomosť o tom, že jeho odberateľ zahájil zdieľanie elektriny. Takéto informácie sú však pre dodávateľa a subjekt zúčtovania

nevyhnutné pre efektívne riadenie a minimalizáciu odchýlky a potrebuje ich v čo najskoršom termíne. Navrhuje sa preto stanoviť povinnosť organizátora krátkodobého trhu s elektrinou poskytovať takéto údaje automaticky dodávateľom aj subjektu zúčtovania.

67. Zásadná pripomienka k čl. I. – vloženie nového novelizačného bodu

V čl. I sa za bod 128 vkladá nový bod 129, ktorý znie:

„129. § 37 sa dopĺňa odsekom 14, ktorý znie:

(14) Údaje o spotrebe na odbernom mieste sa poskytnú jednotlivým účastníkom trhu s elektrinou v jednotnom formáte a štruktúre pre všetky jednotlivé zložky ceny. V prípade, ak sú v dôsledku technického rozhrania určeného meradla inštalovaného na odbernom mieste údaje o meraní v jednotlivých štvrťhodinách poskytnuté so zaokrúhlením na viac desatinných miest, dodávateľ elektriny je pre účely vyúčtovania dodávky elektriny oprávnený zaokrúhliť údaje na tri desatinné miesta podľa matematických pravidiel platných pre zaokrúhľovanie.“.

Nasledujúce body sa primerane prečísľujú.

Odôvodnenie:

Novelou vyhlášky č. 133/2024 Z. z., účinné od 01.07.2024 (najmä § 9 a § 43) došlo okrem iného k špecifikácii technických údajov a ich rozsahu, na základe ktorých dodávateľ spracúva vyúčtovanie združenej dodávky elektriny, ako aj k jednoznačnému zadefinovaniu, že pre dodávateľa sú rozhodujúce údaje o množstve odobratej elektriny, ktoré sú mu poskytnuté (resp. sprístupnené) prostredníctvom IS OKTE a v prípade dodávateľa elektriny, ktorý má s odberateľmi uzavreté zmluvy o združenej dodávke elektriny aj od príslušných prevádzkovateľov distribučných sústav (ďalej len „PDS“) na základe rámcových distribučných zmlúv.

V prípade odberných miest s meraním typu A alebo B, dodávateľ v praxi pre účely vyúčtovania dodávky a distribúcie elektriny vychádza zo súhrnných údajov z profilových meraní odberu v jednotlivých štvrťhodinách (meracích periódach) za dané zúčtovacie obdobie, ktoré získava z IS OKTE v MWh/kWh. Identické údaje získava dodávateľ od PDS aj v XML na základe uzavretých rámcových zmlúv, a to buď v MWh alebo kWh. Dodávateľ uvedené údaje nijakým spôsobom neupravuje ani nezaokrúhľuje a pri vyúčtovaní pracuje s údajmi presne v takej štruktúre, v akej sú mu odovzdané, resp. sprístupnené v IS OKTE. Z týchto údajov potom vychádza aj pri fakturácii dodávky (komodity) samotnej, ktorú násobí dohodnutou cenou.

Naproti tomu však údaje pre účely napr. vyúčtovania tarify za systémové služby a za prevádzkovanie systému a údaje pre uplatnenie platby odvodu do NJF sú dodávateľom poskytnuté prostredníctvom IS OKTE v MWh zaokrúhlené na celé číslo bez desatinných miest. Uvedený nejednotný spôsob používania technických jednotiek a spôsobu ich zaokrúhľovania na desatinné miesta v praxi spôsobuje vo fakturácii finančné rozdiely a nepresnosti, ktoré odberatelia s opakujúcou sa frekvenciou u dodávateľov namietajú a reklamujú.

Vzhľadom na to, že dodávateľ nie je oprávnený akýmkoľvek spôsobom do jemu poskytnutých dát pre účely vyúčtovania zasahovať a ani za ich správnosť nezodpovedá (nakoľko k údajom o meraní – jednotlivým odberným miestam v tomto smere nemá prístup aby ich overil), nie je objektívne schopný poskytnúť odberateľovi uspokojivé riešenie jeho výhrad a zároven ani prijať, bez toho, aby to nepredstavovalo negatívny dopad na strane dodávateľa, sám také opatrenia, aby uvedené nepresnosti odstránil. Na strane dodávateľov spôsobujú tieto neustále sa opakujúce reklamácie vyúčtovania z uvedeného dôvodu zvýšenú administratívu bez možnosti uvedený problém vyriešiť k spokojnosti odberateľa a tým aj riziko vzniku sporov a administratívnych konaní iniciovaných odberateľmi.

Vnímame, že poslednou novelou Pravidiel trhu s elektrinou (zákon č. 351/2024 Z. z.) došlo zrejme k čiastočnej snahe o vysporiadanie sa s touto problematikou, kedy sa upravilo znenie § 44 ods. 16 Pravidiel trhu s elektrinou v tom zmysle, že PDS bola uložená povinnosť odovzdávať OKTE údaje z meraní v rovnakom rozsahu, ako sú odovzdávané dodávateľom elektriny. Máme však za to, že uvedená úprava neodstránila pretrvávajúci problém pri používaní a zaokrúhľovaní technických jednotiek pre vyúčtovanie jednotlivých zložiek ceny, pretože ten nebol spôsobený rozdielnymi dátami poskytovanými od PDS a dátami z IS OKTE, ale tým, že niektoré dáta ako vyúčtovací podklad sú profilové (teda 15-minútové periody) v kW alebo MW a niektoré vychádzajú nie z profilových meraní, ale ide o zaokrúhlené stavy spotreby podľa stavu číselníkov daného elektromera na OM (kde sú hodnoty zaokrúhlené v závislosti od technických možností daného používaného elektromera).

Podľa nášho názoru by mal byť preto všeobecne záväzným právnym predpisom jednoznačne stanovený spôsob určenia jednotlivých zložiek ceny v jednotných technických jednotkách a čo do spôsobu zaokrúhľovania, a teda v prípade, ak ide o odberné miesta umožňujúce poskytovanie profilových údajov v 15- minútových periódach, súčet týchto údajov za jednotlivé obchodné periódys príslušného zúčtovacieho obdobia by mal byť zaokrúhlený podľa jednotných pravidiel a daná hodnota by následne mala byť použitá pre poskytovanie dát pre účely vyúčtovania dodávateľmi vo vzťahu ku všetkým zložkám ceny za združenú dodávku elektriny. Príp. by legislatíva mala tiež jednoznačne upravovať, že tieto dáta sú relevantné, aj napriek tomu, že rozdiel medzi počiatočným a koncovým stavom elektromera môže byť z dôvodu technických vlastností daného elektromera a jeho číselníka v konečnom dôsledku odlišný ako sumár 15-minútových periód.

S poukazom na uvedené preto navrhujeme, aby zákonodarca v rámci prebiehajúcej novelizácie zákona o energetike venoval pozornosť aj problematike používania a zaokrúhľovania technických jednotiek a došlo tak na úrovni všeobecne záväznej legislatívy k prijatiu jednoznačných a všeobecne aplikovateľných pravidiel, ktoré následne budú zohľadnené aj v rámci sieťových predpisov ostatných dotknutých účastníkov trhu s elektrinou (PDS, OKTE), príp. v rámci podzákonného právneho predpisu. Tým sa podarí eliminovať vznik sporných situácií s odberateľmi, ktoré pretrvávajú aj napriek prijatiu právnej úpravy v rámci vyššie spomínanej novely Pravidiel trhu s elektrinou.

68. Zásadná pripomienka k čl. I. – vloženie nového novelizačného bodu

Navrhujeme v § 43 upraviť znenie ods. 15 nasledovne:

„(15) Stavby, konštrukcie, skládky, výsadbu trvalých porastov, práce a činnosti vykonané v ochrannom pásme alebo na podperných bodoch vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia s napätím do 1 kV vrátane je povinný odstrániť na vlastné náklady ten, kto ich bez súhlasu zriadil, vysadil, vykonal, dal zriadiť, dal vysadiť alebo dal vykonať. Ak nie je známe, kto stavby, konštrukcie, skládky, výsadbu trvalých porastov, práce a činnosti v ochrannom pásme alebo na podperných bodoch vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia s napätím do 1 kV vrátane zriadil, vysadil alebo vykonal bez súhlasu prevádzkovateľa sústavy alebo v rozpore s týmto súhlasom, môže ich prevádzkovateľ sústavy sám odstrániť. Rovnako môže prevádzkovateľ sústavy sám odstrániť stavby, konštrukcie, skládky, výsadbu trvalých porastov, práce a činnosti v ochrannom pásme alebo na podperných bodoch vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia s napätím do 1 kV vrátane zriadené, vysadené alebo vykonané bez jeho súhlasu alebo v rozpore s ním, ak tak ani po opakovanej výzve neurobil ten, kto je povinný ich odstrániť podľa prvej vety; v takom prípade sa na podnik alebo prevádzkovateľa siete alebo ich zamestnancov alebo nimi poverené osoby nevzťahujú ustanovenia o zodpovednosti podľa osobitných predpisov xy. Prevádzkovateľ sústavy má nárok na náhradu nákladov spojených s odstránením týchto stavieb, konštrukcií, skládok a trvalých porastov, voči ich vlastníkovi alebo voči osobe, ktorá ich uskutočnila bez súhlasu prevádzkovateľa sústavy.

xy ust. zákona č. 300/2005 Z.z. Trestný zákon, zákona č. 372/1990 Zb., § 420a zákona č. 40/1964 Zb.“

Odôvodnenie:

Prevádzkovatelia distribučných sústav pri ochrane svojich zariadení, rozumej svojpomocnom odstraňovaní neoprávnených a/alebo nepovolených zariadení a sietí z distribučných nadzemných vedení sú vystavení riziku trestného stíhania svojich pracovníkov z dôvodu naplnenia skutkovej podstaty trestného činu poškodzovanie a ohrozovanie prevádzky všeobecne prospešného zariadenia. Napriek skutočnosti, že ide o neoprávnené a/alebo nepovolené umiestnenie najčastejšie elektronických komunikačných sietí súkromných firiem, tieto požívajú chránený status všeobecne prospešného zariadenia, čo robí inštitút svojpomoci v takýchto prípadoch nepoužiteľným, a to aj napriek jeho predpokladanej aplikácii v zmysle zákona o energetike (§ 43 ods. 15) alebo zákona o elektronických komunikáciách (§ 23 ods. 10). Preto navrhujeme vyprecizovať ustanovenia zákona o energetike či zákona o elektronických komunikáciách spôsobom vylučujúcim trestnoprávnu a občianskoprávnu zodpovednosť pri ich aplikácii.

69. Zásadná pripomienka k čl. I., - vloženie nového novelizačného bodu

V čl. I sa za bod 142. vkladá nový bod 143. v nasledovnom znení:

143. V § 69 odseku 2 sa vypúšťa písmeno z).

Nasledujúce body sa primerane prečísľujú.

Odôvodnenie:

Máme za to, že rozširovanie regulácie na ďalšie činnosti predstavuje krok späť vo vzťahu k dlhodobu plánovanej deregulácii energetického trhu. Navyše rozšírenie regulácie na dodávku plynu koncovému odberateľovi plynu na výrobu tepla a dodávku tepla nemá oporu v Zákone o regulácii, keďže cenovej regulácii v zmysle Zákona o regulácii podlieha dodávka plynu zraniteľným odberateľom, ktorí uzatvorili zmluvu o združenej dodávke elektriny za cenu regulovanú úradom. Koncový odberateľ využívajúci plyn na výrobu tepla a dodávku tepla nie je zaradený medzi zraniteľných odberateľov v zmysle Zákona o regulácii, preto nie je dôvod, aby bola dodávka plynu pre uvedený subjekt regulovaná. Vzhľadom k tomu, že výroba a dodávka tepla z plynu dodaného za zvýhodnené regulované ceny nie je v tomto prípade limitovaná na konkrétny okruh odberateľov tepla, ktorým má byť zabezpečovaná (napr. odberateľov v domácnosti), jedná sa v tomto prípade o nesystémovú ochranu, nakoľko sa môže v konečnom dôsledku dotýkať aj skupín odberateľov, ktorí nie sú zaradení ani medzi zraniteľných odberateľov, a teda by požívali takýmto spôsobom neprimeranú ochranu (napr. vyrobené teplo môže byť dodávané do priemyselných parkov alebo akýmkoľvek iným subjektom mimo zraniteľných odberateľov). Zároveň sme toho názoru, že v tomto prípade sa nejedná o štandardnú dodávku plynu koncovému odberateľovi, ktorý využíva dodaný plyn pre vlastnú spotrebu (napr. na varenie alebo zabezpečenie tepla v domácnosti). Preto by mala byť cenová regulácia premietnutá do činnosti výrobcu a dodávateľa tepla a nie do činnosti dodávateľa plynu. Podľa nášho názoru by malo byť zodpovednosťou výrobcu a dodávateľa tepla, aby nakúpil plyn tak, aby výsledná cena tepla zodpovedala limitom stanoveným cenovou vyhláškou pre tepelnú energetiku.

70. Zásadná pripomienka k čl. I. – novelizačný bod 175

V čl. I bode 175 v § 96p sa doterajší text označuje ako odsek 1 a pripája sa odsek 2, ktorý znie:

„(2) Ustanovenia § 34 ods. 2 písm. ac) a § 35b sa nevzťahujú na aktívneho odberateľa, ktorý uzatvoril zmluvu o združenej dodávke elektriny alebo zmluvu o prevzatí zodpovednosti za odchýlku na odbornom mieste alebo odovzdávacom mieste pred 1. januárom 2026.“

Odôvodnenie:

Legislatívnym podkladom pre prípravu tohto zákona je Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/2011. Smernica zavádza inštitút spoločného využívania energie, ktorý sa do slovenskej legislatívy prenáša v podobe zdieľania elektriny aktívnymi odberateľmi. Základným prvkom zdieľania je však zodpovednosť zúčastnených aktívnych odberateľov za odchýlku súvisiacu so zdieľaním. Poukazujeme pritom na recitál 24 smernice, podľa ktorej „Aktívni odberatelia, ktorí sa zúčastňujú na spoločnom využívaní energie, nesú finančnú zodpovednosť za nerovnováhu, ktorú spôsobia, bez toho, aby bola dotknutá možnosť aktívnych odberateľov preniesť svoju zodpovednosť za vyrovnanie odchýlky na iných účastníkov trhu.“ V slovenských podmienkach sa takmer 100 % maloobchodných zmluvných vzťahov realizuje formou združenej dodávky elektriny zahŕňajúcej aj prevzatie zodpovednosti za odchýlku. V súčasnosti nie je systém zdieľania pripravený na plošné a okamžité zavedenie zdieľania medzi odberateľmi zaradenými do rôznych bilančných skupín tak, aby boli aktívni odberatelia pripravení zniesť skutočné náklady na odchýlku spôsobené zdieľaním, prípadne preniesť zodpovednosť na svojho dodávateľa korektným spôsobom. Myslíme si, že nie je možné zaviesť plošné zdieľanie medzi bilančnými skupinami bez toho, aby bol vytvorený časový priestor pre dodávateľov navrhnúť aktívnym odberateľom také zmluvné a cenové podmienky, ktoré budú reflektovať na zmenený obsah záväzku na prevzatie zodpovednosti za odchýlku. Rozhodne sa navrhovaná zmena spočívajúca v umožnení zdieľania elektriny nemôže dotýkať tých odberateľov, ktorí uzatvorili svoje zmluvy o združenej dodávke (alebo zmluvy o prevzatí zodpovednosti za odchýlku) pred účinnosťou novely zákona, nakoľko sa v rámci takýchto zmlúv nepočítalo so zvýšeným rizikom dodávateľa spočívajúcim vo zvýšených nákladoch na odchýlku. Inštitút zdieľania je logicky prepojený s právom na slobodnú voľbu dodávateľa, pričom platí, že nielen na koncového odberateľa, ale ani na dodávateľa nemožno prenášať náklady bez toho, aby existovala možnosť dohodnúť sa na takej cenotvorbe, ktorá riziká prevzatia zodpovednosti za odchýlku odborných miest zdieľajúceho aktívneho odberateľa kompenzuje. Možnosť zmluvnej úpravy súčasne rozvíja konkurenčný trh, ktorý následne prináša nižšie ceny. Opačný postup znamená odchod dodávateľov z trhu pre aktívnych odberateľov. Preto navrhujeme zaviesť prechodné ustanovenie, v zmysle ktorého sa právo zdieľať elektrinu nebude vzťahovať na aktívnych odberateľov, ktorí uzatvorili zmluvy o združenej dodávke elektriny alebo zmluvy o prevzatí zodpovednosti za odchýlku pred účinnosťou novely zákona.

71. Zásadná pripomienka k čl. II. – vloženie nového novelizačného bodu

V čl. II sa za bod 29 vkladá nový bod 30, ktorý znie:

„30. V § 11 ods. 5 písm. a) sa na konci pripájajú slová „okrem dohodnutej peňažnej odplaty za prevzatie zodpovednosti za odchýlku na odbernom mieste aktívneho odberateľa podľa osobitného predpisu, 21c)“.

Poznámka pod čiarou k odkazu 21c) znie:

„21c) § 35b ods. 12 zákona č. 251/2012 Z. z. v znení zákona č. XX/2025 Z. z.“.

Nasledujúce body sa primerane prečísľujú.

Odôvodnenie:

V nadväznosti na navrhované zmeny v § 35b zákona o energetike umožňujúce subjektu zúčtovania uplatniť za prevzatie zodpovednosti za odchýlku na odbernom mieste zdieľajúceho aktívneho odberateľa dohodnutú peňažnú odplatu sa navrhuje zohľadniť túto úpravu aj v zákone o regulácii v sieťových odvetviach.

72. Prípomienka k čl. II., - vloženie nového novelizačného bodu

V čl. II sa za bod 49 vkladá nový bod 50, ktorý znie takto:

„50. V § 16 odsek 2 sa vypúšťa posledná veta.“.

Ostatné body sa primerane prečísľujú.

Odôvodnenie:

Druhá veta odseku 1 hovorí, že Úrad vykoná mimoriadnu reguláciu iba po prerokovaní s Európskou komisiou. Odsek 2 hovorí, že ju vykoná, ak to vyplýva z VHZ alebo je to potrebné počas stavu núdze atď. Z logiky textu úrad vždy vykoná mimoriadnu reguláciu podľa prvej vety odseku 2, takže druhá veta odseku 1 by neplatila nikdy.

To považujeme za neprijateľné, akákoľvek mimoriadna regulácia činností nespadajúcich do § 11 musí byť v každom prípade konzultovaná s EK, keďže regulácia na trhu s elektrinou a plynom a súvisiacich činností by mohla mať závažné dopady na jednotný trh.

73. Zásadná pripomienka k čl. II. – novelizačný bod 50

V čl. II bod 50 znie:

„50. V § 16a ods. 1 sa slová „Ak dôjde k mimoriadnej situácii na trhu s tovarom a s ním súvisiacimi regulovanými činnosťami, ohrozeniu odberateľov vplyvom neúmerného nárastu cien tovarov alebo hrozia štátu značné hospodárske škody“ nahrádzajú slovami „Ak bola vyhlásená kríza cien elektriny na regionálnej úrovni alebo na území celej Európskej únie podľa osobitného predpisu 21bb)“.

Poznámka pod čiarou k odkazu 21bb) znie:

„21bb) Čl. 66a Smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1711 z 13. júna 2024, ktorou sa menia smernice (EÚ) 2018/2001 a (EÚ) 2019/944, pokiaľ ide o zlepšenie koncepcie trhu s elektrinou v Únii (Ú. v. EÚ L, 2024/1711, 26.6.2024).“

Odôvodnenie:

Navrhovaná zmena prináša podstatnú úpravu podmienok pre uplatnenie regulácie cien elektriny. V navrhovanom znení sa vypúšťa možnosť zásahu v prípade mimoriadnej situácie na trhu alebo hrozby štátu značných hospodárskych škôd, ako to bolo doposiaľ a stanovuje sa, že krízová regulácia činností, tovaru alebo ceny (aj pod nákladovou úrovňou) bude prípustná len vtedy, ak by bola vyhlásená kríza cien elektriny na regionálnej alebo európskej úrovni podľa čl. 66a Smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1711 z 13. júna 2024, ktorou sa menia smernice (EÚ) 2018/2001 a (EÚ) 2019/944.

Cenová regulácia podľa § 16a, ak nie je spojená s vyhlásením krízy, narušuje normálny trhový mechanizmus. Stanovením podmienky vyhlásenia krízy cien elektriny sa zabezpečí, že regulácia bude aplikovaná len v mimoriadnych situáciách, keď to skutočne vyžaduje ochranu odberateľov a zabezpečenie stability trhu. To eliminuje možnosti subjektívneho posudzovania situácie a znižuje riziko zneužitia regulačných opatrení.

Navrhovaná zmena je v priamom súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1711, v opačnom prípade by nedošlo k správnej transpozícii tejto smernice. Uplatňovanie prípadov regulácie mimo rámca vyhlásenej krízy by bolo nad rámec pôvodného zámeru smernice a mohlo by viesť k rozporu s európskymi právnymi normami.

Dodržiavanie tejto podmienky zabezpečí jednotný prístup a právnu istotu v oblasti energetickej politiky na európskej úrovni.

Bez jasne stanoveného podmienkového rámca by sa mohol štát dopustiť nadmerného zásahu do cien elektriny, čo by viedlo k neefektívnej regulácii a potenciálnym negatívnym dopadom na ekonomiku. Regulácia cien bez vyhlásenia krízy poškodzuje nielen dodávateľov, ale aj celkovú ekonomickú rovnováhu trhu.

Z týchto dôvodov je nevyhnutné, aby zásah do cien elektriny, a najmä regulácia pod úrovňou nákladov, bol povolený len v prípade vyhlásenia krízy cien elektriny v súlade so smernicou. Tento prístup zabezpečuje, že regulácia bude uplatnená iba v skutočne mimoriadnych situáciách, čím sa chránia trhové mechanizmy, podporuje investičná dôvera a zároveň sa dosahuje súlad s európskymi právnymi predpismi.

74. Zásadná pripomienka k čl. II., novelizačný bod 84

V § 29 ods. 2 sa za prvú vetu pripája táto veta:

„Prevádzkovateľ regionálnej distribučnej sústavy nemá povinnosť podľa predchádzajúcej vety, ak ide o zákazku podľa ods. 4 písm. f) alebo g); v tomto prípade je povinný predložiť úradu zmluvu uzatvorenú na takúto zákazku do 15 dní po jej uzavretí.“

Odôvodnenie:

Navrhujeme prepojiť výnimku z povinnosti vyhlásiť obchodnú verejnú súťaž v zmysle navrhovaného novelizačného bodu 84 s § 29 ods. 2. Neexistuje žiadna indícia, že iné záväzné ustanovenia (napr. § 29 ods. 1 písm. d) zákona o regulácii v kombinácii s definíciou ekonomicky oprávnených nákladov podľa cenovej vyhlášky úradu a § 32 zákona o energetike) nepostačujú na naplnenie cieľov unbundlingu. Kontrola zmlúv podľa § 29 ods. 2, v prípade výnimky z povinnosti vyhlasovať obchodnú verejnú súťaž podľa § 29 ods. 3, sa teda z hľadiska plnenia pravidiel unbundlingu javí ako nadbytočná a duplicitná.

Z dokumentov Európskej komisie a Rady európskych energetických regulátorov (CEER) k výkladu pravidiel unbundlingu vyplýva, že poskytovanie tzv. spoločných služieb v rámci vertikálne integrovaného podniku je v zásade povolené, a je štandardom vo väčšine členských štátov EÚ. Z týchto dokumentov konkrétne vyplýva, že:

- odmena za poskytovanie spoločných služieb by mala byť dohodnutá férovo, v súlade s trhovým štandardom
- podmienky poskytovania služieb by mali byť dohodnuté v zmluve, ktorá by mala byť regulačnému úradu k dispozícii.

Plnenie týchto podmienok je zabezpečené prostredníctvom viacerých ustanovení obsiahnutých v zákone o regulácii a v zákone o energetike. Povinnosť predkladať zmluvy o poskytovaní spoločných služieb na schválenie úradu, sa preto vo vzťahu k plneniu týchto cieľov javia ako duplicitné a nadbytočné.

75. Zásadná pripomienka k čl. III., novelizačný bod 6

V novelizačnom bode 6 žiadame text upraviť tak, aby znenia písmen f) až h) boli upravené nasledovne:

„f) bioetyltercbutyléterom etyltercbutyléter vyrobený z bioetanolu, pričom podiel obnoviteľnej energie je najviac podľa osobitného predpisu,3ak)

g) bioetanolom etanol vyrobený z biomasy“.

h) metylesterom masných kyselín ester vyrobený z rastlinného alebo živočíšneho tuku.3a)

Poznámka pod čiarou k odkazu 3ak znie:

„3ak) Príloha č. 1 vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 271/2011 Z. z., ktorou sa ustanovujú kritériá trvalej udržateľnosti a ciele na zníženie emisií skleníkových plynov z pohonných látok.“.

„3a) STN EN Kvapalné ropné výrobky. Metylestery masných kyselín (FAME) pre vznetové motory a na vykurovanie. Požiadavky a skúšobné metódy (656531).“.

Odôvodnenie:

Úprava súvisí s návrhom uvedeným k novelizačnému bodu 25, t. j. k § 14a ods. 3 písm. b). Na základe tohto návrhu, teda písmená f) a g) nebudú vypustené.

V nadväznosti na pripomienky 2 a 3 k §14a ods. 3, predmetom ktorých je zachovanie súčasne platnej povinnosti primiešavať 6,9% objemu metylesteru masných kyselín (FAME) do motorovej nafty a povinnosti primiešavať 9%

objemu bioetyltercbutyléru alebo zmes bioetyltercbutyléru a bioetanolu do motorového benzínu, žiadame o doplnenie definícií primiešavaných látok.

76. Zásadná pripomienka k čl. III., novelizačný bod 14

V § 3e od.s. 1 zákona č. 309/2009 Z. z. sa v prvej vete pred slovné spojenie „z veternej energie“ pridáva slovné spojenie „vysoko účinnou kombinovanou výrobou elektriny a tepla, ak je primárnym palivom obnoviteľný zdroj energie, alebo“.

Odôvodnenie:

Navrhujeme doplniť aj zariadenia vysoko účinnej kombinovanej výroby na báze obnoviteľného zdroja energie medzi zdroje s možnosťou uzatvorenia zmluvy o vyrovnaní režime.

77. Zásadná pripomienka k čl. III. – vloženie nového novelizačného bodu

Navrhujeme v § 4a doplniť nový odsek 12, ktorý znie nasledovne:

„(12) Výrobca elektriny v malom zdroji využívajúci ako zdroj slnečnú energiu môže v rozsahu maximálnej rezervovanej kapacity malého zdroja dodávať do sústavy elektrinu vyrobenú v malom zdroji, ktorá nie je spotrebovaná v odbernom mieste identickom s odovzdávacím miestom malého zdroja. Ak technické podmienky pripojenia malého zdroja do distribučnej sústavy neumožňujú zmluvne dohodnúť maximálnu rezervovanú kapacitu malého zdroja vo výške celkového inštalovaného výkonu malého zdroja, maximálna rezervovaná kapacita malého zdroja sa dohodne v hodnote nižšej ako je hodnota inštalovaného výkonu zariadenia na výrobu, alebo zariadenia na uskladňovanie elektriny ak sa jedná o malý zdroj elektriny v domácnosti, avšak nie menej ako 3 kilowatty“

Odôvodnenie:

Zmena definície maximálnej rezervovanej kapacity pre malý zdroj z menovitej hodnoty striedača na hodnotu dohodnutú v zmluve o pripojení zariadenia na výrobu elektriny (dôvod: zákazník si vie nastaviť hodnotu striedača na zazmluvnenú kapacitu a nemusí meniť už zakúpený striedač pre prípadné zvýšenie kapacity v budúcnosti).

78. Zásadná pripomienka k čl. III. – vloženie nového novelizačného bodu

V § 4b ods. 1 zákona č. 309/2009 Z. z. znie:

„Výrobcom elektriny v lokálnom zdroji je aktívny odberateľ^{11ba}) alebo koncový odberateľ elektriny, ktorý nie je aktívnym odberateľom, ktorý uzatvoril s prevádzkovateľom distribučnej sústavy zmluvu o pripojení lokálneho zdroja do distribučnej sústavy.^{11b)}“

Odôvodnenie:

Ide o aplikačnú prax, v ktorej častokrát nastávajú stavy, kedy majú záujem vyrábať elektrinu v lokálnom zdroji a spotrebúvať túto elektrinu priamo v mieste výroby aj účastníci trhu s elektrinou v postavení koncových odberateľov, ktorí buď nemajú záujem konať ako aktívni odberatelia alebo ktorí nenapĺňajú kritériá pre postavenie aktívneho odberateľa. Týmto nie je dotknutý charakter lokálneho zdroja a účel výroby elektriny v lokálnom zdroji, tzn. výroba elektriny primárne na vlastnú spotrebu.

79. Zásadná pripomienka k čl. III. – vloženie nového novelizačného bodu

V § 5c zákona č. 309/2009 Z. z. sa za ods. 6 dopĺňa nový ods. 7, ktorý znie:

„(7) Ministerstvo určí vo výberovom konaní podľa odseku 1 aj časový rámec pre uvedenie zdroja do prevádzky alebo pre ukončenie rekonštrukcie alebo modernizácie zdroja, vrátane spôsobu, akým prevádzkovateľ zdroja preukazuje uvedenie zdroja do prevádzky alebo ukončenie rekonštrukcie alebo modernizácie zdroja.“

V prechodných ustanoveniach (nový § 18o) sa dopĺňa nový odsek, ktorý znie:

„Výberové konanie podľa § 5c ods. 1 vyhlásené do 31. decembra 2025 ministerstvo vyhodnotí najneskôr do 31. decembra 2026.“

Odôvodnenie:

Ide o formuláciu upravujúcu procesnú stránku aukcie, s cieľom vylúčiť pochybnosti a zvýšiť právnu istotu investorov. V prípade, ak sa MH SR rozhodne využiť svoju kompetenciu vyhlásiť aukciu v rámci štátnej pomoci schválenej

„Rozhodnutím Komisie SA.54318 (2020/NN) zo dňa 4.3.2021: Podpora elektriny z vysoko účinnej kombinovanej výroby elektriny a tepla“, súladne s rozhodnutím Komisie sa spresňuje kompetencia ministerstva určiť dobu, počas ktorej musí v aukcii úspešný uchádzať uviesť zariadenie do prevádzky alebo ukončiť modernizáciu alebo rekonštrukciu zariadenia. Doplnené prechodné ustanovenie definuje časový rámec pre vyhodnotenie aukcie, ak bola táto vyhlásená v závere resp. na konci obdobia, pre ktoré je schválená súčasná štátna pomoc rozhodnutím Komisie.

80. Zásadná pripomienka k čl. III. – vloženie nového novelizačného bodu

V čl. III sa za novelizačný bod 14 vkladá nový bod 15, ktorý znie:

„15. V § 6 odsek 5 znie:

(5) Úrad každoročne určuje hodnotu korekcie zohľadňujúcej priemerné medziročné zvýšenie alebo zníženie ceny primárnych palív, z ktorých sa vyrába elektrina, a priemerné medziročné zvýšenie alebo zníženie ceny emisných kvót, ktoré sa použili na plnenie povinnosti podľa osobitného predpisu;^{15ad}) hodnotu oboch korekcií na nasledujúci kalendárny rok zverejňuje úrad na svojom webovom sídle najneskôr do 31. augusta. Úrad každoročne zmení poslednú právoplatnú cenu elektriny schválenú alebo určenú úradom pre výrobcu elektriny a ponúknutú cenu elektriny podľa odseku 1 písm. d) o hodnotu korekcií podľa prvej vety.“

Nasledujúce body sa primerane prečísľujú.

Odôvodnenie: Navrhuje sa precizovať ustanovenie umožňujúce aktualizáciu palivových nákladov a nákladov na emisné kvóty v rámci priemerných nákladov na výrobu energie (LCOE) ako aj podmienky ich uplatnenia voči platným cenám elektriny schváleným cenovým rozhodnutím úradu. Navrhuje sa, aby sa pre účely určenia korekcie porovnávali priemerné medziročné hodnoty cien primárnych palív a emisných kvót. Návrh vnáša do dnešného systému predvídateľnú aktualizáciu určovania cien zo strany úradu pri zmene cien palív. Eliminuje sa tým dnešný voľný výklad úradu pri stanovení zákonnej povinnosti aktualizovať cenu na základe palivových nákladov.

81. Zásadná pripomienka k čl. III., novelizačný bod 15

V čl. III sa vypúšťa novelizačný bod 15.

Nasledujúce body sa primerane prečísľujú.

Odôvodnenie:

Súčasná metodika znižovania doplatku je transparentná a pre účastníkov predvídateľná. Návrh obsiahnutý v návrhu novely vnáša do stanovovania výšky doplatku subjektívne hodnotenia/výklady úradu od projektu k projektu. Legislatíva musí obsahovať jasné a predvídateľné kritériá na tvorbu výšky doplatku, tj. bez subjektívnych, interných, neverejných výkladov úradu. Návrh bude mať za následok absenciu právnej istoty v súvislosti s investíciami v oblasti obnoviteľných zdrojov a vysoko účinnej kombinovanej výroby.

82. Zásadná pripomienka k čl. III. – vloženie nového novelizačného bodu

V čl. III sa za bod 15 vkladá nový bod 16, ktorý znie:

„16. V § 6 odsek 10 znie:

(10) Úrad cenu elektriny určí tak, aby podpora podľa § 3 ods. 1 písm. c) zodpovedala rozdielu medzi celkovými priemernými nákladmi na výrobu elektriny pre príslušnú technológiu výroby elektriny z obnoviteľných zdrojov energie alebo vysoko účinnou kombinovanou výrobou a tržovou cenou elektriny; to neplatí pre ostrovné zariadenie. Celkové priemerné náklady na výrobu elektriny zahŕňajú bežnú návratnosť kapitálu, pričom maximálna miera návratnosti nákladov nepresiahne diskontnú sadzbu oznámenú Európskou komisiou v Úradnom vestníku Európskej únie platnú v čase určenia ceny elektriny. Priemerné náklady na výrobu elektriny sa každoročne aktualizujú. Výpočet celkových priemerných nákladov na výrobu elektriny pre jednotlivé technológie výroby elektriny z obnoviteľných zdrojov energie alebo vysoko účinnou kombinovanou výrobou použité na účely cenovej regulácie podľa osobitného predpisu,¹²) ako aj ich aktualizáciu zverejňuje úrad na svojom webovom sídle.“.

Nasledujúce body sa primerane prečísľujú.

Odôvodnenie:

Metodika tvorby ceny elektriny na stanovenie doplatku (feed-in taríf) nie je dlhodobo známa, je tvorená na základe neverejných metodických materiálov úradu. V právnom štáte nemôže úrad svojvoľne ustanovovať osobitné podmienky prostredníctvom vlastných interných a ešte k tomu neverejných aktov, ak na tieto akty nemá splnomocnenie právnym predpisom vyššej právnej sily. Dnešný systém má za následok absenciu právnej istoty v súvislosti s investíciami v oblasti obnoviteľných zdrojov a vysoko účinnej kombinovanej výroby. Preto navrhujeme, aby mal úrad zákonnú povinnosť zverejňovať výpočet priemerných nákladov na výrobu elektriny, ktoré vstupujú do výpočtu feed-in taríf ako základný ekonomický parameter. Súčasťou cenotvorby má byť aj zohľadnenie bežnej návratnosti kapitálu a povinnosť každoročnej aktualizácie.

83. Zásadná pripomienka k čl. III. – vloženie nového novelizačného bodu

V § 14 ods. 1 písm. h) zákona č. 309/2009 Z. z. sa za slovné spojenie „vedie“ dopĺňa slovné spojenie „a aktualizuje“.

Odôvodnenie:

Legislatívno-technické upresnenie.

84. Zásadná pripomienka k čl. III. – vloženie nového novelizačného bodu

V § 18o zákona č. 309/2009 Z. z. sa za odsek 5 dopĺňa nový odsek 6, ktorý znie:

„(6) Úrad postupuje podľa § 6 ods. 5 v znení účinnom od 1. januára 2026 prvýkrát pre obdobie od 1. januára 2026 tak, že cenu elektriny schválenú alebo určenú úradom k 1. januáru 2026 zmení pre každého výrobcu elektriny tak, že cenu elektriny schválenú alebo určenú úradom k 31. decembru 2024 upraví o hodnotu korekcií na roky 2025 a 2026. Úrad vydá príslušné zmeny cenových rozhodnutí dotknutým výrobcam elektriny najneskôr do konca februára 2026.“

Odôvodnenie:

Vo väzbe na pripomienku k § 6 ods. 5 zákona č. 309/2009 Z. z. sa navrhuje prechodné ustanovenie, podľa ktorého určí úrad palivovú korekciu a korekciu na emisné kvóty podľa modifikovaných pravidiel po prvýkrát pre obdobie od účinnosti zákona na rok 2026. Zároveň sa navrhuje, aby úrad uplatnil korekcie na roky 2025 a 2026 voči cene elektriny vo výške, v akej bola cena elektriny právoplatná pre jednotlivých výrobcov elektriny k 31. decembru 2024.

85. Zásadná pripomienka k čl. III., - vloženie nového novelizačného bodu

Navrhujeme doplnenie nového novelizačného bodu v znení:

§ 3a znie:

„§ 3a Spôsob podpory a podmienky podpory obnoviteľného plynu

(1) Podpora obnoviteľného plynu sa zabezpečuje

- a) prednostnou distribúciou biometánu distribučnou sieťou,
- b) vydaním záruky pôvodu pre obnoviteľný plyn,
- c) vydaním potvrdenia o množstve biometánu,
- d) podporou výroby elektriny podľa odseku 2 na základe uplatnenia potvrdenia o množstve biometánu.

(2) Výrobca elektriny v zariadení na kombinovanú výrobu bez ohľadu na jeho celkový inštalovaný výkon, ktorý najmenej 60 % z vyrobeného tepla dodá centralizovaným zásobovaním teplom a doručí zúčtovateľovi podpory potvrdenie o pôvode elektriny vyrobenej vysoko účinnou kombinovanou výrobou a potvrdenie o pôvode elektriny z obnoviteľných zdrojov energie preukazujúce spotrebu biometánu v zariadení na kombinovanú výrobu, má právo na doplatok na množstvo elektriny vyrobenej vysoko účinnou kombinovanou výrobou z biometánu určené podľa § 19 ods. 1 písm. a). Výška doplatku podľa prvej vety sa určí tak, aby výrobcovi elektriny v zariadení na kombinovanú výrobu bol kompenzovaný rozdiel trhovej ceny biometánu a trhovej ceny zemného plynu zvýšenej o trhovú cenu emisných kvót. Podrobnosti výpočtu určí ministerstvo všeobecne záväzným právnym predpisom podľa § 19 ods. 1 písm. p). Pri výpočte doplatku sa vychádza z ceny elektriny určenej úradom podľa § 6 ods. 7. Množstvo biometánu preukazujúce spotrebu biometánu pri podpore elektriny nemôže presiahnuť výšku spotreby plyných palív použitých na výrobu elektriny.

(3) Na elektrinu, na ktorú si výrobca elektriny uplatňuje právo na podporu podľa odseku 2, nemožno súčasne uplatniť ďalšiu podporu doplatkom.

(4) Právo na podporu podľa odseku 2 si výrobca elektriny môže uplatniť bez ohľadu na rok uvedenia zariadenia na výrobu elektriny do prevádzky, ak od uvedenia zariadenia na výrobu obnoviteľného plynu do prevádzky neuplynulo viac ako 15 rokov.

(5) Podpora podľa odseku 2 sa pri zariadení výrobcu elektriny podľa § 14h ods. 2 vzťahuje len na elektrinu, pre ktorú uplatnené potvrdenie o množstve biometánu preukazuje splnenie kritérií trvalej udržateľnosti.

(6) Pri poskytovaní investičnej pomoci alebo inej podpory z národného systému podpory pre zariadenia na výrobu obnoviteľného plynu sa zohľadní pri určení intenzity pomoci trhovú hodnotu záruk pôvodu pre obnoviteľný plyn. Ustanovenie prvej vety sa nepoužije v súťažnom ponukovom konaní podľa osobitného predpisu.9aa)

86. Zásadná pripomienka k čl. III., - vloženie nového novelizačného bodu

Navrhujeme doplnenie nového novelizačného bodu v znení:

„V § 12aa ods. 9 znie:

„Prevádzkovateľ registra zruší záruku pôvodu obnoviteľného plynu po jej uplatnení dodávateľom plynu alebo koncovým odberateľom plynu^{16d)} alebo ju vyradí a eviduje vyradenie záruk pôvodu najneskôr do 6 mesiacov po skončení jej platnosti, pokiaľ záruka pôvodu nebola uplatnená.“

Alternatívne:

„Prevádzkovateľ registra zruší záruku pôvodu obnoviteľného plynu po jej uplatnení dodávateľom plynu alebo koncovým odberateľom plynu^{16d)} alebo ju zruší najneskôr po uplynutí 18 mesiacov od dátumu výroby obnoviteľného plynu, pokiaľ záruka pôvodu nebola uplatnená.“

Odôvodnenie:

V zmysle § 12 ods. 3 záruku pôvodu obnoviteľného plynu možno použiť do 12 mesiacov od dátumu výroby obnoviteľného plynu. Pôvodné znenie § 12aa ods. 9 nie je jednoznačné a je potrebné ho precizovať. V zmysle súčasného znenia by sme mali ako vydávajúci orgán držať na účte záruky pôvodu po uplynutí 12 mesiacov ako aktívne a zrušiť ich až po 18 mesiacoch. Väčšina ČS umožňuje uplatniť (prevádzať a rušiť) záruku pôvodu do 12 mesiacov od výroby obn. plynu. Po tejto dobe ich vydávajúci orgán vyradí ako expirované a nie je možné s nimi ďalej nakladať. Veľmi zriedkavo ČS umožňujú uplatniť záruku na účte držiteľa v období 12 – 18 mesiacov, avšak v tomto období už neumožňujú prevod záruk na iný účet.

Rovnaký prístup ako v nami navrhovanom znení zvolila aj Česká republika v § 45a ods. 3 písm. g zákona č. 165/2012 Sb. o podporovaných zdrojoch energie a o zmene niektorých zákonů

87. Zásadná pripomienka k čl. III., - vloženie nového novelizačného bodu

Navrhujeme doplnenie nového novelizačného bodu v znení:

„V § 19 ods. 1 sa vkladá písm. p) , ktoré znie:

p) spôsob výpočtu doplatku podľa § 3a ods. 2.“

Odôvodnenie:

Navrhovaný systém kompenzácie vyššej ceny biometánu voči cene zemného plynu (so zohľadnením ceny emisných kvót) v teplárstve prinesie významné synergie pre týchto stakeholderov:

1. pre štát z hľadiska plnenia cieľov podielu OZE v sektore vykurovania a chladenia (H&C): +1,1% ročne z balíka Ff55;
2. pre systémy CZT z hľadiska splnenia definície „účinného systému CZT“ v zmysle EED, plnenia indikatívneho cieľa +2,1% podielu OZE v diaľkovom vykurovaní;
3. pre výrobcov biometánu v SR – dlhodobé zmluvy so slovenskými systémami CZT – nepriamo garancia ceny za dodávku biometánu;

4. pre systémy CZT: zachovanie KVET v teplárstve, minimalizácia investícií do zmeny technológie (nebude potrebné).

Zďaleka najrýchlejšie implementovateľný systém podpory biometánu predstavuje dorovnanie nákladov na biometán s nákladmi na zemný plyn v súčasných systémoch CZT (so zohľadnením ceny emisných povoleniek). Jedná sa v podstate o parametrickú zmenu, rýchlo zapracovateľnú do súčasných pravidiel prevádzkovej podpory. Pre systémy CZT by využívanie biometánu bola len možnosť, nie povinnosť. Podporou systémov CZT v prechode na biometán zabezpečíme, že biometán nebude odpredaný do zahraničia, ale naopak ostane na Slovensku a prispieje k dekarbonizácii slovenského teplárstva. Týkať sa to bude výhradne biometánu vyrobeného v SR – „potvrdenia o množstve.“

88. Zásadná pripomienka k čl. III., novelizačný bod 22 a 23

Novelizačné body 22 a 23 žiadame upraviť tak, že by sa ciele pre obnoviteľnú energiu v doprave nerozdeľovali ako samostatné ciele pre udržateľné kvapalné palivá (biopalivá) a samostatne pre udržateľné plynné palivá. Z toho dôvodu text novelizačných bodov 22 a 23 žiadame upraviť nasledovne:

„22. V § 14a ods. 1 znie:

„(1) Pri uvádzaní pohonných látok na trh je minimálny energetický obsah (ďalej len „referenčná hodnota“) primiešaných udržateľných pohonných látok z celkového energetického obsahu motorovej nafty, motorového benzínu, stlačeného zemného plynu a skvapalneného zemného plynu uvedeného na trh

6. 10,2 % pre rok 2027,

7. 11,5 % pre rok 2028,

8. 16,0 % pre rok 2029,

9. 27,0 % pre rok 2030.“

Ostatné novelizačné body sa primerane prečísľujú.

Odôvodnenie:

Navrhujeme zlúčenie cieľa plnenia referenčných hodnôt pri uvádzaní pohonných látok na trh pre dodávateľov tekutých a plynných palív do jednotného cieľa vo výške 27 % v roku 2030, aplikovateľného spoločne na dodávateľov oboch typov palív. Domnievame sa, že stanovenie samostatného a zvýšeného cieľa pre dodávateľov plynných palív nie je odôvodnené, a to s prihliadnutím na zásadu proporcionality. Zároveň sa nazdávame, že dodávatelia plynných palív budú motivovaní zabezpečiť maximálny možný podiel udržateľných pohonných látok z celkového energetického obsahu stlačeného zemného plynu a skvapalneného zemného plynu uvedeného na trh, pričom akýkoľvek prebytok nad rámec referenčných hodnôt bude možné uplatniť formou prenosu alebo predaja kreditov v súlade s platným systémom obchodovania s kvótami.

Navrhované ciele pre obnoviteľnú energiu v doprave pre roky 2027 až 2030 sú v podmienkach SR značne ambiciózne. Ak by mali povinné subjekty mali plniť ciele pre obnoviteľnú energiu v sektore dopravy, tak ako sa to navrhuje v predloženej novele, môže uvedené spôsobiť nasledovné skutočnosti:

- vysoko pravdepodobný negatívny sociálny dopad, a to v podobe negatívneho vplyvu na vývoj cien pohonných látok, najmä benzínu a nafty, keďže ceny biopalív, aj napriek doterajším podporám, či už v daňovej alebo inej oblasti (povinné primiešavanie) sú stále drahšie ako konvenčné palivá,
- budú nastolené reálne otázky týkajúce sa uplatňovania ekonomicky efektívnejších riešení, ktoré môžu v závere viesť ku skutočnosti, že štát nebude vedieť plniť svoje celkové ciele v oblasti obnoviteľnej energie v zmysle REDIII ako aj v zmysle Integrovaného národného energetického a klimatického plánu, keďže dodávatelia pohonných látok, nebudú reálne plniť ciele pre obnoviteľnú energiu v sektore dopravy,
- pomerne významný negatívny vplyv bude mať pri plnení cieľa pre obnoviteľnú energiu v doprave aj skutočnosť, že sa podľa REDIII v prípade biopaliva, ktorým je ETBE, znižuje objem jeho obnoviteľnej časti, a to z 37% na 33%, čo má negatívny dopad na plnenie cieľa pre obnoviteľnú energiu.

Rozumieme argumentu, že pri CNG a LNG sa dosahujú ciele jednoduchšie z dôvodu, že nemajú „blending wall“. Novelou zákona sa v §14cc transponuje možnosť, aby dodávatelia palív medzi sebou prevádzali časť plnenia referenčných hodnôt. Spojenie povinnosti podľa §14a ods. 1 písm. a) a písm. b) a zjednotenie hodnoty v roku 2030 na úrovni 27,0% znižuje tlak na dodávateľov tekutých palív tým, že dodávatelia CNG a LPG budú mať možnosť prostredníctvom §14cc previesť vyšší podiel obnoviteľnej energie na dodávateľov tekutých palív. Je dôvodné očakávať, že dodávatelia CNG a LNG budú navyšovať podiel primiešavaných udržateľných pohonných látok

dobrovoľne na maximálnu úroveň s cieľom zhodnotiť „nadplnenie“ prostredníctvom mechanizmu upraveného v §14cc. Čím menší cieľ pre dodávateľov plyných palív, tým väčšie množstvo OZE energie je možné „previesť“ na dodávateľov tekutých palív.

89. Zásadná pripomienka k čl. III., novelizačný bod 24

Novelizačný bod 24 navrhujeme vypustiť a zachovať pôvodné znenie povinnosti primiešavať metylestery mastných kyselín (FAME) do motorovej nafty. Písmeno a) v ods. 3 v §14a znie:

a) motorovú naftu s objemom metylesteru mastných kyselín minimálne 6,9 %,

Odôvodnenie:

Navrhujeme ponechať pôvodné znenie zákona, ktoré jasne a špecificky stanovuje povinnosť primiešavania metylesteru mastných kyselín (FAME) do motorovej nafty. FAME predstavuje najdostupnejší, najekonomickejší a technologicky overený nástroj pre plnenie cieľov v oblasti zvyšovania podielu obnoviteľných zdrojov energie v doprave. Aj vzhľadom na súčasné a budúce požiadavky dekarbonizácie dopravy je primiešavanie FAME naďalej kľúčovým a nevyhnutným riešením na splnenie stanovených cieľov. Zachovaním povinnosti primiešavať FAME sa zamedzí riziku, že dodávateľia palív budú primiešavať nákladnejšie alternatívy k FAME, čím by sa zvyšovala cena paliva u spotrebiteľa.

Rovnako podporujeme zachovanie pôvodnej hodnoty 6,9 %. Navrhované zníženie minimálnej hodnoty z pôvodných 6,9 % na 6,7 % považujeme za neodôvodnené a v rozpore s cieľmi v oblasti zvyšovania podielu obnoviteľných zdrojov energie v doprave, ktoré sú podľa RED III výrazne navyšované, nie znižované.

Vzhľadom na vysoké ciele stanovené pre sektor dopravy (vrátane záväzku zvýšiť podiel OZE v doprave, dosiahnuť uhlíkovú neutralitu) neexistujú relevantné ekonomické ani environmentálne dôvody pre zníženie tohto podielu. Naopak, pri súčasnom technologickom a trhovom vývoji je nutné udržať stanovenú úroveň vo výške 6,9 %, aby bol splnený cieľ zabezpečenia udržateľného a ekonomicky efektívneho plnenia záväzkov Slovenskej republiky v sektore dopravy.

90. Zásadná pripomienka k čl. III., novelizačný bod 25

Novelizačný bod 25 žiadame upraviť nasledovne:

„25. V § 14a ods. 3 písm. b) znie:

„a) motorový benzín s objemom bioetanolovej zložky minimálne 9%; na účely tohto zákona sa bioetanolovou zložkou rozumie bioetyltercbutyléter alebo zmes bioetyltercbutylétera a bioetanolu, pričom zmes musí obsahovať podiel bioetyltercbutylétera najmenej 3%.“.

Odôvodnenie:

Navrhujeme ponechať pôvodné znenie zákona, ktoré jasne a špecificky stanovuje povinnosť primiešavania bioetanolovej zložky do motorového benzínu. Primiešavanie bioetanolu predstavuje najdostupnejší, najekonomickejší a technologicky overený nástroj pre plnenie cieľov v oblasti zvyšovania podielu obnoviteľných zdrojov energie v doprave. Aj vzhľadom na súčasné a budúce požiadavky dekarbonizácie dopravy je primiešavanie bioetanolu naďalej kľúčovým a nevyhnutným riešením na splnenie stanovených cieľov. Zachovaním povinnosti primiešavať bioetanol sa zamedzí riziku, že dodávateľia palív budú primiešavať menej udržateľných pohonných látok a teda menej obnoviteľnej energie do benzínu.

Novelizačný text žiadame vypustiť z dôvodu, že uvedené by znamenalo nasledovné:

- Na trh v SR by sa uvádzali motorové benzíny s nižším minimálnym objemom udržateľného paliva ako je tomu v súčasnosti, teda by táto úprava znamenala, že by mohli povinné subjekty v podstate uvádzať na trh len benzíny E5. Na základe platného znenia zákona č. 309/2009 Z. z. je zavedená povinnosť uvádzať na trh benzín s obsahom biopaliva do 10% v/v (E10) a za tým účelom bola aj upravená definícia bioetanolového ekvivalentu, ktorá jasne definuje, že ide o zmes bioetanolu a etyl-terc-butylétera (ETBE), ktorý sa tiež ako taký, vo forme bioETBE, považuje za udržateľnú látku. Ak by sa teda toto znenie upravilo tak, ako sa to navrhuje, znamenalo by to, že na trh v SR by sa vlastne uvádzali len benzíny s obsahom biopaliva max. 5% v/v (E5), čo predpokladáme, že nie je cieľom novely predmetného zákona.

- Podľa prílohy III smernice EP a Rady (EÚ) 2023/2413, ktorou sa mení smernica (EÚ) 2018/2001, nariadenie (EÚ) 2018/1999 a smernica 98/70/ES, pokiaľ ide o podporu energie z obnoviteľných zdrojov (ďalej len „smernica REDIII“) sa v prípade biopaliva, ktorým je ETBE, znižuje objem jeho obnoviteľnej časti, a to z 37% na 33%.

- Čo sa teda týka úpravy ustanovenia týkajúceho sa povinnosti na minimálny objem biopaliva v motorových benzínoch, sme toho názoru, že nie je v tomto smere možné pri legislatívnej úprave použiť rovnaký prístup ako je tomu pri formulácii minimálneho objemu biopaliva v motorovej naftě.

91. Zásadná pripomienka k čl. III., novelizačný bod 26 a 27

Novelizačný bod 26 žiadame upraviť nasledovne:

„26. V § 14a ods. 4 písm. c) znie:

„c) najneskôr do 15. mája roku nasledujúceho po kalendárnom roku podať elektronicky ministerstvu ročnú správu o plnení:

1. referenčných hodnôt pri uvádzaní pohonných látok na trh podľa odseku 1 a § 14f ods. 2,

2. povinnosti primiešavať udržateľné pohonné látky podľa odseku 3.“.

Súčasne, v nadväznosti na navrhovanú úpravu, žiadame vypustiť novelizačný bod 27. Ostatné novelizačné body sa primerane prečísľujú.

Odôvodnenie:

Znenie § 14a ods. 4 písm. c) žiadame upraviť z dôvodu, aby povinné subjekty v rámci jednej ročnej správy reportovali Ministerstvu hospodárstva SR plnenie cieľov podľa § 14a ods. 1, §14a ods. 3 a súčasne aj podľa § 14f ods. 2, čím sa zníži administratívna záťaž pre dotknuté povinné subjekty, keďže by nebolo potrebné predkladať dotknutými subjektmi, okrem ročnej správy aj štvrtročné správy o povinnosti premiešať udržateľné pohonné látky.

92. Pripomienka k čl. III., - vloženie nového novelizačného bodu

V odseku 6 paragrafu 14a navrhujeme rozšíriť rozsah výnimky aj na povinnosti podľa §14a ods. 10 a povinnosti podľa §14f ods. 2 podľa odkaz na paragraf 14f ods. 2. odseku 6 paragrafu 14a znie:

„Povinnosti podľa odsekov 1, a 3, 10 a podľa §14f ods. 2 sa nevzťahujú na“

Odôvodnenie:

Legislatívno-technická pripomienka. Cieľom je zamedziť akýmkoľvek pochybnostiam pri interpretácii zákona a zároveň zladenie so súčasnou praxou, kedy sa napr. pri dodávke motorovej nafty určenej na použitie pre ozbrojené sily neaplikuje ani základná povinnosť primiešavať udržateľné pohonné látky podľa §14a ods. 1 a neaplikujú sa ani ďalšie nadväzujúce povinnosti napr. podľa nového odseku 10 §14a alebo podľa §14f.

93. Zásadná pripomienka k čl. III., - vloženie nového novelizačného bodu

V odseku 6 paragrafu 14a navrhujeme za písm. f) doplniť nové písm. g), ktoré znie:

g) 100-percentné biopalivo

Odôvodnenie:

B100 a HVO100 sú 100% biopalivá, čo znamená, že majú 100% podiel udržateľnej pohonnej látky. Cieľom je vyriešiť súčasný problém v praxi, kedy je sa aplikuje povinnosť primiešavať do paliva HVO100 aj 6,9% FAME. B100 aj HVO100 budú súčasťou podávaných správ o plnení povinnosti, avšak budú vyňaté z povinnosti primiešavať FAME a povinnosti plnenia referenčných hodnôt. Pre vylúčenie pochybností, ministerstvo zohľadní príspevok obnoviteľnej energie 100% biopalív uvedených na trh do plnenia referenčných hodnôt podľa §14a ods. 1, ods. 10 a §14f ods. 2.

94. Zásadná pripomienka k čl. III., novelizačný bod 30

Navrhujeme zachovať hodnotu stropu pre biopalivá a plynné palivá z biomasy podľa prílohy č. 1 časť B vo výške 1,76% a zdôrazniť, že sa jedná o hodnotu pred jej dvojnásobným započítaním. Novelizačný bod 30 navrhujeme upraviť nasledovne:

V §14ods. 9 pís. b) znie:

b. biopalív a plyných palív z biomasy podľa prílohy č. 1 časti B., najviac však do výšky 1,76% z celkového energetického obsahu motorovej nafty a motorového benzínu, stlačeného zemného plynu a skvapalneného zemného plynu uvedeného na trh, pred ich dvojnásobným započítaním

Odôvodnenie:

Cieľom pripomienky je explicitne v zákone vyjadriť, že limit 1,76% sa aplikuje na energiu z biopalív z biomasy podľa prílohy č. 1 časti B. pred jej zdvojnásobením. Okrem toho navrhujeme ponechanie pôvodnej hodnoty stropu vo výške 1,76 % pre biopalivá a plynné palivá z biomasy podľa prílohy č. 1 časti B, nakoľko akékoľvek jeho zvýšenie považujeme

v súčasnosti za neopodstatnené z dôvodu nedostupnosti surovín pre výrobu plyných palív zo surovín uvedených v prílohe č. 1 časti B. Pri posudzovaní plnenia celkového podielu OZE v doprave Európska Komisia nezohľadňuje obnoviteľnú energiu pochádzajúcu z obnoviteľných palív nad stanovený strop podľa smernice Z hľadiska reportovania množstva OZE energie v doprave v rámci eurostatu (SHARES2023) možno uviesť, že plnenie OZE energie nad platné capy (1G biopalivá a IX-B biopalivá) sa nezapočítava do podielu OZE energie (čítateľ), avšak započítava sa ako fosílna energia, ktorá navyšuje celkové množstvo energie spotrebovanej v doprave (menovateľ). Inak povedané, akákoľvek energia dodaná nad schválené limity v smernici sa započítava ako fosílna a preto má skôr negatívny dopad na vykazovanie plnenia na úrovni členského štátu. Aktuálne nie sú k dispozícii jasné pravidlá pre certifikáciu nových surovín z prílohy č. 1 časti B, ktorý bol rozšírený o plodiny pestované na veľmi znehodnotenej pôde a dočasné plodiny, ako sú medziploidy a krycie plodiny a ktoré by mohli v budúcnosti slúžiť ako vhodná surovina pre výrobu biopalív a plyných palív. Na základe vyššie uvedeného máme za to, že navýšenie hodnoty stropu by malo nastať v prípade preukázateľne vyššej dostupnosti surovín, resp. možnosti ich certifikácie a uznania ich dostupnosti aj z hľadiska Európskej Komisie, tak ako je správne uvedené v navrhovanom znení v § 14a odsek 13. Zvýšenie stropu v súčasnosti preto považujeme za predčasné a malo by byť previazané so súhlasom Európskej Komisie.

95. Pripomienka k čl. III., novelizačný bod 32

Navrhujeme objasniť ako sa bude počítat a certifikovať energia z obnoviteľných zdrojov nebiologického pôvodu, prípadne doplniť splnomocňujúce ustanovenie pre MH SR, aby dodatočne upravilo spôsob započítavania energie z obnoviteľných zdrojov nebiologického pôvodu (RFNBO).

Odôvodnenie:

Dôležité bude zabezpečiť správny výpočet a certifikáciu energie z obnoviteľných zdrojov nebiologického pôvodu (RFNBO) ak budú považované za medziprodukt. Komisia prijala usmernenie, ktoré upravuje spôsob započítavania RFNBO vodíka priamo do produktov vyrobených v rafinérii. Dôležité bude nastavenie mass-balancing energie pochádzajúcej z HVO, ak bude vyrobené napr. zo surovín uvedených v prílohe č. 1 časti A a RFNBO vodíka.

96. Zásadná pripomienka k čl. III., novelizačný bod 32

Návrh novelizačného bodu 32 žiadame upraviť nasledovne:

„d) kvapalných a plyných palív z obnoviteľných zdrojov nebiologického pôvodu dvojnásobne aj vtedy ak boli použité ako medziprodukt na výrobu motorovej nafty, motorového benzínu alebo biopalív za predpokladu, že sa zníženie emisií skleníkových plynov dosiahnuté používaním palív z obnoviteľných zdrojov nebiologického pôvodu nezapočítava do výpočtu úspor emisií skleníkových plynov biopalív.“

Odôvodnenie:

Ide o transpozíciu čl. 25 ods. 2 písm. a) a čl. 27 ods. 2 písm. a) smernice REDIII, kde sa uvádza, že pri výpočte minimálnych podielov uvedených v čl. 25 ods. 1 prvom pododseku a) bode i) a písm. b) sa podiel palív z obnoviteľných zdrojov nebiologického pôvodu považuje za dvojnásobok ich energetického obsahu.

97. Zásadná pripomienka k čl. III., novelizačný bod 34

V novelizačnom bode 34 žiadame písmeno g) upraviť nasledovne:

„g) obnoviteľného plynu použitého v doprave deklarovaného zárukou pôvodu obnoviteľného plynu obsahujúcou potvrdenie o udržateľnosti podľa § 14b, započíta držiteľovi, ktorý záruku pôvodu pre obnoviteľný plyn na účely plnenia referenčnej hodnoty zruší.“

Odôvodnenie:

Ustanovenie je potrebné upraviť v nadväznosti na úpravu uvedenú k návrhu na vloženie nového novelizačného bodu 36, t. j. doplnenie § 14a ods. 9 o nové písmeno k).

98. Zásadná pripomienka k čl. III., novelizačný bod 34

V novelizačnom bode 34 žiadame písmeno h) upraviť nasledovne:

„h) pokročilých biopalív a plyných palív vyrobených z biomasy podľa prílohy č. 1 časti A. 1,2-násobne a kvapalných a plyných palív z obnoviteľných zdrojov nebiologického pôvodu 1,5-násobne, ak sú tieto pokročilé biopalivá, plyné palivá a kvapalné a plyné palivá z obnoviteľných zdrojov nebiologického pôvodu dodávané leteckej a námornej doprave.“

Odôvodnenie:

Ide o legislatívno-technickú úpravu tak, aby bolo zrejmé, že sa problematika zohľadňovania energetického obsahu na plnenie cieľa podľa § 14a ods. 1 týka pokročilých biopalív, plyných palív a kvapalných a plyných palív z obnoviteľných zdrojov nebiologického pôvodu, ktoré boli dodané leteckej a námornej doprave.

99. Zásadná pripomienka k čl. III., novelizačný bod 35

Novelizačný bod 35 navrhujeme upraviť nasledovne:

V § 14a sa odsek 9 dopĺňa písmenom i), ktoré znie:

i) kreditov uplatnených podľa § 14cb. Energetický obsah kreditov podľa §14c až §14cb sa započítava štvornásobne.

Odôvodnenie:

Navrhujeme doplniť priamo do textu, že energetický obsah elektriny vyrobenej z obnoviteľných zdrojov využitej v doprave, vrátane kreditov ktoré k nej prislúchajú podľa §14c, je možné započítať 4-násobne.

100. Zásadná pripomienka k čl. III., - vloženie nového novelizačného bodu

Za písm. i) navrhujeme doplniť nové písmeno j) s nasledujúcim textom:

„j) „prevedenej časti plnenia referenčných hodnôt podľa §14cc. pri prevode časti plnenia referenčných hodnôt upraveného podľa §14cc sa aplikujú ustanovenia o započítavaní energetického obsahu podľa tohto odseku primerane“

Odôvodnenie:

Cieľom pripomienky je predísť prípadnej nesprávnej interpretácii ustanovení zákona, kedy by sa pri prevode časti plnenia referenčných hodnôt z obnoviteľného paliva, na ktoré sa vzťahuje niektorý z multiplikátorov podľa ods. 9, nebolo možné tento multiplikátor aplikovať. Na energiu prevedenú medzi dodávateľmi palív podľa §14cc sa uplatňujú príslušné multiplikátory rovnako ako v prípade priameho dodania paliva na trh.

101. Zásadná pripomienka k čl. III., - vloženie nového novelizačného bodu

Za novelizačný bod 35 žiadame vložiť nový novelizačný bod 36, ktorý znie:

„36.

„j) fosilného paliva vyrobeného z odpadu,

k) bioplyn, ktorý nebol spotrebovaný v doprave a bol vyrobený v Slovenskej republike, a ak je tento bioplyn deklarovaný zárukou pôvodu obnoviteľného plynu a potvrdením o udržateľnosti podľa § 14b, pričom záruku pôvodu pre obnoviteľný plyn jej držiteľ, na účely plnenia referenčnej hodnoty, zruší.“

Ostatné novelizačné body sa primerane prečísľujú.

Odôvodnenie:

Doplnenie nového písmena j) žiadame z dôvodu transpozície čl. 25 (3) prvý pododsek smernice REDIII ako aj z dôvodu právnej istoty, a to že podľa nášho názoru z textu ustanovenia § 14a nie je automaticky zrejmé, že použitie fosilného paliva vyrobeného z odpadu je možné zohľadniť na plnenie cieľa podľa § 14a ods. 1.

Doplnenie nového písmena k) žiadame z dôvodu transpozície čl. 25 ods. 2 písm. b) smernice REDIII, a to s cieľom poskytnutia dodatočného stimulu na výrobu bioplynu v SR, čo je v súlade s EÚ cieľmi v oblasti bezpečnosti dodávok a podpory energetickej nezávislosti. Sme toho názoru, že podľa čl. 25 ods. 2 písm. b) smernice REDIII sa umožňuje, aby sa bioplyn, vyrobený v SR a dodávaný/vtláčaný do distribučnej siete pre zemný plyn, mohol zohľadniť na plnenie cieľa podľa § 14a ods. 1, pričom táto možnosť je nezávislá od konečného použitia/spotreby bioplynu, t. j. jeho použitie nie je naviazané len na dopravné účely, pričom na tento bioplyn musí byť vydaná záruka o pôvode a potvrdenie o udržateľnosti.

102. Zásadná pripomienka k čl. III., novelizačný bod 36

V novelizačnom bode 36, žiadame text odseku 10 upraviť nasledovne:

„(10) Právnická osoba alebo fyzická osoba, ktorá uvádza na trh pohonné látky s obsahom udržateľných pohonných látok je povinná plniť referenčnú hodnotu podľa § 14f ods. 2 písm. i) pričom z tejto hodnoty tvorí podiel palív z obnoviteľných zdrojov nebiologického pôvodu najmenej jeden percentuálny bod.“

Odôvodnenie:

Úprava sa navrhuje v nadväznosti na návrh uvedený k novelizačnému bodu 37. Súčasne ide o legislatívno-technické spravenie textu tak, aby bolo zrejmé, že cieľ uvedený v § 14f ods. 2 písm. i) sa od roku 2030 má plniť okrem

pokročilých udržateľných aj prostredníctvom príspevku RFNBO, teda ide kombinované plnenie cieľa podľa § 14f ods. 2 písm. i).

103. Zásadná pripomienka k čl. III., novelizačný bod 37

Novelizačný bod 37 žiadame upraviť nasledovne:

„37. V § 14a sa odsek 11 vypúšťa.“

Odôvodnenie:

Navrhovaná úprava je v súlade s čl. 25 ods. 1 písm. b) druhý pododsek smernice REDIII. Podľa navrhovanej úpravy by sa v § 14f ustanovili referenčné hodnoty plnenia energetického cieľa pre všetky druhy pokročilých udržateľných palív, t. j. referenčné hodnoty podľa § 14f ods. 2 budú pokrývať ako kvapalné pokročilé biopalivá tak aj plynné pokročilé biopalivá.

104. Zásadná pripomienka k čl. III., novelizačný bod 39

Znenie novelizačného bodu 39 žiadame upraviť nasledovne:

„39. „V §14a sa vpúšťajú odseky 12 a 14.““

Odôvodnenie:

V § 14a žiadame, okrem odseku 14, vypustiť aj odsek 12 z dôvodu, že uvedené informácie sú, podľa nášho názoru, v požadovanej miere dostupné pre Ministerstvo hospodárstva SR, a to v rámci Európskej databázy pre biopalivá (ďalej len „UDB“) do ktorej sú, resp. budú povinné vkladať údaje o udržateľných palivách všetky ekonomické subjekty, ktorí sú zapojené do reťazca životného cyklu udržateľných palív, t. j. subjekty od pestovateľov biomasy, výrobcov udržateľných palív (biopalív) až po osoby, ktoré udržateľné palivá uvádzajú na trh. Aj keď je zrejmé, že smernica REDIII v plnej miere neupravila v nadväznosti na povinnosť používať UDB všetky relevantné ustanovenie, a teda v zmysle smernice REDIII sa naďalej vyžaduje reportovanie údajov uvedených v § 14a ods. 12, sme toho názoru, že pretrvávajúce požiadavky na povinnosť samostatného oznamovania predmetných údajov predstavuje pre povinné subjekty zvýšenú administratívnu záťaž, keďže je možné uvedené údaje získať aj z UDB.

Reportovacia povinnosť podľa ods. 12 a podľa ods. 14 podľa nášho názoru stratila význam po tom, ako došlo k zriadeniu Európskej databázy pre biopalivá a národnej databázy SK BIO. Máme za to, že MH SR má k dispozícii všetky údaje potrebné pre posúdenie plnenia cieľov a posúdenie kritérií trvalej udržateľnosti.

105. Zásadná pripomienka k čl. III., - vloženie nového novelizačného bodu

Na konci §14a navrhujeme doplniť nový odsek, ktorý upravuje povinnosť ministerstva každoročne zverejňovať správu o podieloch obnoviteľných zdrojov energie v doprave

(XX) „Ministerstvo v spolupráci s vecne príslušnými ústrednými orgánmi štátnej správy vypracuje každoročne správu, ktorej obsahom sú údaje o celkovom predaji pohonných látok na dopravné účely a podiele pohonných látok vyrobených z obnoviteľných zdrojov energie uvedených na trh za predchádzajúci rok.

Správu za predchádzajúci rok zverejňuje ministerstvo na svojej webovej stránke najneskôr do 1. júna nasledujúceho kalendárneho roka.“

Odôvodnenie:

Cieľom návrhu je poskytnúť povinným subjektom priebežné údaje o dosiahnutom pokroku pri navyšovaní podielu obnoviteľných zdrojov energie v doprave ako aj jednotlivých sub-mandátov. Súčasné zverejňovanie informácií na eurostate je s oneskorením približne 2 roky (v roku 2025 boli zverejnené SHARES2023). Včasné údaje o dosahovanom pokroku umožnia zefektívniť plánovanie výrob a bilancovať spôsoby dosahovania cieľov.

106. Zásadná pripomienka k čl. III., novelizačný bod 44 a 45

Ako vyplýva z návrhu uvedeného v § 14ca a § 14c pre vydávanie kreditov v podstate platí, že:

- Ide o namerané množstvo elektriny, ktoré je spotrebované v nabíjacej stanici na nabíjanie elektrických vozidiel v bilančnom období,
- bilančným obdobím je kalendárny mesiac,
- kredit sa vydáva na každú nameranú 1 MWh elektriny,
- množstvo elektriny z obnoviteľných zdrojov energie je najviac v rozsahu celkového množstva elektriny odobranej elektriny v tejto nabíjacej stanici pre nabíjanie elektrických vozidiel v bilančnom období.

Ak sa však vychádza z praktických skúseností v súčasnosti, aktuálne množstvá, ktoré sa dodávajú na nabíjacej stanici na nabitie elektromobilu za kalendárny mesiac sú vo veľkej miere tak nízke, že nie je reálne, aby bol vydaný na jednu nabíjajúcu stanicu vydaný kredit v jednotke 1 MWh, keďže reálne bolo za mesiac dodané oveľa menšie množstvo elektriny ako je 1 MWh.

Vzhľadom na uvedené preto žiadame, aby ustanovenia upravujúce problematiku kreditného systému boli upravené tak, aby bolo možné ich reálne využitie v praxi, napríklad buď ustanoviť, aby sa kredity vydávali kumulatívne na všetky nabíjacie stanice, ktoré má držiteľ účtu v prevádzke/vlastníctve alebo aby sa jednotka kreditu znížila na kWh.

107. Zásadná pripomienka k čl. III., novelizačný bod 44

Vydávanie kreditov z obnoviteľnej elektrickej energie navrhujeme rozšíriť aj na prevádzkovateľov trolejbusovej dopravy. Do odseku §14c ods. 1 navrhujeme doplniť na koniec vetu:

Kredity sa ďalej vydávajú na množstvo elektriny z obnoviteľných zdrojov energie, ktoré bolo dodané do dopravy prevádzkovateľmi trolejbusovej dopravy, ktorí náležite preukáže množstvo nameranej elektrickej energie dodanej na prevádzku trolejbusov.

Odôvodnenie:

Kreditný systém týkajúci sa obnoviteľnej elektrickej energie navrhujeme rozšíriť aj na trolejbusy, resp. dopravné podniky, ktoré trolejbusy prevádzkujú. Dnes sa príspevok z prevádzky trolejbusov zohľadňuje v emisných správach a môžu byť súčasťou spoločného plnenia podľa súčasného §14c ods. 7 a ods. 8. Pre dopravné podniky predstavuje obchod s kreditmi možný dodatočný zdroj príjmov. Zároveň uľahčuje plnenie cieľov pre dodávateľov palív. Alternatívnou možnosťou je obnoviteľnú energiu dodanú prevádzkovateľmi trolejbusov previesť na dodávateľov palív aj prostredníctvom osobitného mechanizmu v §14cc. Pre účely započítavania emisných úspor už dnes existujem metodická pomôcka vydaná MŽP SR, ktorá hovorí o tom, ako sa má preukazovať množstvo elektriny dodanej do trolejbusov. https://www.minzp.sk/files/metodicka-pomocka_elektrina-trolejbusoch.pdf

108. Zásadná pripomienka k čl. III., novelizačný bod 45

Navrhujeme v zákone explicitne uviesť, že energiu z udržateľných pohonných látok je možné medzi povinnými osobami prevádzať bez ohľadu na to, či ide o povinné osoby podľa §14a ods. 2 písm. a) a písm. b), resp. bez ohľadu na to, či ide o dodávateľov plyných alebo tekutých palív. Do §14cc ods. 2 navrhujeme na koniec vložiť nasledovnú vetu:

Pri prevode časti plnenia referenčných sa nerozlišuje či ide o plnenie referenčnej hodnoty podľa §14a ods. 1 písm. a) alebo písm. b).

Odôvodnenie:

Kreditný mechanizmus má umožniť zdieľať časť plnenia medzi dodávateľmi plyných palív, ktorí nie sú limitované blending wallom a dodávateľmi tekutých palív, ktorí majú limitované možnosti plnenia referenčných hodnôt. V prípade, ak ciele podľa §14a ods. 1 ostávajú písm. a) a písm. b) ostávajú oddelené, je žiadúce predísť prípadným problémom v aplikačnej praxi a zamedziť pochybnostiam, že energiu z udržateľných pohonných látok je možné medzi povinnými osobami prevádzať bez ohľadu na to, či ide o povinné osoby podľa §14a ods. 1 písm. a) a písm. b). V prípade akceptovania návrhu na spojenie cieľov (pripomienka č. 1), táto pripomienka ostáva v platnosti pre §14a ods. 1 bez členenia na písmená.

109. Zásadná pripomienka k čl. III., novelizačný bod 54

Novelizačný bod 54 žiadame upraviť nasledovne:

„54. V § 14f odsek 1 znie:

„(1) Pokročilým biopalivom a pokročilým bioplynom sa na účely toho zákona rozumie biopalivo a bioplyn vyrobený zo surovín podľa prílohy č. 1, časť A, pričom na účely plnenia referenčnej hodnoty podľa odseku 2 sa jeho energetický obsah započítava dvojnásobne.“.

Súčasne navrhujeme zmeniť nadpis § 14f, ktorý znie „Pokročilé biopalivá a pokročilý bioplyn“

Odôvodnenie:

Úpravu navrhujeme v nadväznosti na zosúladenie s čl. 25 ods. 1 písm. b) smernice REDIII a na znenie čl. 27 ods. 2 písm. c) smernice REDIII, kde sa uvádza, že pri výpočte minimálnych podielov podľa čl. 25 ods. 1 prvom pododseku písm. a) bode i) a v písm. b) sa majú biopalivá a bioplyny vyrobené zo surovín uvedených v prílohe IX, t. j. vrátane časti A, považovať za dvojnásobok ich energetického obsahu.

110. Zásadná pripomienka k čl. III., novelizačný bod 55

Novelizačný bod 55 žiadame upraviť nasledovne:

V §14f znie nasledovne:

§14f pokročilé biopalivá a pokročilé bioplyny

(1) Pokročilým biopalivom a pokročilým bioplynom sa na účely tohto zákona rozumie biopalivo a bioplyn vyrobený zo surovín podľa prílohy č. 1, časť A, pričom na účely plnenia referenčnej hodnoty podľa odseku 2 sa jeho energetický obsah započítava dvojnásobne.

(2) Právnická osoba alebo fyzická osoba, na ktorú sa vzťahuje povinnosť podľa § 14a ods. 1., je povinná uvádzať na trh pohonnú látku s obsahom pokročilých biopalív a bioplynov minimálne v referenčnej hodnote vypočítanej z celkového energetického obsahu zmesi pohonných látok uvedených na trh, ktorá je:

f) 1,05 % pre roky 2025 a 2026,

g) 2,5 % pre roky 2027 a 2028,

h) 3,5 % pre rok 2029,

i) 5,5 % pre rok 2030.

Odôvodnenie:

Pripomienka nadväzuje na pripomienku, predmetom ktorej je návrh na spojenie cieľov pre dodávateľov tekutých a plyných palív. Cieľom pripomienky je explicitne v zákone vyjadriť, že splnenia stanovených referenčných hodnôt v ods. 2 sa posudzuje na základe energie z biopalív a bioplynov z biomasy podľa prílohy č. 1 časti A. po zdvojnásobení energetického obsahu pokročilých biopalív a bioplynov. Cieľom je predísť pochybnostiam o správnej interpretácii. Okrem uvedeného je cieľom pripomienky aj stanoviť správnu hodnotu plnenia mandátu podľa smernice REDIII, ktorá členským štátom ukladá plnenie kombinovaného mandátu pre pokročilé biopalivá a RFNBO vo výške spolu 5,5% v roku 2030 po ich dvojnásobnom započítaní. Z dôvodu, že navrhovateľ v §14a ods. 10 navrhuje upraviť mandát pre RFNBO vo výške 1percentuálneho, zostatkové plnenie kombinovaného mandátu podľa smernice REDIII je nutné prostredníctvom pokročilých biopalív dosiahnuť plnenie vo výške 4,5% po ich dvojnásobnom započítaní.

Navrhovaná úprava je v súlade s čl. 25 ods. 1 písm. b) druhý pododsek smernice REDIII. Uvedený návrh teda znamená, že v § 14f by sa ustanovili referenčné hodnoty plnenia energetického cieľa pre všetky druhy pokročilých udržateľných palív tak, že budú pokrývať ako kvapalné pokročilé biopalivá tak aj plyné pokročilé palivá (bioplyn).

111. Zásadná pripomienka k čl. III., novelizačný bod 57

Aktuálne znenie zákona nevymedzuje, ktoré osoby sú zapojené do životného cyklu udržateľnej pohonnej látky od okamihu jej výroby. Povinnosť podľa ods. 2 je naviazaná na okamih uvedenia udržateľnej pohonnej látky na trh, avšak nie všetky osoby zapojené do životného cyklu majú informáciu o tom, kedy tento moment nastal (napríklad ak palivo prechádza rukami obchodníka, ktorý ho neuvádza na trh). Navrhovateľovi odporúčame do ustanovení zákona vložiť definíciu osôb zapojených do životného cyklu udržateľnej pohonnej látky.

112. Zásadná pripomienka k čl. III., novelizačný bod 58

Novelizačný bod 58 žiadame vypustiť.

Odôvodnenie:

V nadväznosti na návrhy uvedené k § 14a ods. 4 písm. c) (novelizačné body 26 a 27) a k § 19 ods. 1 písm. p) považujeme navrhované znenie § 14g ods. 8 za nadbytočné.

Súčasne upozorňujeme na skutočnosť, že ak budú všetky relevantné subjekty zapojené do životného cyklu kvapalných a plyných palív z obnoviteľných zdrojov energie vkladať všetky relevantné údaje o udržateľnej pohonnej látke do UDB, máme za to, že vydávanie potvrdení o udržateľnosti (ďalej len „PoS“), tak ako je tomu doteraz, bude už irelevantné.

113. Zásadná pripomienka k čl. III., novelizačný bod 59

V súvislosti so skutočnosťou upravenou v § 14ga ods. 4, na základe čoho už bude potrebné údaje k udržateľným palivám vkladať len do UDB, je otázkou, či bude nevyhnutné do času, kým nebude plne funkčná UDB, vkladať údaje o udržateľnom leteckom palive (SAF) do databázy SK BIO, keďže UDB tieto údaje vyžaduje?

114. Zásadná pripomienka k čl. III., novelizačný bod 59

V § 14ga odseky 1 a 2 znejú:

„(1) Právnická osoba alebo fyzická osoba zapojená do životného cyklu kvapalných a plyných palív z obnoviteľných zdrojov a palív s obsahom recyklovaného uhlíka je povinná vkladať do databázy zriadenej Európskou komisiou (ďalej len „databáza Únie“) údaje potrebné na overenie dodržiavania požiadaviek podľa osobitného predpisu, 17k) a to najmä presné údaje o vykonaných transakciách a vlastnostiach udržateľnosti biomasy a kvapalných a plyných palív z obnoviteľných zdrojov a palív s obsahom recyklovaného uhlíka, ktoré sú predmetom transakcií, vrátane emisií skleníkových plynov počas ich životného cyklu, od ich miesta výroby až do momentu, keď sa v Únii uvedú na trh.

(2) Právnická osoba lebo fyzická osoba podľa odseku 1 je povinná pri vkladaní údajov do databázy Únie postupovať spôsobom podľa osobitného predpisu. 17l).“.

Poznámky pod čiarou k odkazom 17k a 17l znejú:

„17k) Vyhláska Ministerstva životného prostredia č. 271/2011 Z. z., ktorou sa ustanovujú kritériá trvalej udržateľnosti a ciele na zníženie emisií skleníkových plynov z pohonných látok.

17l) Delegované nariadenie Európskej komisie , ktorým sa dopĺňa smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/2001, ďalším rozšírením rozsahu pôsobnosti údajov, ktoré sa majú zahrnúť do databázy Únie, aby zahŕňali relevantné údaje z miesta výroby alebo zberu surovín použitých na výrobu palív.“.

Odôvodnenie:

Text žiadame preformulovať tak, aby každému subjektu v biopalivovom reťazci, t. j. od dodávateľa biomasy cez jej spracovateľa, ktorým je napr. výrobca udržateľného paliva až po osobu, ktorá toto udržateľné palivo, či čisté alebo v zmesi s fosílnym palivom, uvádza na trh, bolo zrejme, že je povinný vkladať údaje do UDB. Je zrejme, že navrhovaný text je presná transpozícia z REDIII ale sme toho názoru, že jej cieľom je práve zaviazat členský štát, aby v národnej legislatíve jasne zadefinoval, že každá osoba zapojená do životného cyklu je povinná vložiť údaje do UDB. Nestačí túto povinnosť ustanoviť len pre osobu podľa § 14a ods. 2, ktorá si túto svoju povinnosť nedokáže splniť ak v UDB k biopalivu nemá údaje od všetkých predchádzajúcich stupňov v reťazci životného cyklu biopalív, či už kvapalných alebo plyných biopalív. Túto povinnosť aj pre ostatné subjekty treba zohľadniť aj v rámci pokút, ktoré by nemali byť udeľované len pre osoby podľa § 14a ods. 2, ak nevložia potrebné údaje do UDB.

115. Zásadná pripomienka k čl. III., novelizačný bod 59

Vzhľadom na to, že z návrhu § 14ga nie je podľa nášho názoru úplne zrejme, či udržateľné palivá, ktoré budú certifikované v schéme SK BIO budú plne akceptované aj v rámci UDB. Je preto potrebné jednoznačne upraviť, aby udržateľné palivá certifikované v rámci SK BIO boli považované za udržateľné aj v UDB, a to najmä v časovom období od nadobudnutia plnej funkcionality UDB (§ 14ga ods. 4) do lehoty uvedenej v § 18o, keďže aktuálne nastavenia UDB neumožňujú presúvania udržateľných palív medzi jednotlivými schémami, aj keď v súčasnosti je to v praxi možné.

Odôvodnenie:

Je potrebné aby bol vytvorený dostatočný časový priestor ako na doužívanie biomasy slúžiacej na výrobu biopaliva, ktorá je certifikovaná v schéme SK BIO, tak aj na doužívanie hotového biopaliva certifikovaného v schéme SK BIO, pričom je potrebné zohľadniť aby bol v podmienkach SR vytvorený dostatočný objem suroviny v dobrovoľnej schéme. Vyššie uvedené žiadame z dôvodu, aby sa predišlo k ekonomickým stratám pre všetky dotknuté subjekty, keďže po určenom termíne bude biopalivo certifikované v SK BIO nepoužiteľné z dôvodu, že nebude považované za udržateľné.

116. Zásadná pripomienka k čl. III., novelizačný bod 59

Znenie §14ga ods. 4 v novelizačnom bode 59 navrhujeme upraviť nasledovne:

„(4) Po zverejnení oznámenia ministerstvom životného prostredia na svojom webovom sídle, že databáza Únie je plne funkčná, právnická osoba alebo fyzická osoba podľa § 14g ods. 2 nie je povinná ďalej vkladať údaje do elektronickej evidencie palív v doprave. Do momentu zverejnenia oznámenia ministra životného prostredia podľa predchádzajúcej vety sa povinnosti uvedené v odseku 1 a 2 nevykonávajú.“

Odôvodnenie:

Cieľom návrhu je umožniť odklad povinnosti vkladať údaje do Európskej databázy biopalív, ktorá v súčasnosti nie je plne funkčná a aktuálne nie je jasné, kedy plne funkčná bude (predpoklad k 1.1.2026). Cieľom je predísť situácii, kedy by sa povinnosť mala vykonávať, resp. povinným osobám by hrozili sankcie za nesplnenie povinnosti, no zároveň by Európska databáza biopalív nebola funkčná. Ministerstvu životného prostredia sa týmto návrhom umožní naviazať povinnosť na moment, kedy sa databáza stane plne funkčnou.

117. Zásadná pripomienka k čl. III., novelizačný bod 66

Novelizačný bod 66 navrhujeme vypustiť.

Odôvodnenie:

Nesúhlasíme s vypustením ods. 4 z §14i. Odobratie možnosti preukazovať kritériá trvalej udržateľnosti vyhlásením pestovateľa zásadným spôsobom skomplikuje súčasnú prax pri výrobe bioplynu z poľnohospodárskych plodín (napr. siláž) a následnej spotreby bioplynu na výrobu elektriny a tepla. Zrušenie tejto možnosti vytvorí ďalšie byrokratické povinnosti pre dodávateľov vstupných materiálov do bioplynových staníc.

118. Zásadná pripomienka k čl. III., novelizačný bod 71

Novelizačný bod 71 znie:

„V § 16 ods. 1 písmená ab) až ag) znejú:

„ab) právnická osoba alebo fyzická osoba, ktorá nepredloží ročnú správu podľa § 14a ods. 4 písm. c),

ac) odborne spôsobilá osoba na účely overovania výpočtu, ktorá poruší povinnosť podľa § 14d ods. 12,

ad) právnická osoba alebo fyzická osoba, ktorá nesplní povinnosť podľa § 14f ods. 2,“.

Doterajšie písmená ah) až aq) sa označujú ako písmená ae) až an).

Odôvodnenie:

Legislatívno-technická úprava v nadväznosti na úpravu navrhovanú v novelizačnom bode 39 ako aj z dôvodu, že sa upravuje samostatná výška sankcie za neplnenie referenčnej hodnoty podľa § 14f ods. 2.

119. Zásadná pripomienka k čl. III. – vloženie nových novelizačných bodov

Za novelizačný bod 71 navrhujeme vložiť nové novelizačné body 72 až 75, ktoré znejú:

„72. V § 16 ods. 2 písm. a) sa slová „ah) až am)“ nahrádzajú slovami „ae) až aj)“.

73. V § 16 ods. 2 písm. b) sa slovo „ap)“ nahrádza slovom „am)“

74. V § 16 ods. 3 písm. a) sa slová „ad)“ nahrádza slovom „ab)“.

75. V § 16 ods. 3 písm. b) sa slová „ae) a aq)“ nahrádzajú slovami „ab), ac) a an)“.

Doterajšie novelizačné body sa primerane prečísľujú.

Odôvodnenie:

Legislatívno-technická úprava v nadväznosti na návrh uvedený vyššie.

120. Zásadná pripomienka k čl. III., novelizačný bod 74

Znenie novelizačného bodu 74 žiadame upraviť nasledovne:

„V § 16 ods. 3 písmeno d) znie:

„d) vypočítanú ako súčin energetického obsahu udržateľnej pohonnej látky neuvedenej na trh v MJ a sumy 0,08 eura za správny delikt podľa odseku 1 písm. t) a ad)“.

Odôvodnenie:

Legislatívno-technická úprava v nadväznosti na návrh uvedený k novelizačnému bodu 71. Súčasne navrhujeme upraviť výšku pokutu za neplnenie povinnosti podľa § 14a ods. 10 a § 14f ods. 2, keďže pôvodne navrhovanú pokutu, najmä vo vzťahu k povinnosti podľa § 14a ods. 10 považujeme za neadekvátne vysokú až likvidačnú.

121. Zásadná pripomienka k čl. III., novelizačný bod 75

Znenie novelizačného bodu 75 žiadame upraviť nasledovne:

„V § 16 ods. 3 písm. e) znie:

„e) za správny delikt podľa odseku 1 písm. aa), a to vypočítanú ako súčin energetického obsahu udržateľnej pohonnej látky neuvedenej na trh a sumy

1. 0,06 eura ak právnická osoba alebo fyzická osoba splní povinnosť do 11,99% energetického obsahu udržateľnej pohonnej látky,

2. 0,04 eur ak právnická osoba alebo fyzická osoba splní povinnosť od 12% do 15,99% energetického obsahu udržateľnej pohonnej látky,
3. 0,02 eur ak právnická osoba alebo fyzická osoba splní povinnosť od 16% energetického obsahu udržateľnej pohonnej látky,“.

Odôvodnenie:

Vzhľadom na to, že plnenie povinnosti podľa § 14a ods. 1 predstavuje pre povinné subjekty značnú finančnú záťaž žiadame upraviť pokutu za neplnenie tohto cieľa. Zároveň sme toho názoru, že ako doterajšia výška pokuty tak aj navrhovaná výška pokuty je jednak likvidačná a jednak vôbec nezohľadňuje mieru investícií subjektu v súvislosti plnením povinnosti podľa § 14a ods. 1. Vzhľadom na uvedené preto navrhujeme výšku pokút upraviť diferencovaným spôsobom, čiže subjektom, ktoré plnia cieľ podľa § 14a ods. 1 vo vyššej miere, bude v prípade nesplnenia povinnosti podľa § 14a ods. 1 uložená nižšia pokuta ako subjektu, ktorý cieľ neplní napríklad vôbec. Máme za to, že takýto spôsob ukladania pokút je spravodlivý vo vzťahu k výške nákladov potrebných na plnenie cieľa podľa § 14a ods. 1, keďže náklady na nákup obnoviteľných zdrojov energie sú finančne oveľa náročnejšie ako sú náklady na nákup fosílnych palív.

122. Zásadná pripomienka k čl. III. – vloženie nových novelizačných bodov

Za novelizačný bod 75 navrhujeme vložiť nové novelizačné body 76 až 78, ktoré znejú:

„76. V § 16 ods. 3 písm. f) sa slovo „an)“ nahrádza slovom „ak)“.

77. V § 16 ods. 3 písm. g) sa slovo „ao)“ nahrádza slovom „al)“.

78. V § 16 sa vkladá nový odsek 4, ktorý znie:

„(4) Tomu, kto sa dopustil súčasne viac ako jedného správneho deliktu podľa odseku 1 písm. t), aa) a ad), uloží slovenská inšpekcia úhrnnú pokutu, ktorá sa podľa toho ustanovenia uloží najviac však do výšky od 20 000 000 eur do 50 000 000 eur.“.

Doterajšie novelizačné body sa primerane prečísľujú.

Odôvodnenie:

Legislatívno-technická úprava v nadväznosti na návrh uvedený k novelizačnému bodu 71. Súčasne žiadame upraviť maximálnu výšku pokuty, ktorú môže uložiť Slovenská inšpekcia právnickej alebo fyzickej osobe za správny delikt podľa § 16 ods. 1 písm. t), písm. aa) a písm. ad).

123. Zásadná pripomienka k čl. III., novelizačný bod 77

V novelizačnom bode 77 v § 18o ods. 1 znie:

„(1) Potvrdenie o udržateľnosti podľa § 14b ods. 1 možno od 1. júla 2026 vydať len pod dohľadom dobrovoľného alebo vnútroštátneho certifikačného systému uznaného Európskou komisiu, a to právnickou osobou alebo fyzickou osobou, ktorá je výrobcom udržateľnej pohonnej látky v Slovenskej republike.“

Odôvodnenie:

Ustanovenie navrhujeme upraviť z nasledovných dôvodov:

- je potrebné aby bol vytvorený dostatočný časový priestor ako na doužívanie biomasy slúžiacej na výrobu biopaliva, ktorá je certifikovaná v schéme SK BIO tak aj na doužívanie hotového biopaliva certifikovaného v schéme SK BIO, pričom je potrebné zohľadniť aby bol v podmienkach SR vytvorený dostatočný objem suroviny v dobrovoľnej schéme,

- aby bol vytvorený dostatočný časový priestor na uskutočnenie certifikácie pre tie dotknuté subjekty, ktoré sú v súčasnosti certifikované len v schéme SK BIO.

Súčasne sme toho názoru, že za účelom určenia definitívneho termínu uvedeného v odseku 1 Podľa je nevyhnutné dostatočne zanalyzovať objemy surovín a biopalív, ktoré sú v schéme SK BIO a až následne určiť konečný termín.

Vyššie uvedené žiadame z dôvodu, aby sa predišlo k ekonomickým stratám pre všetky dotknuté subjekty, keďže po určenom termíne bude biopalivo certifikované v SK BIO nepoužiteľné keďže nebude považované za udržateľné.

124. Zásadná pripomienka k čl. III., novelizačný bod 77

V novelizačnom bode 77 v § 18o žiadame vložiť nový odsek 2, ktorý znie:

„(2) Potvrdenie o udržateľnosti podľa § 14b ods. 1 možno od 31. decembra 2026 vydať len pod dohľadom dobrovoľného alebo vnútroštátneho certifikačného systému uznaného Európskou komisiou, a to právnickou osobou alebo fyzickou osobou podľa § 14a ods. 2.“.

Doterajšie odseky 2 až 5 sa primerane prečísľujú.

Odôvodnenie:

Ustanovenie navrhujeme upraviť z nasledovných dôvodov:

- je potrebné aby bol vytvorený dostatočný časový priestor ako na doužívanie biomasy slúžiacej na výrobu biopaliva, ktorá je certifikovaná v schéme SK BIO tak aj na doužívanie hotového biopaliva certifikovaného v schéme SK BIO, pričom je potrebné zohľadniť aby bol v podmienkach SR vytvorený dostatočný objem suroviny v dobrovoľnej schéme,

- aby bol vytvorený dostatočný časový priestor na uskutočnenie certifikácie pre tie dotknuté subjekty, ktoré sú v súčasnosti certifikované len v schéme SK BIO.

Súčasne sme toho názoru, že za účelom určenia definitívneho termínu uvedeného v odseku 1 Podľa je nevyhnutné dostatočne zanalyzovať objemy surovín a biopalív, ktoré sú v schéme SK BIO a až následne určiť konečný termín.

Vyššie uvedené žiadame z dôvodu, aby sa predišlo k ekonomickým stratám pre všetky dotknuté subjekty, keďže po určenom termíne bude biopalivo certifikované v SK BIO nepoužiteľné keďže nebude považované za udržateľné.

125. Zásadná pripomienka k čl. III., novelizačný bod 77

V novelizačnom bode 77 sa v § 18o dopĺňa odsek 6, ktorý znie:

„(6) Právnická osoba alebo fyzická osoba, ktorá je povinná plniť povinnosti podľa § 14c v znení zákona účinnom do 31. decembra 2025, nie je povinná do 31. mája 2026 postupovať podľa § 14c zákona v znení zákona účinnom do 31. decembra 2025.“.

Odôvodnenie:

Keďže podľa smernice REDIII sa správa o úrovni tvorby emisií skleníkových plynov počas životného cyklu na jednotku energie z pohonnej látky a dodávanej energie posledný krát predkladá za rok 2024, je potrebné doplniť ustanovenie na základe ktorého je zrejma uvedená skutočnosť.

126. Zásadná pripomienka k čl. III., - vloženie nových novelizačných bodov

Za novelizačný bod 77 navrhujeme vložiť nové novelizačné body 78 a 79, ktoré znejú:

„78. V § 19 odsek 1 sa dopĺňa písmenami p) a q), ktoré znejú:

„p) vzor ročnej správy o plnení referenčných hodnôt pri uvádzaní pohonných látok na trh a o plnení povinnosti primiešavania udržateľných pohonných látok podľa odseku 3, ktorý zverejní ministerstvo na svojom webovom sídle.“.

79. V § 19 sa dopĺňa odsek 3, ktorý znie:

(3) Za účelom plnenia referenčnej hodnoty podľa § 14a ods. 1 ustanoví Ministerstvo hospodárstva SR elektronickú platformu (informačný systém) upravujúcu problematiku vydávania kreditov z udržateľných palív.“.

Doterajšie novelizačné body sa primerane prečísľujú.

Odôvodnenie:

Úprava súvisí s návrhmi uvedenými k § 14a ods. 4 písm. c). Sme toho názoru, že na základe doterajšej praxe, ako aj z dôvodu zachovania právnej istoty pre povinné osoby, je nevyhnutné a kľúčové jednoznačne ustanoviť najmä spôsob výpočtu plnenia referenčnej hodnoty podľa § 14a ods. 1 a § 14f ods. 2 a tiež systém na kontrolu plnenia povinnosti podľa § 14a ods. 3. V porovnaní s platným znením zákona je výpočet plnenia cieľov v oblasti obnoviteľnej energie z dopravy ustanovený v smernici REDIII obšírnejší a komplikovanejší. Z toho dôvodu je nevyhnutné, aby každý subjekt postupoval pri výpočte rovnakým spôsobom, a to s cieľom čo najviac eliminovať riziko ukladania pokuty za neplnenie príslušných cieľov, ktoré môže vzniknúť, ak všetky dotknuté subjekty nebudú pri výpočte postupovať rovnakým spôsobom.

Súčasne navrhujeme doplniť v § 19 splnomocňovacie ustanovenie pre Ministerstvo hospodárstva SR na základe ktorého by bolo možné vytvoriť spoločnú elektronickú platformu (informačný systém) upravujúcu problematiku vydávania kreditov, ktoré by bolo možné použiť na plnenie referenčných hodnôt podľa § 14a ods. 1, a to nielen na obnoviteľnú elektrinu ale aj na ďalšie kvapalné a/alebo plynné udržateľné palivá.

127. Zásadná pripomienka k čl. III., novelizačný bod 77

Za §18o navrhujeme vložiť nový paragraf §18p v znení:

„§18p Prechodné ustanovenia k úpravám účinným od 1. septembra 2026

„(1) Ministerstvo je povinné najneskôr do 31.9.2026 vytvoriť podmienky na začlenenie prevodu časti plnenia referenčných hodnôt podľa §14cc do kreditného systému podľa §14c až §14cb.“

Odôvodnenie:

Navrhujeme v zákone explicitne uviesť záväzok ministerstva aby v budúcnosti zlúčilo začlenilo kreditným systém upravený v §14c až §14cb so možnosťou prevádzať časť plnenia referenčných hodnôt podľa §14cc. V princípe sledujú oba systémy rovnaký účel. Dodávatelia tekutých palív, pre ktorých je plnenie ambiciózných cieľov najproblematickejšie najmä z dôvodu blending wallov, môžu pomocou oboch mechanizmov započítavať aj do svojho plnenia aj obnoviteľnú energiu v doprave, ktorú nedodali na trh priamo oni. Subjekty, ktoré už dnes rozvíjajú alternatívne technológie k tradičnej naftě a benzínu zase môžu zhodnotiť skutočnosť, že svojimi technológiami preplňujú ciele. Z dlhodobého hľadiska je žiaduce obe mechanizmy zlúčiť do jedného systému, aby sa používanie kreditov zefektívnilo, sprehľadnilo a ubudli administratívne povinnosti.

128. Zásadná pripomienka k čl. IV. – vloženie nového novelizačného bodu

V čl. IV sa pred sa za novelizačný bod 1 vkladajú nové body 2 a 3, ktoré znejú:

„2.“ V § 12 odsek 2 znie:

(2) Osvedčenie sa nevyžaduje pri výstavbe

a) decentralizovaného zdroja tepla pre objekt spotreby tepla s ročnou potrebou tepla12ba) do 30 MWh, ak objekt spotreby tepla nie je pripojený do sústavy tepelných zariadení držiteľa povolenia na rozvod tepla, ktorý zabezpečuje centralizované zásobovanie teplom, alebo

b) zariadenia na rozvod tepla, ktoré predstavuje rozšírenie, rekonštrukciu alebo modernizáciu existujúceho zariadenia na rozvod tepla v časti vymedzeného územia držiteľa povolenia na rozvod tepla alebo v území bezprostredne nadväzujúcom na vymedzené územie.“

Poznámka pod čiarou k odkazu 12ba znie:

„12ba) § 9 ods. 1 písm. b) tretí bod vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 453/2000 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia stavebného zákona.“

„3.“ V § 12 sa odsek 5 dopĺňa písmenom c), ktoré znie:

c) zvýšia náklady za teplo koncovým odberateľom, ktorým sa dodáva teplo z účinného centralizovaného zásobovania teplom.“

Nasledujúce body sa primerane prečísľujú.

Odôvodnenie:

K bodu 2:

Revidovaný článok 23 ods. 4 smernice 2018/2001 zaväzuje členské štáty pokúsiť sa o implementáciu aspoň dvoch opatrení zo širokého katalógu, ktorý ponúka. Slovenská republika bude pokračovať v už zavedených opatreniach, a to podpore pripájania budov k systémom účinného centralizovaného zásobovania teplom (čl. 23 ods. 4 písm. b) smernice a § 21 ods. 4 a 5 zákona) a podpore výroby bioplynu a jeho vtláčania do plynárenskej sústavy namiesto jeho využívania na výrobu elektriny (čl. 23 ods. 4 písm. i) a § 3a a nasl. zákona č. 309/2009 Z. z.). S politikou podpory pripájania budov k účinnému centralizovanému zásobovaniu teplom je potrebné zosúladiť aj proces výstavby nových zdrojov tepla v existujúcich systémoch centralizovaného zásobovania teplom. V SR je zavedený mechanizmus povinného pripájania k účinnému centralizovanému zásobovaniu teplom (§ 21 ods. 4 a 5). Tomu zodpovedajúcim spôsobom musí preto prebiehať aj príslušný povoloňovací proces, ktorý predchádza výstavbe (konanie o vydanie osvedčenia podľa § 12 zákona). Preto sa navrhuje, aby osvedčeniu nepodliehala výstavba decentralizovaného zdroja

tepla pre objekt spotreby tepla, ktorého projektovaná ročná potreba tepla nepresahuje 30 MWh, ak zároveň takýto objekt nie je pripojený k centralizovanému zásobovaniu teplom. Uvedené znamená, že ak sa bude budovať nový objekt spotreby tepla s vyššou projektovanou potrebou tepla s vlastným decentralizovaným zdrojom tepla, takýto zámer bude podliehať osvedčovaciemu procesu. Rovnako bude osvedčeniu podliehať aj výstavba decentralizovaného zdroja tepla pre objekt spotreby tepla, ktorý je pripojený k centralizovanému zásobovaniu teplom. V konaní sa bude následne posudzovať aj otázka prípadného splnenia podmienok povinného pripojenia a prednostného odberu tepla z účinného centralizovaného zásobovania teplom (§ 12 ods. 4 písm. h) zákona).

K bodu 3:

Vzhľadom na smernicou požadované prijatie opatrenia v podobe povinného pripájania budov k účinnému centralizovanému zásobovaniu (čl. 23 ods. 4 písm. b) smernice) je vhodné pripustiť odpojenie objektu spotreby tepla od účinného centralizovaného zásobovania len v krajných prípadoch, opačný prístup by totiž znamenal popretie zmyslu prijímaného opatrenia. Súčasné znenie zákona pripúšťa vydanie osvedčenia pre odpojenie len v prípade, ak sa nezhorší vplyv na životné prostredie (najmä v dôsledku vyšších emisií) a súčasne nezníži podiel tepla z obnoviteľných zdrojov alebo odpadového tepla v dodávke koncovému odberateľovi. To však nemožno považovať za postačujúce v dôsledku postupnej dekarbonizácie systémov centralizovaného zásobovania pri potrebe pokračujúceho zabezpečovania spoľahlivého a cenovo dostupného centralizovaného zásobovania. Preto sa navrhuje do procesu osvedčenia vložiť ďalšia požiadavka, ktorej splnenie bude vyhodnocované a vyžadované pre prípadné odpojenie sa od účinného centralizovaného zásobovania, a to požiadavka pre udržanie (nezvýšenie) nákladov za teplo koncovým odberateľom, ktorým sa dodáva teplo z účinného centralizovaného zásobovania teplom. Správny orgán preto nevydá osvedčenie ani v prípade, ak by sa v dôsledku výstavby zariadenia na výrobu tepla a zníženia odberu tepla z účinného centralizovaného zásobovania zvýšili náklady za teplo koncovým odberateľom. Správny orgán vychádza zo záverov správy z energetického auditu, ktorú musí na tieto účely predložiť žiadateľ o vydanie osvedčenia (§ 13 ods. 1 písm. a) piaty bod a písm. b) piaty bod zákona o tepelnej energetike).

129. Zásadná pripomienka k čl. IV. – vloženie nového novelizačného bodu

V čl. IV sa za novelizačný bod 1 vkladá nový bod 2, ktorý znie:

„2.“ V § 15 ods. 1 písm. c) sa vypúšťa slovo „účinného“ a slová „skončil odber tepla dohodou alebo na základe zákona z dôvodov podľa § 20 ods. 2 písm. d)“ sa nahrádzajú slovami „si časť tepla na vykurovanie alebo na prípravu teplej vody vyrába samostatne v decentralizovanom zdroji tepla“.“.

Nasledujúce body sa primerane prečísľujú.

Odôvodnenie:

Návrh nadväzuje na navrhované úpravy § 20 a umožňuje dojednanie dodávateľa s odberateľom na súbežnej dodávke tepla z centralizovaného zásobovania teplom a decentralizovaného zdroja tepla pokrývajúceho časť spotreby v budove. Týmto návrhom sa odstraňuje súčasná finančná diskriminácia tých spotrebiteľov tepla, ktorí nemajú decentralizovaný zdroj a platia všetky náklady súvisiace so zabezpečením špičkového tepla pre tento typ spotrebiteľov (rezerva zdrojov tepla, rezerva v nákupe palív a podobne)

130. Zásadná pripomienka k čl. IV. – vloženie nového novelizačného bodu

V čl. IV sa za bod 2 vkladá nový bod 3, ktorý znie:

„3“. V § 17 ods. 1 písmeno f) znie:

„f) poskytnúť koncovému odberateľovi, ktorý rozpočítava množstvo tepla dodaného v teplej vode konečnému spotrebiteľovi alebo fyzickej osobe alebo právnickej osobe, ktorá vykonáva činnosť podľa § 1 ods. 3 písm. c) údaje o celkovom množstve tepla spotrebovaného na ohrev teplej vody merané v mieste prípravy teplej vody centrálného zdroja teplej vody a objeme spotrebovanej teplej vody v rámci okruhu centrálného zdroja teplej vody.“.

Nasledujúce body sa primerane prečísľujú.

Odôvodnenie:

Povinnosť rozpočítavania nákladov na množstvo tepla dodaného v teplej vode sa pojmovo nemôže vzťahovať na dodávateľa, ktorý dodáva teplo v teplej vode, ale len na koncového odberateľa, ktorý dodané teplo rozpočíta konečným spotrebiteľom (obvykle správcu alebo spoločenstvo vlastníkov zastupujúce vlastníkov bytov a nebytových

priestorov v bytovom dome). Dodávateľ dodáva a meria teplo na prípravu teplej vody v mieste prípravy alebo na odbernom mieste (na päte domu) a nie v jednotlivých bytoch alebo nebytových priestoroch, medzi ktoré sa dodané teplo rozpočítava. Preto sa navrhuje nahradiť doterajšia povinnosť dodávateľa rozpočítavať náklady na množstvo tepla povinnosťou poskytnúť údaje potrebné na rozpočítanie koncovému odberateľovi.

131. Zásadná pripomienka k čl. IV. – vloženie nového novelizačného bodu

V čl. IV sa za bod 3 vkladajú nové body 4 až 6, ktoré znejú:

„4. V § 20 ods. 2 písmeno c) sa slová „splní podmienky podľa odseku 4“ nahrádzajú slovami „si prostredníctvom decentralizovaného zdroja tepla zabezpečí teplo vyrobené z obnoviteľných zdrojov energie v podiele aspoň o 20 % vyššom ako má jeho súčasný dodávateľ a uhradí dodávateľovi ekonomicky oprávnené náklady vyvolané odpojením odberateľa od sústavy tepelných zariadení dodávateľa.“.

5. V § 20 ods. 2 sa vypúšťa písmeno d).

6. V § 20 odsek 4 znie:

„(4) Skončiť odber tepla podľa odseku 2 písm. c) môže len koncový odberateľ, ktorý preukáže, že výstavbou decentralizovaného zdroja tepla zabezpečí vyššiu mieru plnenia požiadaviek na energetickú hospodárnosť objektu spotreby tepla.“.

Poznámka pod čiarou k odkazu 15 znie:

„15) § 3 ods. 1 zákona č. 555/2005 Z. z.“.

Nasledujúce body sa primerane prečísľujú.

Odôvodnenie:

Vypustenie možnosti skončenia odberu tepla v rámci účinného centralizovaného zásobovania v spojení s výstavbou decentralizovaného zdroja tepla nadväzuje na prijatie opatrenia povinného pripájania budov k účinnému centralizovanému zásobovaniu podľa čl. 23 ods. 4 písm. b) smernice. Umožniť jednoduché odpájanie objektov pripojeným k účinnému centralizovanému zásobovaniu by bolo v rozpore s touto požiadavkou smernice. Návrh nebráni výstavbe decentralizovaných zdrojov so súhlasom dodávateľa. V súlade s požiadavkou smernice (čl. 24 ods. 3) a zásadou prednosti energetickej efektívnosti (Energy Efficiency First) sa navrhuje, aby bolo odpojenie od centralizovaného zásobovania teplom podmienené preukázaním zabezpečenia vyššej miery plnenia požiadaviek na energetickú hospodárnosť objektu spotreby tepla.

132. Zásadná pripomienka k čl. IV., novelizačný bod 4

V § 21 ods. 4 zákona č. 657/2004 Z. z. sa v predvetí za slovné spojenie „vyšším ako 25 MW“ dopĺňa slovné spojenie „, ak nejde o účinné centralizované zásobovanie teplom,“.

Odôvodnenie:

Legislatívno-technické upresnenie a uvedenie do súladu s navrhovaným ustanovením § 21 ods. 3 písm. d). Súčasne, ak sa jedná o CZT, ktoré napĺňa kritériá účinného CZT, je to preukázaním skutočnosti, že prevádzkovateľ účinného CZT dosahuje podiely OZE alebo VÚKVET na výrobe tepla v určených minimálnych hodnotách, pričom do budúcnosti sa tieto kvalifikačné podiely na základe legislatívy EÚ sprísňujú.

133. Zásadná pripomienka k čl. IV. – vloženie nového novelizačného bodu

V § 38ae zákona č. 657/2004 Z. z. sa vypúšťa odsek 8.

Odôvodnenie:

Do 1.12.2022 podľa ustanovenia § 17 ods. 1 písm. b) Zákona o tepelnej energetike bol dodávateľ, ktorý dodáva teplo v teplej vode povinný merať množstvo dodanej teplej vody na odbernom mieste určeným meradlom, ak o to požiadali všetci odberatelia, ktorým dodávateľ dodáva teplú vodu z jedného spoločného miesta jej prípravy do jedného roka od doručenia žiadosti.

Novelou Zákona o tepelnej energetike od 1.12.2022 sa do zákona doplnilo prechodné ustanovenie § 38ae k úpravám účinným od 1.12.2022 a podľa ods. 8 tohto paragrafu je dodávateľ, ktorý dodáva teplo v teplej vode, povinný merať

množstvo dodanej teplej vody na odbernom mieste určeným meradlom podľa § 17 ods. 1 písm. b) (t.j. merať množstvo dodanej teplej vody na odbernom mieste určeným meradlom, ak o to požiadajú všetci odberatelia, ktorým dodávateľ dodáva teplú vodu z jedného spoločného miesta jej prípravy do jedného roka od doručenia žiadosti), od 1. januára 2025.

Z predmetného ustanovenia v § 38ae ods. 8 naďalej vyplýva, že dodávateľ musí začať meranie na odbernom mieste do 12 mesiacov od doručenia žiadosti, ak o to požiadali všetci odberatelia, ktorým dodávateľ dodáva teplú vodu z jedného spoločného miesta jej prípravy. Máme za to, že dátum 1. január 2025 je v súvislosti s § 17, ods. 1 písm. b) zmaťochý a nevykonateľný.

134. Zásadná pripomienka k čl. VII., novelizačný bod 1

Navrhujeme upraviť odkaz pod čiarou – bod 3c, kde má ísť o odkaz na § 2 písm. aa) aktuálnej verzie zákona č. 414/2012 Z. z.

Odôvodnenie:

Navrhujeme zosúladiť poznámky pod čiarou s aktuálnym legislatívnym znením príslušných zákonov.

135. Zásadná pripomienka k čl. VII., novelizačný bod 1

Navrhujeme do ustanovenia § 2 písm. n) preniesť ustanovenie z vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) 2020/1001, ktorým sa stanovujú podrobné pravidlá uplatňovania smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/87/ES, pokiaľ ide o prevádzkovanie modernizačného fondu na podporu investícií na modernizáciu energetických systémov a zlepšenie energetickej efektívnosti niektorých členských štátoch o Modernizačnom fonde, alebo novelizovať aj § 18 zákona č. 414/2012 Z. z. tak, aby vedel byť jednoznačne podporený aj rozvoj energetickej distribučnej infraštruktúry.

Odôvodnenie:

§ 18 zákona č. 414/2012 Z. z. umožňuje iba 50% príjmu z kvót poukázať na účet MH SR. Tu identifikujeme miernu diskrepanciu, nakoľko vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2020/1001, ktorým sa stanovujú podrobné pravidlá uplatňovania smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/87/ES, pokiaľ ide o prevádzkovanie modernizačného fondu na podporu investícií na modernizáciu energetických systémov a zlepšenie energetickej efektívnosti niektorých členských štátoch o Modernizačnom fonde hovorí o požiadavke vyčerpať 80 % prostriedkov na prioritné investície, medzi ktorými je aj infraštruktúra, a teda tých 50% je predstavuje národnú špecifikáciu s obmedzením čerpania pre prioritné investície. MH SR môže poskytnúť pomoc iba v zákonom taxatívne vymedzených možnostiach, kde evidujeme nesprávnu formuláciu pre energetickú infraštruktúru, konkrétne „vývoj obnoviteľných energií a sietí na prenos elektrickej energie s cieľom splniť záväzok Európskej únie v oblasti obnoviteľných energií a ciele Únie v oblasti prepojitelnosti, ako aj vývoj ďalších technológií, ktoré prispievajú k prechodu na bezpečné a udržateľné nízkouhlíkové hospodárstvo, a pomoc pri plnení záväzku Európskej únie zvýšiť energetickú efektívnosť podľa úrovni stanovených v príslušných legislatívnych aktoch vrátane výroby elektrickej energie z obnoviteľných zdrojov od samospotrebitel'ov a komunít vyrábajúcich energiu z obnoviteľných zdrojov“ Z tohto dôvodu vidíme ako prospešnejšie mať prebratú textáciu z nariadenia o modernizačnom fonde k prioritným investíciám, keďže vývoj je iný pojem ako rozvoj. Navrhujeme sa v tomto prípade inšpirovať Českou republikou a ich zákonom č. 383/2012 Sb. o podmínkách obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů, kde majú prenesenú textáciu z vykonávacieho nariadenia 2020/1001.

136. Zásadná pripomienka k čl. VII., novelizačný bod 2

Navrhujeme upraviť § 13g ods. 6 tak, aby bol v súlade s príslušným nariadením o Modernizačnom fonde. Navrhujeme sa v tomto prípade taktiež inšpirovať Českou republikou, ktorá má zakotvené výnimky vychádzajúce z legislatívy EÚ, ako napr. pri investíciách využívajúce zdroje plyných fosílnych palív.

Odôvodnenie:

Potreba zosúladenia navrhovaného ustanovenia s EÚ legislatívou.

137. Zásadná pripomienka k čl. VII., novelizačný bod 2

Navrhujeme upraviť § 13g ods. 8 tak, aby mohol byť aplikovaný výber vzorky pri všetkých troch typoch kontrol v zmysle zákona č. 357/2015 Z. z. o finančnej kontrole a audite.

Odôvodnenie:

Zákon o finančnej kontrole rozlišuje 3 typy kontroly - základná finančná kontrola, administratívna finančná kontrola a finančná kontrola na mieste. V súlade s § 6 ods. 2 zákona o finančnej kontrole za vykonanie finančnej kontroly zodpovedá štatutárny orgán orgánu verejnej správy. Ak orgán verejnej správy poverí výkonom administratívnej finančnej kontroly alebo výkonom finančnej kontroly na mieste iný orgán verejnej správy, za vykonanie tejto finančnej kontroly zodpovedá štatutárny orgán orgánu verejnej správy, ktorý iný orgán verejnej správy poveril. Z uvedeného vyplýva, že postup v bode 8 návrhu novely by sa mal uplatniť nielen na výkon administratívnej finančnej kontroly. Navrhujeme tento postup rozšíriť na jednotlivé typy kontroly uvedené v § 6 ods. 1 zákona v súlade so znením čl. 63 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2024/2509 z 23. septembra 2024 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie (prepracované znenie), kde je identifikovaná administratívna a miestna kontrola.

138. Zásadná pripomienka k čl. VII., novelizačný bod 2

Navrhujeme zmeniť slová „výber vzorky“ v § 13g ods. 8 nasledovne: „výber reprezentatívnej vzorky transakcií a/alebo vzorky transakcií založené na riziku.“

Odôvodnenie:

Navrhujeme zosúladiť navrhovanú legislatívu s článkom 63 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2024/2509 z 23. septembra 2024 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie (prepracované znenie).

139. Zásadná pripomienka k čl. VII., novelizačný bod 2

Navrhujeme zmeniť slovo „projektu“ v § 13h ods. 1 na slovné spojenie „investičného návrhu“ a pridať poznámku pod čiarou s odkazom na vykonávacie nariadenie EK pre Modernizačný fond č. 2020/1001 čl. 2, body 5-7.

Odôvodnenie:

EIB a investičnému výboru EIB sa predkladajú dva typy investičných návrhov - návrh na schému/rozsiahlu schému a návrh na projekt/rozsiahly projekt. Z tohto dôvodu navrhujeme dať uvedené do súladu s predmetným vykonávacím nariadením.

140. Zásadná pripomienka k čl. VII., novelizačný bod 2

Navrhujeme upraviť ustanovenie § 13j ods. 2 tak, aby ministerstvo malo oprávnenie pristúpiť k uzatvoreniu zmluvy (bez vyhlasovania výzvy) na základe vydaného potvrdenia o prioritnej investícii alebo na základe odporúčania na financovanie investičného návrhu (pre neprioritnú investíciu).

Odôvodnenie:

Obsahové náležitosti návrhu by nemali vplyvať na oprávnenosť ministerstva uzatvoriť zmluvu. EIB potvrdzuje prioritnú investíciu, prípadne investičný výbor odporučí neprioritnú investíciu - v prípade len jeho kompletnosti. Tu uvádzané parametre nie sú súčasťou zverejnených rozhodnutí.

141. Zásadná pripomienka k čl. VII., novelizačný bod 2

Navrhujeme zmeniť slovo „projektu“ v § 13j ods. 2 na slovné spojenie „investičného návrhu“ a pridať poznámku pod čiarou s odkazom na vykonávacie nariadenie EK pre Modernizačný fond č. 2020/1001 čl. 2, body 5-7.

Odôvodnenie:

EIB a investičnej komisii sa predkladajú dva typy návrhov - návrh na schému/rozsiahlu schému a návrh na projekt/rozsiahly projekt. Z tohto dôvodu navrhujeme dať uvedené do súladu s predmetným vykonávacím nariadením.

142. Zásadná pripomienka k čl. VII., novelizačný bod 2

Navrhujeme vyšpecifikovať pojem „osobitný úkon“ uvedený v druhej vete ustanovenia § 13j ods. 3. Taktiež navrhujeme vyšpecifikovať detaily tohto osobitného úkonu, keďže v poslednej vete ustanovenia § 13j ods. 3 sa hovorí o neposkytnutí súčinnosti.

Odôvodnenie:

Z uvedenej textácie predmetného ustanovenia nie je jasné, či ide o rozhodnutie alebo záväzné stanovisko alebo potvrdenie, prípadne či môže ísť o GAP invitation letter (grant agreement preparation letter) v zmysle Nariadenia (EÚ)

2021/1153 o zriadení Nástroja na prepájanie Európy. Taktiež nám nie je jasné, aké vedia byť detaily tohto osobitného úkonu.

143. Zásadná pripomienka k čl. VII, novelizačný bod 2

V § 13g ods. 6 zákona č. 71/2013 Z. z. sa bodka na konci vety nahrádza čiarkou, za ktorú sa dopĺňa slovné spojenie: „pokiaľ nejde o zariadenia vysoko účinnej kombinovanej výroby elektriny a tepla, s výnimkou zariadení vysoko účinnej kombinovanej výroby elektriny a tepla spaľujúcich uhlie.“.

Odôvodnenie:

Legislatívno-technické upresnenie a zosúladenie s praxou, kedy podľa pravidiel pre rôzne programy v oblasti investičnej pomoci je prípustné investične podporovať aj zariadenia VÚKVET, s výnimkou zariadení VÚKVET s primárnym palivom uhlie

144. Zásadná pripomienka k čl. VIII

„Tento zákon nadobúda účinnosť dňom 1. januára 2026, okrem desiateho až trinásteho bodu čl. III, ktoré nadobúdajú účinnosť 1. júla 2025 (alternatívne: dňom vyhlásenia zákona), tridsiateho piateho, štyridsiateho štvrtého a štyridsiateho piateho bodu čl. III, ktoré nadobúdajú účinnosť 1. septembra 2026 a okrem čl. VII, ktorý nadobúda účinnosť 1. novembra 2025.“

Odôvodnenie:

Cieľom upresnenia je vylúčenie pochybností a posilnenie právnej istoty investorov do rekonštruovaných a modernizovaných zariadení podľa § 3c zákona č. 309/2009 Z. z. vo vzťahu k prelomu termínov 31.12.2025, do ktorého musia predložiť právoplatné kolaudačné rozhodnutie v zmysle súčasne účinnej právnej úpravy, a následného termínu pôvodne navrhovanej účinnosti od 1.1.2026, od ktorého sa právo na podporu viaže ku kombinácii stavebného povolenia vydaného k 31.12.2025 a právoplatného kolaudačného rozhodnutia vydaného do 31.12.2028.

145. Zásadná pripomienka k čl. VIII.

V čl. VIII sa za slovo „okrem“ vkladajú slová „siedmeho, ôsmeho, dvadsiateho tretieho, dvadsiateho piateho, dvadsiateho siedmeho, šesťdesiateho tretieho, šesťdesiateho štvrtého, stodvadsiateho, stodvadsiateho štvrtého, stodvadsiateho šiesteho a stodvadsiateho siedmeho bodu článku I a“.

Odôvodnenie:

V nadväznosti na pripomienky týkajúce sa zdieľania elektriny a povinnosti dodávateľa s tým súvisiace, Smernica 2024/2011, ktorá je legislatívnym podkladom pre prípravu tohto zákona predpisuje pre oblasť spoločného využívania energie (zdieľania) neskoršiu transpozičnú lehotu než pre zvyšné inštitúty smernice. V zmysle článku 3 smernice uplynie lehota transpozície až 17. júla 2026, pričom hlavným dôvodom pre takýto postup je zložitosť procesov s tým súvisiacich, a to aj pre potrebu nového nastavenia zmluvných vzťahov na trhu s elektrinou. Smernica posúva transpozičnú lehotu nielen pri ustanoveniach o spoločnom využívaní energie, ale aj pri ustanovení o slobodnej voľbe dodávateľa umožňujúcej mať popri zmluve o dodávke elektriny aj zmluvu o spoločnom využívaní energie (o zdieľaní). Preto navrhujeme, aby sa odložila účinnosť dotknutých ustanovení novely zákona o energetike aspoň do 1. septembra 2026.

146. Zásadná pripomienka k čl. VIII.

Navrhujeme, aby účinnosť opatrenia podľa § 14cc, bola stanovená na 1. januára 2026. Z článku VIII navrhujeme vypustiť osobitnú účinnosť pre bod 45 čl. III. Čl. VIII zákona znie:

Čl. VIII

„Tento zákon nadobúda účinnosť dňom 1. januára 2026, okrem tridsiateho piateho a štyridsiateho štvrtého bodu čl. III, ktoré nadobúdajú účinnosť 1. septembra 2026 a okrem čl. VII, ktorý nadobúda účinnosť 1. novembra 2025.“

Odôvodnenie:

Navrhujeme, aby účinnosť opatrenia umožňujúceho vzájomne prevádzkať časť plnenia referenčných hodnôt podľa § 14a ods. 1, § 14a ods. 11 a § 14f ods. 2 mimo kreditného systému podľa § 14c skrátená z 1. septembra 2026 na 1. januára 2026. Neexistujú technické ani administratívne prekážky, ktoré by vyžadovali dlhší odklad tohto opatrenia. Nie je potrebné čakať na vytvorenie digitálnej platformy, pretože mechanizmus vzájomného prevodu plnenia referenčných hodnôt bude realizovaný prostredníctvom ročnej správy o plnení referenčných hodnôt, ktorá je

existujúcou formou evidencie a kontroly. Skorším zavedením tejto možnosti sa umožní flexibilnejšie a efektívnejšie plnenie referenčných hodnôt zo strany dodávateľov palív.

147. Zásadná pripomienka k – vloženie nového článku

Navrhujeme vložiť do návrhu nový článok, ktorým sa upravia nasledovné ustanovenia Stavebného zákona:

v § 18 ods. 5 nové písmeno k), ktoré znie:

„(k) dopĺňanie elektrických vedení prenosovej sústavy alebo distribučnej sústavy vrátane doplnenia súčastí podľa osobitného predpisu xy, bez ohľadu na výšku napätia, ak sa nepresiahne pôvodná zastavaná plocha alebo priemet vedenia na pozemok.

xy ust. § 2 písm. b) bod 5 zákona č. 251/2012 Z.z.“

Odôvodnenie:

V zmysle zákona č. 251/2012 Z. z. sú súčasťou distribučných sústav aj informačné a telekomunikačné zariadenia a elektronické komunikačné siete (EKS), ktorých základným účelom je zabezpečenie prevádzkovania distribučnej sústavy. Pri vykonávaní stavebných úprav distribučných vedení sa PDS stretáva s interpretáciou ustanovení zákona č. 50/1976 Zb. zo strany stavebných úradov, ktoré takéto stavebné úpravy už existujúcich vedení považujú za novú stavbu podliehajúcu povoľovacím procesom vzťahujúcim sa na EKS. Takáto interpretácia a následný postup stavebných úradov popiera technologický a technický vývoj v oblasti budovania infraštruktúry, kde jednotlivé technologické prvky dokážu plniť viaceré funkcie, teda potierajú multiúčelové využitie prvkov infraštruktúry prinášajúce benefity o.i. v alokácii finančných prostriedkov potrebných na rozvoj technickej infraštruktúry územia. V snahe umožniť zjednodušený režim budovania Energooptiky ako explicitnej a integrálnej súčasti distribučných sústav navrhujeme doplnenie pripravovaného Stavebného zákona (LP/2024/397) v časti upravujúcom postup pri povoľovaní stavebných úprav existujúcich vedení v pôvodnej trase, čím by sa odstránili možné interpretačné rozdiely na strane stavebných úradov.

Vyššie uvedený legislatívny návrh má za cieľ prispieť k napĺňaniu cieľov Memoranda o spolupráci uzatvoreného medzi MH SR, MIRRI SR a prevádzkovateľmi distribučných sústav na Slovensku ako aj Memoranda o porozumení uzatvoreného medzi prevádzkovateľmi distribučných sústav a ZMOS-om pri efektívnom budovaní technickej infraštruktúry napomáhajúcim rozvoju územia SR.

Navrhujeme v Stavebnom zákone v § 72 ods. 1 doplniť nový bod i), ktorý znie:

„(i) sa už ukončená stavba alebo stavebná činnosť uskutočnila podľa územného rozhodnutia, stavebného povolenia alebo na základe ohlásenia podľa predchádzajúcich právnych predpisov účinných v čase realizácie stavby.“

Navrhujeme v Stavebnom zákone v § 74 doplniť o nový odsek 11, ktorý znie nasledovne:

„(11) Orgán štátneho stavebného dohľadu je povinný do 30 dní od kedy sa dozvie o možných dôvodoch na výkon štátneho stavebného dohľadu týkajúci sa stavieb technickej infraštruktúry alebo ich stavebných úprav vykonať kontrolu stavby alebo miesta, kde sa uskutočňuje stavebná činnosť a kontrolu dokumentácie stavby alebo stavebnej činnosti. V prípadoch, kedy hrozí ujma na živote, zdraví alebo majetku osôb je orgán štátneho stavebného dohľadu povinný tak urobiť bez zbytočného odkladu. V prípade zistenia protiprávneho stavu, nariadi orgán štátneho stavebného dohľadu do 30 dní nápravné opatrenie alebo odstránenie stavby podľa § 78.“

Odôvodnenie:

PDS nie je subjektom, do kompetencie ktorého patrí posudzovanie legálnosti tej-ktorej stavby. V záujme dodržania zákonnosti postupu voči vlastníkovi „čiernej stavby“ (rozumej neoprávnenej a/alebo nepovolenej stavby) PDS iniciuje výkon štátneho stavebného dohľadu, v rámci ktorého môže byť konštatovaná nezákonnosť takejto stavby a výsledok (záznam) ktorého je podkladom pre ďalšie procesné úkony, predovšetkým podkladom pre návrh na začatie konania o nariadení odstránenia stavby. PDS sa vo svojej činnosti stretávajú s neochotou jednotlivých prvostupňových stavebných úradov riešiť podania PDS na výkon štátneho stavebného dohľadu, príp. tieto sú zo strany stavebných úradov vykonávané v neprimerane dlhých lehotách, častokrát bez konkrétnych záverov z kontrolnej činnosti v teréne.

Pre zefektívnenie a zrýchlenie dohľadu zo strany orgánov štátnej správy preto navrhujeme zapracovať do inštitútu štátneho stavebného dohľadu procesné prvky ako zákonné lehoty s presne vymedzeným kompetenčným rozhraním medzi štátnou stavebnou inšpekciou a jednotlivými stavebnými úradmi. Presunom výkonu štátneho stavebného

dohľadu z obcí na stavebný inšpektorát (pozn.: PDS oceňujú presun tejto kompetencie na regionálne úrady územného plánovania a výstavby v zmysle vládneho návrhu Stavebného zákona) sa dosiahne aktívne riešenie podaní na výkon štátneho stavebného dohľadu, najmä v prípadoch, kedy stavebníka „čiernej stavby“ nie je jednoduché identifikovať, napr. aj z dôvodov, že takéto stavebné činnosti sú vykonávané pre obec, príp. v mene obce v režime rôznych zmlúv o rekonštrukcii obecných zariadení ako je obecný rozhlas, obecné kamery a pod., kedy výsledkom takejto stavebnej činnosti je zriadenie samostatnej elektronickej komunikačnej siete s koncovými domovými prípojkami umiestnenými na podporných bodoch distribučných sústav bez akéhokoľvek zmluvného vzťahu s PDS upravujúceho režim užívania častí DS, častokrát bez vedomosti PDS a bez dodržania základných bezpečnostných a technických pravidiel ohrozujúcich bezpečnosť a spoľahlivosť distribúcie elektriny.

Postupy pri výkone štátneho stavebného dohľadu nepredstavujú správne konanie, na ktoré by sa vzťahovali všeobecné pravidlá konania, vrátane správnych lehôt pre uskutočnenie jednotlivých procesných úkonov. V záujme posilnenia právnej ochrany navrhovateľov výkonu štátneho stavebného dohľadu (častokrát ide o vlastníka dotknutého pozemku alebo stavby zneužitej pri nepovolenej stavbe alebo stavebnej činnosti) a chránených verejných záujmov navrhujeme zavedenie správnej lehoty na vykonanie kontrolnej obhliadky a dokumentácie stavby, stavebnej činnosti, ktoré slúžia ako podklad pre ďalší postup orgánu štátneho stavebného dohľadu smerujúceho v prípade zistenia porušenia právnych predpisov k nariadeniu opatrení v snahe konvalidovať zistený protiprávny stav alebo zabezpečiť náležitú ochranu života, zdravia a majetku.

Navrhujeme vyprecizovať obsah štátneho stavebného dohľadu, aby zahŕňal aj možnosť kontroly už ukončených stavieb a stavebných činností, ako aj o kontrolu stavieb alebo stavebných činností, pre realizáciu ktorých sa v zmysle doterajšej právnej úpravy nevyžadovalo stavebné povolenie ani ohlásenie stavby, ale iba územné rozhodnutie o umiestnení stavby. Hmotnoprávne zistenia orgánov štátneho stavebného dohľadu, ako jediného orgánu verejnej správy s takto vymedzenou kompetenciou, sú pri zistení, že ide o nepovolenú stavbu alebo stavebnú činnosť, podkladom pre ďalšie procesne nadväzujúce kroky, a teda vytvárajú logický predpoklad pre napíňanie verejného záujmu na ochrane života, zdravia a majetku v stavebnej oblasti.

148. Zásadná pripomienka k – vloženie nového článku

Navrhujeme vložiť do návrhu nový článok, ktorým sa upravia nasledovné ustanovenia zákona o elektronických komunikáciách:

Navrhujeme v zákone č. 452/2021 Z. z. zmeniť znenie § 23 ods. 10 nasledovne:

„(10) Ak tak po predchádzajúcej výzve podniku alebo prevádzkovateľa siete neurobí vlastník alebo užívateľ vedenia, telekomunikačného zariadenia alebo inej veci, podnik alebo prevádzkovateľ siete je oprávnený odstrániť vedenia, telekomunikačné zariadenia alebo iné veci, ktoré boli bez súhlasu podniku, prevádzkovateľa siete alebo iného právneho titulu

- a) umiestnené na alebo vo fyzickej infraštruktúre podniku alebo prevádzkovateľa siete,
- b) umiestnené na alebo v pridruženom prostriedku,
- c) akokoľvek inak pripojené k vedeniu alebo telekomunikačnému zariadeniu, alebo inej veci;

v takom prípade sa na podnik alebo prevádzkovateľa siete alebo ich zamestnancov alebo nimi poverené osoby nevzťahujú ustanovenia o zodpovednosti podľa osobitných predpisov xy.

xy ust. zákona č. 300/2005 Z.z. Trestný zákon, zákona č. 372/1990 Zb., § 420a zákona č. 40/1964 Zb.“

Zdroj:

<https://www.slov-lex.sk/elegislativa/legislativne-procesy/SK/LP/2025/96>